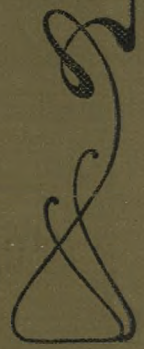

142

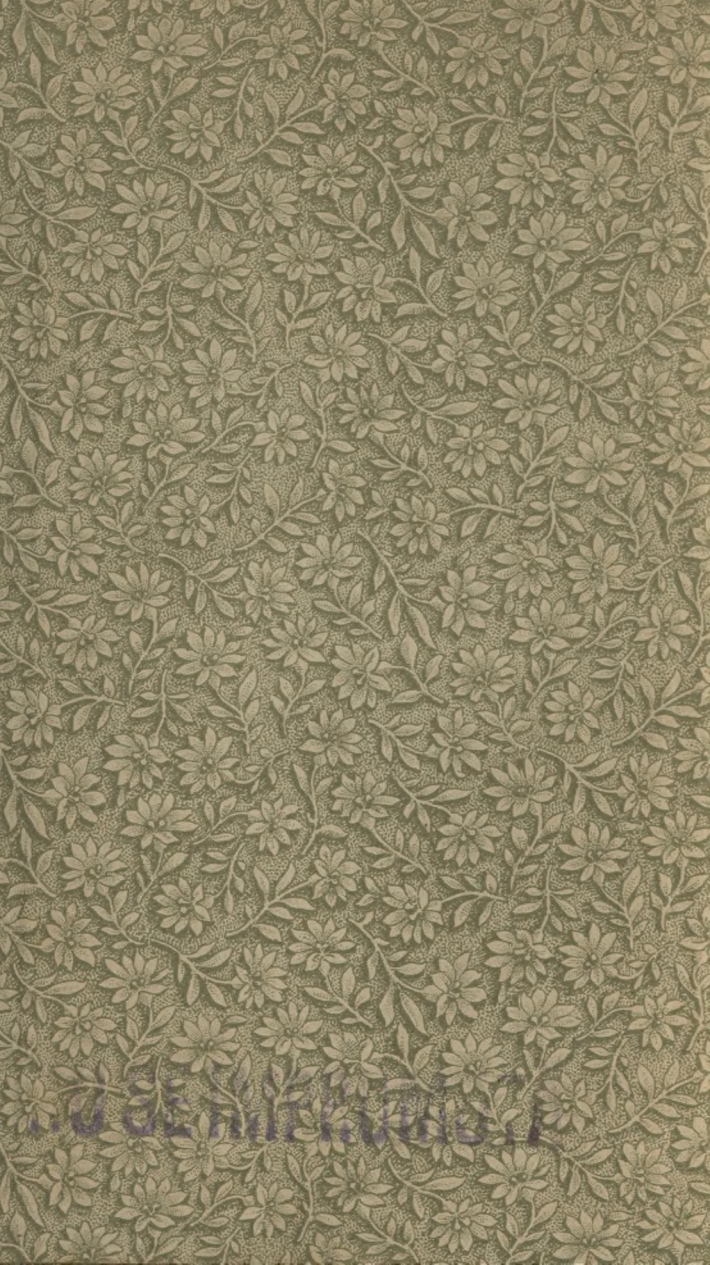

SINAIA
— SI —
ÎMPREJURIMILE.

AL. G. GĂLEȘESCU.

1032536

PLANUL
ORAȘULUI SINAIA

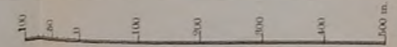
PLAN
DE LA VILLE DE SINAÏA

Légende:

1 Castelul Peleş	Château Royal Peleş
2 Castelul Poenari	Château Princeş Poenari
3 Castelul Principilor	Château princeş
4 Monastirea Sinaia	Monastère Sinaia
5 Spitalul	Hôpital
6 Oficiul Postal	Poste et télégraphes
7 Primăria	Mairie
8 Școala	École
9 Gara	Gare
10 Căminul	Casernes
11 Băile	Établissement d'Hydrothérapie
12 Oficiul Curătorului	Hôtel Curatorian
13 Oficiul Sinaia	Hôtel de Sinaia
14 Oficiul Royal	Hôtel Royal
15 Oficiul Bulvard	Hôtel du Boulevard
16 Vila Ghijak	Villa Ghijak
17 Căminul Hoşilor	Casino Hoşilor
18 Bufetul din pădure	Buffet de la Forêt
19 Parcul	Parc
20 Rezervor de alimentare	Réservoir d'Alimentation d'Eau
21 Crucea fostei biserică	Croix commémorative de l'église
22 Sf. Nicolae după muntele Moloz	Sf. Nicolas după muntele Moloz

Index:

Sosona	Chausée
Strada, calea	Rue
Putea	Sentier
Valul	Vallée
Rîul	Rivière
Pierul	Bainsau
Călea Ferată	Chemin de fer

SINAIA

AL. G. GĂLEȘESCU

Șeful Serviciului Spitalelor Eforiei

— din București —

278. 227

I. V. SOCECŪ, BUCUREȘTI

1903

B-4457-1032536

1959

69035

SFATURÎ PENTRU CĂLĂTORÎ

- MUNICIPIULUI -

Alătorul, care pleacă din gărele de frontieră Vênciorova și Căineni, din gărele porturilor Calafat, Corabia, Turnu-Măgurele, Giurgiu, Călărași și Constanța, precum și din gărele liniilor ferate intermediare și laterale și dorește să viziteze „Sinaia“ este de preferat să pornească, în acéstă din urmă localitate, din București (Gara de Nord) cu trenurile liniei ferate București-Ploești-Sinaia-Predeal.

Cel ce pleacă din gărele de frontieră Ungheni, Burdujeni și Palanca, din gărele porturilor Brăila și Galați, cât și din gărele liniilor ferate intermediare și laterale în legătură cu stația Ploești, se va opri în această din urmă gară spre a porni de aci la Sinaia, cu trenurile liniei ferate București-Ploești-Sinaia-Predeal.

Cel ce pleacă din gara de frontieră Predeal, va merge direct la Sinaia, cu trenurile liniei ferate Predeal-Sinaia.

Circulă pe linia ferată București-Ploești-Sinaia-Predeal, următoarele trenuri:

1. De la 1 Maiu st. n., până la 1 Octombrie st. n.:

Intre București-Ploești-Sinaia-Predeal și vice-versa 2 trenuri accelerate și două trenuri de persoane în fiecare zi.

Deosebit de acestea, mai circulă între București-Ploești-Sinaia-Predeal, un tren de plăcere, care plécă din București în ajunul sêrbătorilor și al Duminicelor și în zilele de sêrbători și Duminică.

Biletele pentru trenul de plăcere, sunt valabile până Lună dimineața saă a doua zi după sêrbători.

Distanța București-Sinaia se percurge:

- a) cu trenul de persoane în 4 ore 09 minute,
- b) cu trenul accelerat în 3 ore 15 minute,
- c) cu trenul de plăcere în 3 ore 30 minute.

Distanța Predeal-Sinaia se percurge :

- a) cu trenul de persoane în 38 minute,
 b) cu trenul accelerat în 25 minute,
 c) cu trenul de plăcere în 30 minute.

2. De la 1 Octombrie st. n., la 1 Maiu st. n., între București-Sinaia-Predeal și vice-versa, circulă două trenuri de persoane și un tren accelerat în fie-care zi.

Tariful trenurilor București-Sinaia-Predeal.

Tren de persoane			Tren accelerat		Tren de plăcere		
Cl. I.	Cl. II.	Cl. III.	Cl. I.	Cl. II.	Cl. I.	Cl. II.	Cl. III.
București-Sinaia și vice-versa.							
11,90.	8,60.	5,95.	14,30.	10,35.	15,60.	9,75.	5,95.
Predeal-Sinaia și vice-versa.							
1,80.	1,35.	0,95.	2,15.	1,55.	—	—	—

Orarul mersului trenurilor se află afișat în fie-care gară.

Harta căilor ferate, se găsește în fie-care compartiment al vagoanelor C. F. R.

Recomandăm călătorilor plecarea de preferință cu trenurile de dimineață, din gările București, Ploești și Predeal, spre a putea vedea bine frumoasele pozițiuni ale Carpaților din valea Prahovei.

Se cere pas-port la frontiera română.

P R E F A Ț A

România, încinsă de o parte de Dunăre, Marea Neagră și râul Prut, de altă parte de lanțul Munților Carpați, ocupă o pozițiune importantă geografică între țările de Est ale Europei.

Străbătută, de la Nord la Sud, de râuri, care isvorînd din munții Carpați, se asvârlă în Dunăre, ajutată de o climă priinciosă și de fertilitatea solului, este o țară emnamente agricolă.

Subsolul său pörtă bogății miniere, unele în curs de exploatare, altele în studiü ; iar în munții săi, asemenea munților Helveției, se găsesc pozițiuni pitoresci și încântătoare.

Cine în adevër nu a visitat sublimele văi ale Oltului și ale Bistriței, ale Prahovei, ale Buzăului și ale Teléjenului, cine nu a urcat vîrfurile Negoifului și ale Bucegiului, ale Păpușei și ale Ceahlîului, nu a putut cunoșce încântătoarele pozițiuni ale Carpaților României.

Nu însă descrierea în parte a fie-căreia din frumusețele acestor văi ne-am propus a face.

Scopul prezentei este limitat la a descrie și a conduce pe călător, atât în *Sinaia* — una dintre frumósele perle ale Carpaților, cum o numește *Augusta Nóstră Suverană* și *Poetă Carmen Sylva* — cât și în munții Bucegi.

Vom căuta dar să fim cât se póte de clari în expunerea noastră, iar călătorul, care se va călăuzi de această carte, să cunoască cu înlesnire localitatea și convins pe

deplin, să pótă duce cu sine, adevărate suvenirî plăcute de tot ce este frumos, pitoresc și de admirat în această stațiune climaterică, care este reședința de vară a Majestăților Lor Regele Carol și Regina Elisabeta, Auguștii Suverani ai României și a întregii Dinastii Române ¹⁾.

1) Majestatea Sa Regele Carol de Hohenzollern născut la 1839, Aprilie 20, s'a urcat pe tron la 10 Maiu 1866 și s'a căsătorit la 15 Noembrie 1869 cu Elisabeta, Principesă de Wied, născută la 1843, Decembrie 29.

Din această căsătorie, s'a născut la 1870 Septembrie 8, o singură fiică, Principesa Maria, care a decedat la 1874, Aprilie 8.

Moștenitorii tronului sunt :

Altefa Sa Regală Principele Ferdinand, născut la 1865, August 24, căsătorit la 10 Ianuarie 1893 cu Maria, Principesă de Saxa-Coburg-Gotha, născută la 1875, Octombrie 29.

Din această căsătorie s'a născut :

Principele Carol la 1893, Octombrie 3.

Principesa Elisabeta la 1894, Septembrie 29.

Principesa Maria la 1899, Decembrie 27.

ISTORIC

Sinaia, situată la baza muntelui Furnica, proprietatea Eforiei Spitalelor Civile din București¹⁾, pe platoul care se coboară spre valea Prahovei, d'asupra căruia se întind frumoasele șiruri ale munților Bucegi, și limitată de o parte de spumosul pârâu Peleş, iar de altă parte de verdea pajiște de la Isvóre, este neîndoiș, una din cele mai pitorești pozițiuni ale Carpaților.

Despre începutul acestei localități, afară de legendele care au ajuns până la noi, s'a scris istoria documentară

1) Eforia Spitalelor, instituțiune de bine-facere, al căru început se urcă la anul 1695, are o avere imobiliară în valóre aproximativ de 67.000.000 lei și este formată numai din legături particulare, mai cu seamă ale familiilor Cantacuzino și Ghica precum și ale altor pioși donatori. Venitul său anual de 5.000.000 lei aproximativ, este destinat a întreține spitale pentru căutarea de bolnavi, a administra averea și bunurile acestui așezământ și a îngriji de 11 Monastiri și Schituri ce depind de dânsa.

Eforia posedă 11 spitale cu 1300 paturi unde se admit și se caută bolnavi gratuit, fără distincțiune de naționalitate și religie.

Spitalele sale sunt administrate și întreținute în condițiuni similare spitalelor din străinătate.

Personalul său medical este recrutat pe cale de concurs și numără între Medicii Spitalelor pe cei mai renumiți Medici ai Capitalei.

Eforia adăpostesc în spitalele sale, clinicele facultății de medicină din București, unde se instruesc și și-au făcut cariera, majoritatea medicilor din țară.

După statistica din 1901, s'au căutat în spitalele Eforiei 24407 bolnavi cu 500000 zile de cantare și s'au dat un număr de 125.000 consultațiuni cu medicamente gratuite.

Averea acestui așezământ, fiind în mare parte imobiliară, posedă 123 moși și 23 case de raport, cu un venit anual, numai din imobile, de lei 3.000.000 aproximativ.

Arendarea acestor proprietăți se face pe cale de licitație, conform legilor Statului, după care se administrează banurile sale și Eforia este singura instituție în România, care rupând cu trecutul, arendăză moșiele sale pe termene lungi până la 15 ani.

La moși se fac îmbunătățiri continue, prin zidiri de ecarete și măsurii sunt luate pentru menținerea și îmbogățirea calității solului.

Pădurile sunt amenajate și pepiniere sunt instalate, pe mai multe proprietăți, în scopul de a se face plantațiuni și împăduriri.

Eforii, care administrează acest așezământ, conform Statutului și legilor în vigoare, sunt în număr de 3, din care unul din familia Cantacuzino, unul din familia Ghica și un doctor în Medicină.

Actualii Eforii sunt: Alexandru Sc. Ghica, Dr. C. Cantacuzino și Dr. A. Fotino, iar Director General Al. I. Culoșu.

a Sinaiei, de autorul cărței de față, cu ocazia serbărei bicentenarului de 200 ani al acestei localități¹⁾ și tot despre dânsa tratéză cărțile Archimandritului Ghenadie Enăceanu²⁾ și Archimandritului Nifon Superiorul Monastirei Sinaia³⁾.

Așa dar, cu ajutorul legendei și al documentelor, vom schița istoria acestei localități.

Scriitorul și poetul Coșbuc crede că, între alte cetăți ce a făcut din Monastiri Mircea Domnul Munteniei (1386—1418), ca să apere diferitele trecători ale Carpaților, pôte a făcut cetățue și la Sinaia, ca să apere valea Prahovei și trecătórea de la Brașov; iar pe urmele cetățuei lui s'a ridicat mai târziu Monastirea, zice Coșbuc, de Spătarul Mihaï Cantacuzino și se întemeiază pe motivul că Româniî posedă în Brașov o biserică clădită de Mircea cel Mare⁴⁾.

Această credință, o considerăm poetică, până la dovada contrarie.

Isvóre mai exacte ne spun că, din timpuri depărtate, încă de prin Secolul al XV-lea, prin sêlbaticile văi ale Bucegilor, umbrite și apărate de vânturile despre miază-noapte, de uriașele și falnicele stânci ale celor mai înalți munți, se găseaî locuind, risipiți prin diferite văi, călugări ca sihaștri.

Ei duceaî o viață de pustnicie, și se strângeaî la un loc numai o dată pe săptămână, Duminica, spre a face rugăciuni împreună și a'și lua merindele pentru o săptămână, după care se retrăgeaî iară-și prin pădurile seculare.

Acești eremiți, adunați la început la aer liber 'și fac mai târziu, în scopul de mai sus, case de rugăciuni, mai întâiî săpate în stânci și apoi biserici mici în lemn.— Ambele locașuri fiind așezate în pozițiuni înalte, muntose și stâncóse, semănaî cu nișce cetățui.

În adevăr se scie că, prin secolul al XV-lea, s'a săpat, de acești pustnici, o casă de rugăciuni în stânca Sfânta Ana, numită ast-fel, după asemănarea acestei localități, cu Sfânta Ana din Muntele Atos, de către călugării refugiați din orient, pôte după căderea Constantinopolului în mânele barbarilor, la anul 1453.

Archimandritul Ghenadie Enăceanu, vorbește despre un hrisov al lui Mihnea Voevod (1581), prin care

1) Al. G. Găleşescu. *Sinaia 1695-1895*.

2) Archimandritul Ghenadie Enăceanu. *Sinaia 1881*.

3) Archimandritul Nifon. *Monastirea Sinaia 1695-1895*.

4) G. Coșbuc. Din Țara Basarabilor.

se confirmă o danie Monastirei Sfântului Nicolae, unde se numește locul Molomoț, după munții Bucegi.

Ceia ce dovedește că la acea dată se afla o biserică, Monastirea Sfântului Nicolae, în Sinaia, pe locul Molomoț în Bucegi.

Dar cât a existat această biserică nu se scie.

Coșbuc crede că, pe trecătoarea Prahovei, adică pe lângă Sinaia, trecu Mihaï Viteazul munții pe la Brașov, și se îndrăptă spre Alba Iulia, spre a se măsura cu Principele Ardélului Andrei Batori ¹⁾.

Protosinghelul Doroftei Bertescu, care a avut fericita idee, de a aduna din gura călugărilor, tot ce aceștia au povestit, despre începutul Monastirei Sinaia, ne spune că, din schitul de pustnici Lespezi, ²⁾, unii dintre călugărașii doritori de linișcea pustnicească, s'au tras în culmea șirului de munți Bucegi, care înconjură partea de apus a Sinaiei. Aci în aceste pustietăți, pline de fiare sălbatice și de păduri întunecose, de vécuri neumblate, se încuibau vara o mulțime de tâlhari, care, eșind peste totă valea, jefuiau pe mulți din călători, care treceau pe strimta vale a Prahovei, când în România, când în Transilvania și nimenea nu îndrăsnea să mérgă spre a risipi culcușurile lor.

Aci 'și făcuse călugării câte o mică colibă, în care duceau viața de pustnici și, din când în când, se coborau la schitul Lespezile, împărtaşindu-se cu santele Taine, luînd pe lângă hrana necesară și povețile Starițului aceluși schit.

Dar drumul din acea pustie la schit și îndărăt, fiind fórte anevoios și periculos, călugărașii împreună cu Starițul Schitului Lespezile, au chibzuit să facă acolo în pustie o bisericuță de lemn, — se vede că bisericuța din timpul lui Mihnea Voevod nu mai exista — unde să slujescă un preot călugăr și unde să se adune pustnicii și să scape de greutatea drumului ce întâmpinau la coborârea lor din pustie în schit.

Lipsindu-le însă banii, un vătaf de tâlhari anume Nicolae Grozea, născut în satul Breaza, le-au făgăduit ajutor dându-le și banii. Cu această danie s'a început și s'a săvârșit o bisericuță de lemn cu numele Sfântului Nicolae ³⁾, protectorul ómenilor în lupta lor cu natura și câte-va chilii lângă bisericuță, în lăuntrul pădurilor,

1) G. Coșbuc. Din Țara Basarabilor.

2) Așezat într'un pisc de munte, aprópe de gara Comarnic, la Kilometrul 110, pe malul de vest al Prahovei și ridicat pe la 1661 de Jupân Párvu Cantacuzino Vel Logofăt cu tatál său Drághici Vel Spátar.

3) Această bisericuță s'a ruinat în reșoiul de la anul 1788.

în pôlele muntelui numit Furnica, adică d'asupra platoului unde este astă-zî aşezată Monastirea Sinaia.

Acest schit, se crede a fi clădit, cu 30 ani mai înainte de Monastirea Sinaia, adică pe la anul 1665.

Despre existenţa acestei biserici vorbeşte şi Archimandritul Ghenadie Enăceanu, care ne spune despre un hrisov al lui Alexandru fiul lui Radu Voevod (1681), prin care se confirmă nişte daniî făcute Monastirei Sfântului Nicolae (Molomoc) din Munţii Bucegi.

La acésta modestă bisericuţă, călugăraşii pustnici, se coboraū din munte, în fie-care sâmbătă, la serviciul divin 'şi luaū hrana pentru şase zile şi se retrăgeaū în colibele lor din pustie ; iar preotul cu uniî călugăraşi rămăneaū nelipsiţi de lângă biserică.

După serviciul divin, din fie-care noapte, Preotul avea obiceiul de a se coborî din schit pe culmea dealului, pe o cărare strimă prin pădure, săvîrşind rugăciuni pe locul unde este zidit schitul Sinaia.

Pe acest loc, după săvîrşirea rugăciunelor, într'o nópte de la 15 August, la Adormirea Maiceî Domnului, legenda nu spune în ce an, Preotul fiind obosit, l'a răpit somnul şi în deşteptarea sa, privind jos, adică spre platoul unde s'a ridicat Monastirea Sinaia, în care era o poeniţă plină de rugî şi de copaci căzuţi, vede o lumină mare, două cete de tineri îmbrăcaţi în haine albe cu lumînări aprinse în mîni, strălucind ca razele soarelui, cântând rugăciuni şi după terminarea lor acea lumină a dispărut.

Preotul diminéta, săvîrşind ca de obiceiū serviciul divin, a spus acésta, celor alţi pustnici adunaţi la slujbă în biserică, cât şi stariţului schitului Lespezile.

Acesta din urmă, a înlesnit preotului călătoria la Bucureşti, ca să facă cunoscut acésta la sfânta Mitropolie.

Mitropolitul, auzind cele spuse de bătrînul călugăr exclamă că, acésta este providenţa Dumnezească, căci tocmăi sunt acum trei zile de când un boer al României a venit la dênsul, arătându-i că este doritor a face o Monastire de călugări pustnici în pământul României numită Sinaia, după muntele Sinaia din Arabia.

Mitropolitul, poftind pe boerul Spătar Mihai Cantacuzino la dênsul, 'i-a înfăişat pe bătrînul călugăraş, care povestindu-i cele vëzute, s'a bucurat şi a hotărât să mERGă însuşî cu bătrînul călugăraş şi să viziteze poziţia locului cu vedenia.

Pornind dar Spătarul cu poşta până la micul oraşel Câmpina, iar de aci călări pe cai, prin strâmtorile mun-

SPĂATARUL MIHAI CANTACUZINO (1650—1716)

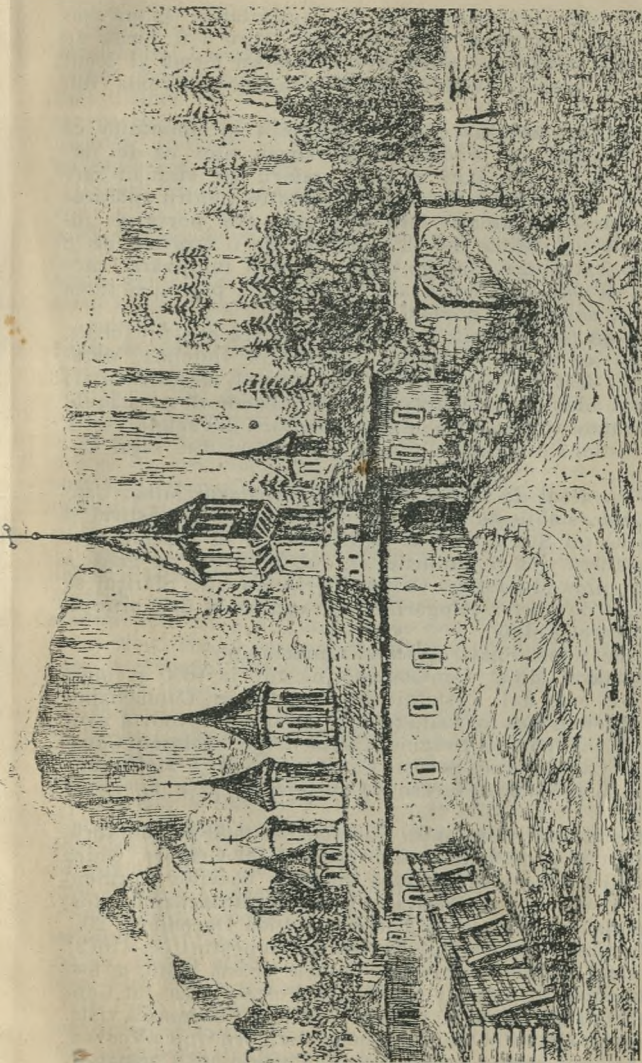
ților Orății, până la fața locului, împreună cu bătrânul călugăr, acesta i-a arătat în acea poeniță, atât micul șeț, aflat încurcat de copaci căzuți, însă semănat de brazii foarte frumoși și cu un aer plin de un miros nespus, cât și pîrâul limpede, care curgea despre apusul sórelui din muntele Bucegii, numit Peleş, precum și pîrâul care avea curgerea despre răsărit din munții Gârbova numit valea Rea, amîndouă avînd cursul vis-a-vis și lovindu-se în capete în matca Prahovei, care curge de la miazănoapte din munții Carpați și se coboră spre șesul României.

Tot legenda ne spune că, Spătarul Mihail Cantacuzino, observînd poziția locului, minunatele pîrae care formau o cruce, cât și munții și dealurile din prejur acoperite cu brădet, împodobind întrîaga pustietate, i-a plăcut foarte mult și așezându-se în genunchi în mica poeniță, arătată de călugăr, unii zic că s'a rugat lui D-zeu să-i ajute să îndeplinească făgăduința ce a luat, pe când se afla în munții Sinai cei mari (Arabia); iar alții că, fiind exilat la Turci, s'a rugat lui D-zeu să-i ajute să scape de acel canon și înapoindu-se în patrie va zidi sfinte locașuri.

Liberându-se și venind în țară în adevăr a pus în lucrare Spitalul Colțea, iar după săvârșirea lui a pus în lucrare și Monastirea Sinaia, sub muntele Bucegii, întru cinstea Adormirei Maicei Domnului, în locul arătat de bătrânul călugăr.

Acésta fiind tradițiunea, fie că, Spătarul Mihail Cantacuzino, a promis ridicarea unei Monastiri de pustnicii în munții Romîniei, drept făgăduință după scăparea din surghiun sau din admirațiunea locașurilor sfinte ce a văzut în călătoria sa pe la Sinaia din muntele Horivu (Arabia), fie în fine că ascultînd de vedenia Preotului de la biserica Sf. Nicolae, care a existat prin secolul XV, după cum am văzut, pe locul ce se chiamă Molomoc sau Molomoț (platoul de d'asupra Monastirei Sinaia unde se află astăzi Cazarma).

Este cert și de netăgăduit, după documente, că Spătarul Mihail Cantacuzino, a zidit și înălțat din temelie un schițor pe apa Prahovei, pe muntele Furnica, cu hramul Adormirea Maicei Domnului, pe care l-a terminat în Iulie 1695, numindu-l Sinaia, după asemănarea Sinaiei cei Mari din Muntele Horivu (Arabia) și a făcut chiliore cu zid împrejur pentru odihna și paza călugărilor, înzestrându-le cu venituri și a hotărât ca Epitropia Monastirei Colțea din București, clădită tot de dînsul, să fie purtătoare de grijă la acest schițor.

MONASTIREA SINIAIA IN ANUL 1695.

Intreaga Monastire forma un quadrilater, și era așezată într'o pozițiune greu de urcat, spre a fi ferită de atacurile tâlharilor, adică având aceeași formă și locul ales în aceleași condițiuni ca Monastirea Sinaia din Arabia.

Înălțimea zidului era de 5 stânjeni și clopotnița ca de 7 stânjeni, cu o odaie cu ferestrele mici ca de fortărețe, iar pe din afară cu două galerii de lemn în care ședeau vara arnăuții, trimiși de stăpânire pentru apărarea Monastirei de tâlhari. Sub clopotnița era porța de intrare de o înălțime de 12 palme și de o lărgime de 8 palme, cât putea a merge omul cu calul împovărat, care pörtă de lemn de tufan tare cu stâlpi de piatră, se ținea închisă ziua ca și noptea.

Că aũ fost dificultăți mari la clădirea acestui schit, într'un loc așa de singuratic, nu încapе îndoială. Materialul a fost greu de găsit la fața locului, meșterii zidari aũ fost aduși din București, iar drept salahori, cu mânele și căruțele aũ fost întrebuințați locuitorii din satele Teșila și Trestieni după apa Doftana, precum și din satul Comarnic.

Prin actul de fundațiune (1695), Spătarul Mihaï Cantacuzino, stabilește modul de cărmuire al Monastirei și institue un Stariț, care să îngrijească și să administreze Monastirea, cât și bunurile ei, sub purtarea de grijă a Epitropilor Monastirei Colței din București. Starițul să fie ales de obștea călugărilor, dar confirmat de Epitropiï Monastirei Colței.

Cine a fost Spătarul Mihaï Cantacuzino?

Spătarul Mihaï Cantacuzino, născut la 1650 și mort la 1716, este fiul Postelnicului Constantin Cantacuzino și al Elenei, fiica lui Radu Șerban Basarab Voevod. A avut 5 frați: pe Spătarul Drăghici Cantacuzino, Stolnicul Constantin Cantacuzino, Șerban Cantacuzino, Aga Matei Cantacuzino și Spătarul Iordache Cantacuzino, precum și șase surori.

Postelnicul Constantin Cantacuzino tatăl seũ om foarte înțelept și mare patriot, din ordinul lui Grigore Ghica Voevod (1660—1664) și după intrigele boerilor Vornicul Stroe Leurdeanu și Cămărașul Dumitru Cantacuzino, a fost decapitat în Monastirea Znagov la 1663 Decembrie 20.

În timpul lui Antonie Voevod din Popești (1669—1672), Vornicul Stroe Leurdeanu, pentru acestă pâră, a fost condamnat la mörte, însă Ilinca Postelnicesa lui Constantin Cantacuzino, se rugă de Domn să-i dăruiască viața.

Auzind familia Cantacuzino că, Grigore Ghica Voevod, din ordinul căruia fusese omorât Postelnicul Constantin

Cantacuzino, vine iar Domn al Munteniei (1672—1674), o deputațiune a partidei Cantacuzino, între care și Spătarul Mihaï Cantacuzino, se înfățișă înaintea Sultanului. Turcii dau pe boeri pe mâna lui Grigore Ghica Voevod, care 'i duce cu el la București, tae pe doi dintr'înșii, iar pe Spătarul Mihaï Cantacuzino și pe alții 'i închide în ocnă, cerându-le bani, spre a'și plăti datoriile făcute cu căpătarea Domniei.

Boerii închiși, pentru a scăpa de chinurile și torturile la care erau expuși, vându tot ce aveau, spre a plăti sumele ce li se cereau. Ba încă Stroe Leurdeanu, stărui pe lângă Ghica Voevod, să'i trimită pe cea altă lume, dar Domnul nu îndrăzni să o facă și ast-fel Spătarul Mihaï Cantacuzino scapă acum de decapitare.

Domnitorul Ghica, fiind obligat de Turci, ca să ia parte la războiul, ce aceștia 'l purtau în contra Polonilor, lăsă caimacamii pe Stroe Leurdeanu, Bălleanu și Hrizea Vistierul, toți dușmanii ai familiei Cantacuzino. Atunci chinurile Cantacuzenilor, nu mai avură nici o margine. 'I scotea din închisori și 'i bătea la tâlpî; cari nu putea merge de usturimea tălpilor era târât cu funii. Constantin Cantacuzino se rugă de calâi să sufere el bătăile pentru fratele său mai mic și le îndură fără a da un țipăt sau o lacrimă.

Șerban Cantacuzino isbuti să fugă în Moldova, și de aci la prietenul său Caimacamul Adrianopolului, Cara Mustafa, care ceru lui Ghica Voevod, să aducă la Constantinopole pe boerii închiși, la care Domnul Ghica nu se opuse și ast-fel Cantacuzineștii ajung la Țarigrad, între care și Spătarul Mihaï Cantacuzino, dar sunt surghiuniți în insula Creta.

Gheorghe Duca (1674-1679), fiind ales la domnia Munteniei de Cantacuzinești, partida opusă Cantacuzineștilor între care și Stroe Leurdeanu, fugă peste munți în Transilvania, iar el stăruiește să se dea drumul din Insula Creta, celor 3 Cantacuzinești surghiuniți acolo de Ghica Voevod. — După puțin timp, Domnul scrie boerilor pribegi din Transilvania să intre în țară, fără să se teamă de nimic și nici de Cantacuzinești, și ei se întorc între care și Stroe Leurdeanu.

Aflându-se ast-fel ambele partide în țară și Domnul trebuind să plece după ordinul Turcilor în contra Polonilor, lasă o căimacamie compusă din ambele partide, între care figura și Cantacuzinești și Stroe Leurdeanu.

În lipsa Domnitorului, partida contrarie Cantacuzenilor, urzește o intrigă în contra lor și la întorcerea Domnului, părăște pe Cantacuzini de trădători. Duca trimite să

prindă pe Șerban Cantacuzino Logofătul și pe fratele său Spătarul Mihaï Cantacuzino, însă ambiï isbutesc să fugă, dintre care Spătarul Mihaï Cantacuzino scăpând, trece munții la Brașov.

În timpul Domniei fratelui său Șerban Cantacuzino Voevod (1679-1688), găsim pe Spătarul Mihai Cantacuzino, comandând trupele românești la asediul Vienei. Ajutorul dat Nemților de Șerban Cantacuzino, Domnul Munteniei și de Duca Domnul Moldovei, contribuind mult la perderile enorme suferite de Turci sub zidurile acestei cetăți, se bănuște că, Turcii complotând cu boerii țarei, au otrăvit pe Șerban Cantacuzino Voevod (1688).

Spătarul Cantacuzino, a jucat un rol important în țară, în timpul Domnitorilor Șerban Cantacuzino, Constantin Brâncoveanu și Ștefan Cantacuzino, la început ca amic al politiceï lor, iar la fine ca adversar neîmpăcat.

Apoi de către Domnitorul Nicolae Mavrocordat, Spătarul Mihaï a fost trimis la Turci și gătit la Adrianopole la anul 1716.

Spătarul Mihaï Cantacuzino, rămas orfan de tată la 13 ani, se zice că a fost crescut cu mari îngrijiri de mama sa Elena, fiica lui Radu Șerban Basarab, ginerile lui Mihaï Vitezul și că împreună cu dânsa a vizitat locurile sfinte între care și monastirea Sinaia din Arabia.

Archimandritul Nifon, Superiorul monastirei Sinaia, 'mî spune că, în interiorul monastirei Sinaia, după muntele Iloreb, între alte paraclise, a văzut și un paraclis cu hramul Sfinții Apostoli, în forma unei mici capele, al cărui altar și mobilier, zic călugării de acolo, că este adus din România de Spătarul Mihail Cantacuzino.

El era cunoscut cu împărații Europei și rîvna lui cea mare era la Geografie și la Aritmetică.

De sigur că torturile și chinurile îndurate de Spătarul Mihaï Cantacuzino, în timpul Domniilor lui Grigore Ghica Voevod (1672-1674) și Gheorghe Duca (1674-1679), atât în țară, cât și în surghiunul de la Insula Creta, făcu pe acesta să se lege, înaintea lui D-zeu, că, scăpând din aceste canóne, va zidi locașuri de binefacere.

Afară de fundațiunile Monastirilor Colțea și Sinaia, găsim trecut pe Spătarul Mihail Cantacuzino în pomelnicul ctitoricesc al Monastirei Dealului ca ctitor mirean, iar din pisania Bisericei Fundeni-Dómnei din Județul Ilfov, se vede că Spătarul Mihaï Cantacuzino și Dumitrașcu Răcoviță au zidit această biserică la anul 1699.

Asemenea a zidit la anul 1698 schitul Titireciu din Județul Vâlcea.

Din cele două căsătorii cu jupânesele Teodora și Maria, Spătarul Cantacuzino a avut 18 copii, iar la mórtea sa a rămas clironomă 4 fete și 1 fiu comisul Mihai Cantacuzino, care a încetat din viață puțin după el fără moștenitori.

Acésta este biografia și sfârșitul vieței Spătarului Mihai Cantacuzino.

Schitul, împreună cu chiliile, afară de clopotniță, există și acum, însă cu modificările ce a suferit în cursul anilor, și forméză un quadrilater, înconjurat de tóte părțile de ziduri gróse, compus din biserica din mijloc, paraclis și chilii pentru călugări, tóte cu ferestre mici ca de fortărețe, păstrând și acum aparințele mai mult ale unei cetăți, destinată a fi de pază contra tâlharilor și a năvălitorilor.

Afară de moșiile lăsate de fondator, ulterior alți donatori au hărăzit și alte bunuri; iar Domnii după vremi, au acordat Monastirei diferite privilegii, precum și plăeși strejari și au întărit prin hrisóve așezământul Spătarului și averea de care se bucura Monastirea.

Vom vedea că, în cursul anilor, acest schitișor, din casă de rugăciuni, devine mai întâiu fortăreață, apoi un adăpost pentru cei ce erau siliți să fugă în munți cu averile lor în timpuri de revolte și de război și în fine o odihnă pentru călători, iar localitatea Sinaia ajunge a avea importanța primei stațiuni estivale și de altitudine din țară.

Lăsând la o parte neliniștea în care au trăit continuu călugării, prin incursiunea tâlharilor și a năvălitorilor, pacinica viață a călugărilor monastirei și a pustnicilor, a fost turburată și a suferit, când Austriacii aliați cu Rușii au declarat război în anul 1787, Imperiului Otoman, începând prin a trimete salahori, care să facă drum pentru trecerea oștirilor în România pe valea Temeșului și a Prahovei până la Comarnic.

Starițul monastirei, văzând primejdia războiului, a luat clopotele din clopotniță și argintăria cu odóarele bisericeii, le-a îngropat în pământ, iar el împreună cu câțiva călugări au fugit în Transilvania.

Domnitorul Nicolae Mavrogheni¹⁾, face să i se încredințeze de Pórtă comandamentul oștirilor Otomane și Române și așeză cetele de oștire în tabăra de la Câmpina.

Austriacii, de altă parte, se cobóră din munții Predealului și înaintând pe valea Prahovei, atacă cu 400 ostași Monastirea Sinaia. — Strejarii plăeși, au apărat Mo-

¹⁾ Domnul Munteniei de la 1786—88.

nastirea cât au putut, însă ea a fost ocupată de Austriaci, în urma greșelii făcută de Calița, fiica boerului Chiriță Doicescu, găzduiți în monastire la călugărul Pahomie, de a deschide porța monastirei, pe unde după ce au ucis pe Calița au intrat Austriacii cu 400 ostași, ocupând monastirea, însoțiți de Fabris, comandantul trupei austriace și favoritul Caliței de altă dată.

Mavrogheni, știind pe Ruși ocupați în Moldova cu respingerea Turcilor de acolo, înainteză pe valea Prahovei cu Turcii și cetele de ostași din tabăra din Câmpina, și aflând despre existența corpului austriac din monastirea Sinaia, a intrat pe valea Zgarburei prin pădure, unde înconjurând monastirea, a tăiat o mulțime de Austriaci, iar restul ce a scăpat cu fuga a dus această veste lagărului din Predeal.

De aci Mavrogheni, tot în anul 1788, ordonă să se ia cu asalt pasul Temeș și cu toate că Austriacii atacă cu violență, de sub muntele Predeal, sunt hărțuiți de trupele otomane și române, iar la întorcerea ôstei, din ordinul Pașei, s'a dat foc monastirei Sinaia și s'au spart zidurile în două locuri.

Mavrogheni avu grija însă, ne spune Dionisie Fotino, să se laude către Turci, că a câștigat bătălii mari, luând cetăți întărite, intitulând Monastirea Sinaia „Sinaia Kalezi“ adică cetatea Sinaia.

În schimb, Turcii sunt bătuți de Ruși și în timpul acesta Austriacii ocupă Muntenia, iar Mavrogheni fu silit să plece peste Dunăre.

După încetarea războiului și încheerea păcii, s'au făcut Monastirei Sinaia reparațiile cuvenite; dar argintăriile și odórele bisericeii, ce au fost îngropate înainte de începerea războiului în apropiere de Monastire, lângă drumul Brașovului despre apa Peleş, nu au mai fost găsite, așa că Monastirea a fost silită să facă altele noi.

Cu câtă greutate putea merge cine-va, pe acel timp la Sinaia, ne spune Istoricul Xenopol că, în anul 1801—1802, când Mihaï Sutzu Voevod, după uneltirile Rusiei s'a hotărât să plece, el și mai mulți boeri, ca să-și caute scăparea spre Transilvania, drumul pe valea Prahovei era foarte strâmt, neregulat, prăpăstios și pe unele locuri spăimântător și periculos, astfel că pe drumul acesta multe care boerești și trăsuri încărcate s'au sfărâmat.

În timpul lui Tudor Vladimirescu (1821), după ce acesta pusese stăpânire pe județele de peste Olt și plecă spre București, mulți dintre boerii ce se credeau amenințați, se grăbiră a pleca spre hotar.

Parte din popor, văzând fuga boerilor se luă după

dânșii și drumul către Brașov înfățișa un lung șir de fugari, care pe întrecute căutaă să apuce granița, odihnind și poposind în Sinaia. — Acéstă fugă, făcându-se prin Martie, pe un timp de zăpadă, de plöe, de vînt, pe drumurile desfundate și pline de hoți, a fost una din cele mai periculöse.

Călugării Monastirei Sinaia vëzënd primejdia, aă fugit și dânșii în Transilvania, rămânënd numai doi pentru strejuire.

După retragerea lui Tudor, ordele de ömeni fără căpătăiă, care alcătuiăă așa numita öste a lui Alexandru Ypsilante, Șeful Eteriei Grecilor, s'aă dat la jafurile și cruzimele cele mai barbare.

Față cu asemenea sălbăticii, locuitorii părăsesc casele lor și se înfundaă cu copii în munți și în păduri, iar cei cu dare de mână treceaă peste hotar, poposind în Sinaia.

În acelaș an Turcii trec Dunărea și în Iunie se în-tâlnesc cu armata lui Ypsilante pe care o bate. — Ypsilante fuge în Austria și Turcii urmărind pe Ypsilante ocupă țara, iar un Pașă cu 1000 soldați ajunge până la Monastirea Sinaia.

Încetând revoluția, călugării se întorc la colibele lor, reparând și preînoid în acelaș timp clădirile monastirei, care erau ruinate.

La 1843 Domnitorul Gheorghe Bibescu vizitează Monastirea Sinaia și pune în lucrare în 1847 începerea șoselei pe apa Prahovei de la Cămpina, până în Predeal spre Brașov. În primele vremuri, comunicația de la Predeal până la Comarnic, se făcea pe o potecă îngustă, abia cât putea merge omul călare, iar transportul mărfurilor se făcea pe cai. — Tot în 1843 se zidește pe platoul Monastirei Sinaia, o biserică nouă cu Patronul Sfânta Treime, care se termină în 1846 și se construște un șir de clădiri, spre miază-nöpte și spre miază-zi, care forméză al douilea quadrilater al Monastirei.

În anul 1847, în baza unui decret al Principelui G. Bibescu, Monastirea Sinaia încetéză de a'și administra bunurile sale. — Avera acestei Monastiri, începe să se administreze de Eforia Spitalelor, care răspundea Monastirei cheltuelile pentru întreținerea sa, după un budget de cheltueli aprobat.

Revoluția de la anul 1848, a trebuit și dënza la rândul ei să aducă neliniște și în Monastirea Sinaia în împrejurările de mai jos:

Se scie că, revoluția de la 1848, a avut un motiv diferit, în fie-care din țerile unde ea a izbucnit. În Mun-

tenia din proclamația dată, pe câmpul de la Islaz, la 9 Iunie 1848 rezultă că, ea nu era îndreptată nici în contra Domnului, nici în contra Turcilor, ci în contra aceleiași puteri, care sub pretextul de a-i emancipa de robia turcescă, i pusese sub alta și mai îngreunătoare adică a Rusiei, ea mai era îndreptată și în contra boerilor, care nu înțelegeau să se plece cerințelor timpului.

În Moldova, de și isbucni mai de vreme adică în Martie 1848, revoluționarii cereau respectarea Regulamentului organic, impus de plenipotențiarilor Rusiei (în Muntenia la 1831, în Moldova în 1832) și făcând opoziție îndreptată mai mult contra cârmuirii Principelui Mihaî Sturdza¹⁾. — Revoluția fu năbușită curând în Moldova, căci capiî conjurației, fiind prinși de soldații trimiși de Domnul Sturdza, în casa lui Alecu Mavrocordat, unde se prefăceau că petrec cu glume și cântări din Clavir, fură luați la cazarmă, unii bătuți, alți surghiuniți, iar mulți alți trecuți peste graniță în Turcia și în Austria.

În Muntenia se detronéză Principele Gheorghe Bibescu²⁾, și se institue un guvern provisoriu, compus din capiî revoluției. — Turcii crezând că revoluția este făcută în scopul ca Muntenia să fie scăpată de sub suzeranitatea Porții, trimite aci pe Soliman Pașa cu 20.000 Turci, sub cuvânt de a apăra așezămintele țarei. La sosirea Turcilor în București, găsește guvernul provisoriu desbinat, unii pentru a se opune Turcilor, alții pentru a se supune. Poporul arde în fața casei Consulatului rusesc, atât Regulamentul organic, cât și arhontologia (cartea boerilor). Din momentul acesta, două persoane încep a juca rolul principal, Fuad Pașa, Comisarul Turcilor și Duhamel, Comisarul rusesc. Duhamel cere lui Fuad Pașa să-i trimită 200 soldați ca să-l apere în contra poporului, care se agită și se sculase.

Turcii înaintéză spre București, și una din colone, trecând prin délul Spirei, este bătută de Români.

Câți-va conspiratori, încă de la 17 Septembrie 1848, trec în Transilvania în Brașov escortați de Turci, poposind în Monastirea Sinaia, iar în București Turcii încep măcelurile, jafurile și cruzimele. — Locotenența Domnescă este răsturnată și numit un Caimacam.

Excesele Turcilor fac pe Duhamel să cheme pe Cazaci, sub conducerea Generalului Lieders, care sosesc la 29 Septembrie la Colentina. Rușii la rândul lor, ajutați de pâra boerilor, intră prin biserici, proscie pe cetățeni și i închide.

1) Domnul Moldovei, 1834—49.

2) Domnul Munteniei, 1842—48.

Această teróre a făcut ca mulți din cetățeni să'și caute scăparea în Transilvania și toți, în trecerea și înapoierea lor, se adăpostesc în Monastirea Sinaia.

În Transilvania, revoluția în 1848, începuse mai de vreme de cât în cele două principate Muntenia și Moldova.

Ea era condusă de Sași și Români, încurajați de Austriaci, în contra Ungurilor.

Ungurii, care se aflau sub comanda Generalului Bem, comiteau tot felul de cruzimi asupra Sașilor și Românilor, iar Austria fiind slabă chemă ajutorul Rușilor, care tocmai în acest timp se aflau în România, sub conducerea Generalului Lieders. — Aci revoluția luând sfârșit, Lieders impune Românilor din România, a provisionarea și transportul necesar trecerei oștirilor sale în Transilvania. Rușii trec pe apa Prahovei, peste munți în Transilvania și în trecerea lor, transformă Monastirea Sinaia și chiliile călugărilor în casarmă, iar călugării s'au adăpostit care pe unde au putut.

Trupele austriace și rusești, fiind bătute de Unguri, dă prilegiu Ungurilor să înceapă omoruri și cruzimi în contra Românilor și a Sașilor. — Atât trupele austriace cât și cele rusești se retrag în valea Prahovei, până lângă Sinaia în România, cât și mulți refugiați, copii, țeranî, femei în anul 1849 pe o iarnă grea, gerosă, cu zăpadă mare, în mergerea și înapoierea lor, se adăposteau în Monastirea Sinaia.

Rușii însă, se întăresc din nou, și stabilesc cartierul principal în Monastirea Sinaia, lăsând numai o cameră mică la dispoziția Preoților, iar călugării se împrăștiază. — Ei așeză un polc de soldați cu polcovnicul lor, pentru stréja Monastirei Sinaia, opresc drumul spre Brașov și Generalii ruși Lieders și Paskevicî, înaintând din nou în Transilvania, bat pe Unguri care capitulează.

Transportul de oștiri pe valea Prahovei se continuă, din care cauză Monastirea fu ocupată de trupe rusești până la 1850. — La acéstă dată călugării s'au putut întórce la chiliile lor, pe care le-au găsit cu totul derăpănite.

Starițul abia începuse să se ocupe, cu reparațiunile stricăciunelor cauzate Monastirei, și în anul 1854, Austriaci, sub comanda Generalului Coronini, ocupând din nou România aprópe un an, în trecerea și înapoierea lor, transformase Monastirea Sinaia iarăși în casarmă.

După fie-care ocupare a Monastirei, fie de trupele austriace, fie de cele otomane, fie de cele rusești, s'au făcut Monastirei reparațiuni, transformări și chiar adău-se, care au modificat starea clădirilor.

De aci începe viața de liniște a Monastirei Sinaia.

Situată fiind pe drumul cel mare de pe valea Prahovei, care lăgă România cu Transilvania, Monastirea Sinaia, adăpostea pe toți călătorii care obicinuia, pe atunci în fie-care an, să meargă vara să și caute sănătatea pe la una din stațiunile balneare de peste munții din Transilvania și multe familii reputeate ale țerei și aduc și acum aminte de odihna de care s'aũ bucurat în acest Sf. locaș.

Măria Sa Domnitorul Carol I, visitând pentru prima dată în 1866 August 5, acéstă localitate, a rămas însuși încântat de frumusețea cu care natura a înzestrat aceste locuri, a petrecut în Sinaia, împreună cu Augusta Sa soție Dómna Elisabeta vara anului 1871 și următoarele și aũ hotărât ca în acéstă localitate să și întemeieze reședința Domnescă de vară.

Ca orî-ce călătorî, Suveranii aũ locuit șirul de camere din curtea Monastirei, situate spre miază-zi, de unde se pôte admira întréga priveliște a orașului Sinaia.

Tot din Sinaia și numai după indemnul Augustei Nostre Suverane, a luat avânt răspândirea gustului frumóselor țesături și costume românești.

Aerul, clima, pozițiunea încântătoare a Sinaiei, majestatea munților, apa delicioasă, frumusețea pădurilor, fac ca numărul visitorilor acestei localități să se mărescă așa de mult, în cât să numai pótă fi adăpostiți, în modestele încăperi ale Monastirei.

Reputația Sinaiei, fiind dar stabilită ca stațiune climaterică, făcu pe Eforia Spitalelor Civile ca din proprietatea sa numită Muntele Furnica, în baza legilor din 1872 și 1880, să începă a vinde locuri acelora care doreau să și facă case.

Aceste legi aũ pus fundamentul întemeierii Stațiunei climaterice Sinaia, de ore-ce numeroase persoane s'aũ grăbit să și dobândească terenuri prin cumpărături și de o dată, ca prin farmec, pretutindenî s'aũ văzut ridicându-se de la vilele cele mai frumóse până la căsuțele cele mai modeste.

În anul 1875, se începe construcția castelului Peleş destinat pentru reședința de vară a M.M. L.L. Regele și Regina, tot în 1875 se începe construcția liniei ferate Ploești-Predeal, care lăgă Bucureștii cu frontiera prin Sinaia, iar în anul 1879 se organiză primul tren de plăcere între București și Sinaia.

Afară de case de locuință, se clădesc hoteluri, stabiliment de băi hidrotherapeutice, se forméză parcul central, diferite pavilóne și Sinaia, fiind deja destul de

populată, unde diferite industrii începuse a se desvolta, deveni în anul 1880 comună urbană.

Castelul Peleş se inaugurează în 1883 și începe a fi locuit de Auguștii noștri Suverani.

Desvoltarea orașului și grabnica lui populare a tras după sine și efectuarea principalelor lucrări de edilitate: iluminatul cu electricitate, spitalul, alimentarea cu apă de isvor și canalizare.

Treptat munții sunt brăzdați cu șosele, drumuri și poteci, astfel că pitoreștile pozițiuni ale Bucegilor din munții Carpați, devin cu înlesnire accesibili tuturor vizitatorilor Sinaiei, al căror număr se mărește în fie-care an.

Înainte de a termina trebuie să mărturisim că creațiunea întregii localități „Sinaia“ se datorește *Eforiei Spitalelor Civile* din București.

BUCUREȘTI-PLOEȘTI-SINAIA

Călătorul, plecând din București, *Gara de Nord*, cu unul din trenurile liniei ferate București-Ploești-Sinaia și eșind din încinta gării, observă imediat la est noile ateliere ale căilor ferate, și bifurcația liniei ferate București-Constanța. Zărește apoi mai departe biserica și acoperimintele caselor noului București în formațiune, linia ferată de centură a forturilor și în fine în apropiere de *Gara Kitila* fabrica de zahăr de la Kitila.

Pe totă partea de vest a liniei ferate se ved culturii de cereale, până lângă gara Kitila, unde este de remarcat casarma și lucrările fortului Kitila.

O dată eșit din gara Kitila, lasă la vest bifurcația liniei ferate spre frontiera Vêrciorova și de aci până în apropierea *Gărei Buftea*, nu este de observat de cât Palatul cu parcul său, Fabrica de obiecte de pansamente și moara de pe domeniul familiei Știrbey. Spre est însă semănăturile de cereale, alternează cu păcuri de pădure. Eșind din gara Buftea, atrag privirea pe ambele laturi ale căilor ferate câmpuri cultivate cu diferite cereale, ivindu-se și câte o suprafață de pădure, mai mult sau mai puțin întinsă, până ne apropiem de *Gara Periș*.

Puțin înainte de a ajunge la *Gara Periș*, începe a se întinde spre est și spre vest una din frumoșele proprietăți ale Domeniului Corónei¹⁾ numită Cocioc, care se con-

1) Domeniul Corónei României, a fost constituit prin legea din 1884 și este compus din 12 proprietăți rurale situate în diferite părți ale țerei.

Conducerea lui este încredințată unui bărbat de mare valoare și de bine, D-1

tinuă încă după eșirea din gară; iar la vest imediat înainte de a intra în gară, se observă spitalul Cocioc. Regularitatea și diversitatea culturilor, desfășurarea din gară a parcului, a diferitelor grădini, precum și frumoasele și îngrijitele clădiri, ce se ved răspândite pe o suprafață întinsă, atrag atât privirea, cât și curiozitatea fiecărui călător.

Părăsind gara Periș, trecem prin terenurile de cultură, pepinierele Domeniului Coronei Cocioc și mai departe prin pădurile aceluiași Domeniū, pe ambele laturi ale calei ferate, până aproape, de podul peste râul Ialomița, pe care trecându-l, vedem de o parte și de alta diferite semănături până la *Gara Crivina*, la spatele căreia se află vila unei proprietar de moșie.

În Kalinderu, care făcându-se interpretul intențiunilor M. S. Regelui a conceput ideea exploatarei raționale a acestor domenii, după un plan de lucrări a cărui realizare se urmărește cu perseverență.

Tote moșile se caută în regie, având clădiri pentru personal, lucrători și meșteri, pentru adăpostirea vitelor, pentru conservarea produselor, a mașinilor și a instrumentelor necesare la exploatarea pământului.

Pretutindeni ferme model, pepiniere, câmpuri de experiență, fabrici și ateliere, în raport cu producția fiecărei localități.

Îmbunătățirea rasei cailor, a vitelor cornute, a porcilor, a oilor și apicultura, nu sunt nici ele neglijate.

Tote pădurile sunt amenajate și exploatare în mod rațional.

Pe Domeniul Cocioc s'a făcut și aplicat un plan economic pentru cultură de cereale numeroase și variate, despărțit fiind fie-care lot de cultură, prin allee de arbori.

S'a analizat pământul în scopul de a i se da îngrășăminte necesare și s'a făcut lucrări, pentru a transforma, treptat, locurile băltoase în locuri productive.

Domeniul Cocioc afară de acesta posedă :

1. Culturi de cereale și plante textile.
2. Lăptăria cu 120 vaci de rasă *Algau*, *Schwitz* și rasă română de munte, care dau 500 litri lapte zilnic.
3. Lăptăria este instalată, cu toate aparatele de ultima invențiune și produce Lapte bătut, Unt, Camembert, Cremă de Cocioc, Brie și Tilsit.
4. Stupărie cu peste 100 stupi, care produc aproximativ 1000 Kilo miere anual.
5. Olărie, în care se fabrică sobe de faianță și de teracotă, străchini, glastre pentru flori, diferite vase și figuri, precum și statuete.
6. Fringhiera produce diferite fringhii și plase.
7. Atelierul de împletituri în rechiță produce coșuri de voiajiu de diferite forme și mărimi, coșuri de rufe, foteluri și coșuri de lemn.
8. Pepiniere cu diferite specii de pomi roditori.
9. Cultură de hamei, pentru fabricarea de bere.
10. Vie cu diferite specii de vițe.
11. Pepiniere silvice cu diferite specii foioase și rezinoase.
12. Grădini de legume.
13. Societatea Culturală și de Economie pentru țărani cu un capital de 7500 lei și 150 membri, cu destinația, între altele, de a-și cumpăra instrumente și mașini agricole.

La toate atelierele și industriile se întrebuințază și filii de țărani.

Și aici, ca pretutindena, Administrația Domeniului Coronei, are o deosebită solitudine pentru Școlă și Biserică, acești doi factori ai culturii țăranelor.

Deosebit de grija ce poartă administrația pentru întreținerea lor, ea încurajează pretutindeni prin povești, conferințe, cărți populare, cultura rațională a pământului și îngrijirea vitelor, crearea de școli de adulți, a bibliotecelor, a băncilor populare de economie și a tot ce poate ajuta la îmbunătățirea stării țăranelor.

Administrația Domeniului Coronei, s'a gândit și la înființarea teatrelor sătești pe la toate domeniile sale care dau rezultate foarte satisfăcătoare. Un asemenea teatru sătesc este înființat și la Cocioc, încă din anul 1901, într-o vastă sală, prevăzută cu o frumoasă scenă și cu toate cele trebuincioase, care poate servi de model pentru toate teatrele sătești.

În sfârșit, atât pe terenul agricol, cât și pe terenul cultural, Domeniul Coronei ocupă un loc de onoare bine meritat.

Continuăm drumul prin terenuri cultivate cu diferite cereale, și dând apoi de carierele de pietriș situate pe malurile râului Prahova de o parte și de alta a liniei ferate, atingem *Gara Prahova*. — Trecem podul peste râul Prahova și lăsând satul și pâlcurile de pădure ce se ved la ôre-care depărtare, traversăm pădurea prin care trece linia ferată, precum și satul Brazi și ajungem la *Gara Brazi*. — Din această gară, trecând prin terenuri cultivate cu diferite cereale, pe ambelelaturî ale liniei ferate ajungem la *Gara Ploești*, una din cele mai moderne gări, cu un excelent restaurant, unde trenul stând de la 15—20 minute, călătorul pôte lua o gustare saü chiar un dejun cu prețuri convenabile.

Orașul Ploești, al căruî nume 'l pörtă gara, este un oraș industrial și comercial, cu o populație de 44000 locuitori, cu clădiri regulate, monumente și cu un frumos Bulevard, care se pôte vedea eșind cineva în fața gărei despre oraș.

Părăsind Gara Ploești, traversăm locuri cultivate cu cereale, până la *Gara Buda*, unde lăsând la drépta linia ferată care se bifurcă și care duce la minele de sare de la Slănic și la localitatea estivală cu acelaș nume, trecem prin culturî de cereale, printr'o întinsă pădure situată în drépta și în stânga liniei ferate și atingem *Gara Băicoiü*, (315^m,63 alt.) de unde încep a se vedea déluri mai ales și mai apröpe spre nord.

Din această gară terenurile de cultură se continuă, până ce începem a coborâ și trecând podul pe râul Prahova, linia ferată urméză pe vale cursul acestui râu. — Observăm spre vest déluri din ce în ce mai mari, iar spre est admirăm numeroșele și falnicele sonde ale diferitelor societăți pentru exploatarea păcurei, după care ajungem la *Gara Câmpina* (403^m,82 alt.). Orașul al căruî nume îl pörtă gara, are o populație de 2800 locuitori și este cel mai important centru de extragerea și exploatarea păcurei.

Pe délul despre Prahova se observă diferite vile, iar în oraș se stabilește vara un mare număr de familii. — Tot aci se află câte-va isvöre sulfuröse, unde funcționa o dată un stabiliment de băi.

Prin această gară se transportă anual aproximativ 15000—16000 vagöne de păcură și tot din această gară se bifurcă linia ferată, care duce la minile de sare de la Doftana și la câmpurile petrolifere de la Buștenari și Doftăneșul.

Chiar înainte de a eși din gară, zărim la vest într'un dél, Schitul Poiana, cu o privire admirabilă peste întregă vale ornată de déluri, iar afară din gară, tot spre vest se ved mai întâiü délul Proviței și apoi al Brezei, unde

se află o importantă fabrică de var. — La est însă, trecem pe lângă podul șoselei București-Sinaia, pe al cărui întreg parcurs se văd stâlpii, care conduc forța electrică de la Usina hydraulică din Sinaia, până la câmpiile de petrol din Câmpina și Buștenari 30—35 Kilometri.

Délurile din ce în ce devin munți și în trecere admirând înălțimea lor, traversăm numeroasele poduri pe râul Prahova și ajungem la *Gara Comarnic* (550^m,6 altitudine), la spatele căreia se află comuna cu același nume, având 4300 locuitori.

Aci se găsesc fabrici de var, industria lemnului este dezvoltată, se cultivă miere și țerancele se ocupă cu țesăturile românești pe pânză națională.

De aci intrăm în munții cei mai falnici, cunoscuți sub numirea de șirurile munților Orășii.

Pe cóstele acestor munți, este de admirat șoséna din Comarnic spre Sinaia, făcută în anul 1847, care merge pe dél, dar paralel cu linia ferată, traversând înălțimea cele mai majestóse, dar cele mai pitorești.

Nici valurile, din ce în ce mai spumóse ale râului Prahovei, nu trebuie uitate, care strânesc între munți prin îngustarea treptată a văii, se sparg în cursul lor repede sau de terasamentul calei ferate sau de stânci și produc un șgomot care te fermeacă și te face să le privești cu drag.

Prahova este un râu de munte, când resvrătit, când pacinic, curgând pe o albie plină de pietre. Privindu-l, ghicești îndată că este capabil în cursul său repede să ia cu el podurile cele mai solide și malurile cele mai tari. De ambele părți se vede, cum se repede în albia sa, râulețe și torenți, care sau isvorăsc din piscuri, ori cad din stâncă în stâncă, formând cascade.

Imediat din gara Comarnic se înșir spre vest diferite cariere de piatră și alte industrii lemnóse și tot pe această parte puțin mai departe, într'un pisc de munte, zărim schitul Lespezile situat pe Muntele Pleșuva Mare (1282 m. alt.), după care se continuă Muntele Pleșuva Mică (1006 m. alt.), apoi munții care forméză plaiul Urzicarilor (1260 m. alt.) iar la răsărit trecem pe lângă Munții Comarnicul (1010 m. alt.), Muntele Floreiú cu vârful Colții (1074 m. alt.) și vârful Zánogi (1407 m. alt.), Muntele Dómnele (1412 m. alt.), Muntele Rázórele (1539 m. alt.) și Muntele Fruntea lui Vasile (1377 m. alt.) și după ce am trecut prin două tunele, unul de 16 secunde și cel alt de 5 secunde și am admirat, cu 300 metri înainte de a intra în tunel, într'un pisc de munte, într'o pozițiune admirabilă, vèzută de două părți, Villa familiei Bibescu, atingem *Gara Valea Largă*.

Părăsind această gară, continuăm drumul la est pe lângă munții ce dau în valea Bogdana, pe lângă Munții Gagul Mare (1661 m. alt.), Sețu (1586 m. alt.) vârful Dómnene (1635 m. alt.) și piscul Gagul Mic (1440 m. alt.), până la Muntele Piscul Câinelui vis-à-vis de Sinaia (1348 m. alt.) cu vârful Câinelui (1656 m. alt.); iar la vest observăm Munții ce dau în valea Largă, Muntele cu Poiana Hoților (1120 m. alt.), Munții din Plaiul Isvorului (1055 m. alt.), Plaiul Colților (1120 m. alt.), Munții Zgarburei (1060 m. alt.), Piciorul Furnica cu vârful cel mai înalt (2100 m. alt.) până atingem *Gara Sinaia* (796^m,35 alt.), unde se găsește trăsuri de piață, cari conduc pe călător în oraș, în schimbul unei taxe de 2 lei.

ORAȘUL SINAIA

Călătorul, după un drum cu calea ferată de 125 Kilometri din gara de Nord (București) sau de 18 Kilometre din Gara Predeal, ajuns în Gara Sinaia, urcă costa unui munte și ajungând d'asupra lui apare de o dată orașul, semănat de numeroase vile în formă de amfiteatru, care te nimește și nu știi ce să admiri mai întâiu, frumusețea orașului sau falnicii munți, care înconjură, cu atâta măiestrie, întreaga localitate Sinaia. Vârfurile acestor munți se urcă unii la 1500 metri d'asupra Monastirei, care și dânsa se află la o altitudine de 860 metre d'asupra nivelului Mărei.

Orașul Sinaia se află situat la 25°,31¹ Longitudine Est de Greenwich și 45°,21¹ Latitudine de Nord, el este o stațiune estivală, de altitudine și climatică și este așezat cel mai sus d'asupra nivelului mării dintre toate orașele din România.

Sesonul durează de la 15 Iunie până la 15 Septembrie și une ori peste această dată, când timpul este favorabil.

De preferință vizitatorii stau în vilele sau în apartamentele vilelor, care se închiriază cu sezonul sau cu luna.

Deosebit de acesta sunt pasageri, pe care trenul de plăcere 'i aduce în număr mare, în zilele de Duminică și de sâmbătă, în tot timpul sezonului.

Populațiunea stabilă a orașului este de 2000¹⁾ ómeni, împărțiți astfel după sex: 554 bărbați, 480 femei, 470 băeți și 486 fete, iar după naționalități: 1027 Români, 604

1) După statistica din 1902.

VEDEREA GENERALĂ A SINAIEI SPRE NORD

Austro-Ungari, 126 Germani, 97 Italiani, 95 Israeliți, 14 Sârbi, 12 Bulgari, 12 Francezi, 7 Ruși și 6 Greci.

Se stabilesc, pe tot timpul sezonului său pe câte o lună, aproximativ 333 familii, în număr de 1600 ómeni; iar populația flotantă, ce vine cu trenul de plăcere pe timp scurt este de 2200; astfel că în timpul sezonului populația atinge cifra de 5000 suflete.

Orașul este iluminat cu electricitate, are o întreagă rețea de canalizare și se află alimentat cu apă de isvor limpede și rece din două din cele mai bune isvóre S-ta Ana și Peleșul. Apa are temperatura de + 4°.

Analisele chimice făcute apei din aceste isvóre au dat următoarele rezultate:

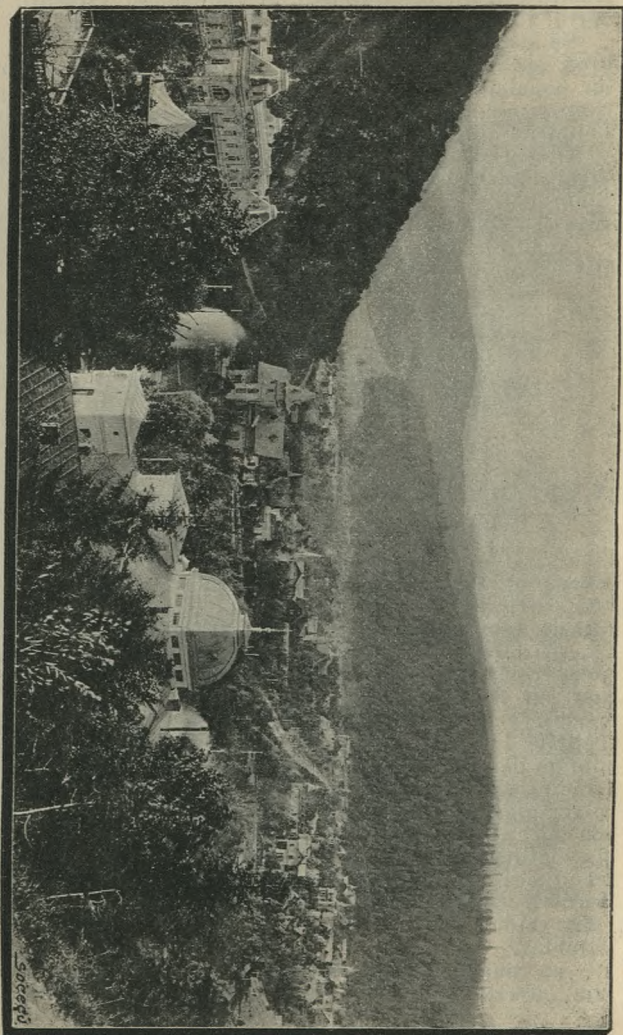
Carbonat de calciu	0,079 gr.
Sulfat de calciu	0,020 gr.
Carbonat de Magneziu	0,004 gr.
Clorur de sodiu	0,006 gr.
Materii organice și nedosate.	<u>0,026 gr.</u>
	0,135 gr.

CLIMA¹⁾

Afară de casuri cu totul excepționale, cum ar fi de exemplu într'o mare aglomerațiune industrială, aerul atmosferic la altitudinea de 850 metri, la care se află Sinaia, este remarcabil de curat și póte fi aspirat cu succes de organele respiratorii cele mai delicate. La Sinaia acest colosal avantaj, mai este mărit prin aceia că acest aer pur este îmbălsămat prin trecerea sa prin secularele păduri, ce înconjóră de jur împrejur această deliciósă localitate, locul de întâlnire a tuturor acelora cari au trebuință de o odihnă reparatorie a supra-menagiului — și cine astă-zí nu suferă de supra-menagiu? — a acelora a căror organe respiratorii reclamă un aer curat și încărcat cu materii ce le sunt atât de bine-făcătóre și care numai în localități cu brad le póte găsi. Să mai vorbim óre de mulțimea, care se ofilește la căldurile de cari suferă locuitorii celei mai mari părți a bine cuvântatei nóstre țări, călduri fără de care ea nu ar fi țara grâului și a vinului?

La Sinaia acéstă mulțime găsește, în timpul sezonului, format din lunele Iulie, August și Septembrie, o

1) Datoresc descrițiunea cliimei Sinaiei D-lui Ștefan C. Hepites, eruditul academician și Director al Institutului Meteorologic.

VEDEREA GENERALĂ A SINAIEI SPRE SUD

SOCIETATEA

climă dulce și plăcută. Dacă în câte-va zile, din cursul sezonului, diminețele și serile ar fi cam reci pentru unele temperamente, lécul este numai de cât găsit, căci locuințele mari și bine aerate ce se găsesc cu profuziune într'acéstă stațiune climatică muntósă, sunt înadins făcute pentru a avea tot confortul pentru acele delicate persóne, cari nu le vor părăsi de cât după ce căldura zilei va fi făcut să dispară roua dimineței.

Am zis că în cursul sezonului, clima la Sinaia este dulce. Acésta se dovedește prin următoarele cifre cari arată, pentru fie-care din lunele cari'l compun, temperaturele mijlocii, deduse din 13 ani de observațiune, de la 1886—1898. Atât aceste cifre cât și cele ce vom da mai în urmă sunt extrase din lucrarea d-lui Ștefan C. Hepites, membru al Academiei Române, Clima Sinaiei în Album Climatologique de Roumanie publicat în 1900:

Iulie . . . 16°.0.
 August . . . 15°.3.
 Septembrie . 11°.5.

ceia ce dă pentru temperatura mijlocie a sezonului valoarea 14°.3, care corespunde cu o temperatură intermediară a lunelor Aprilie și Maiu de la București.

Pentru a ne face o idee și mai lămurită asupra temperaturei mijlocii a sezonului la Sinaia, putem spune că densa este mai dulce de cât aceia a primă-verei în partea de câmpie a țarei.

Pe de altă parte locuitorii din Sinaia, nu sunt nici o dată expuși la variațiuni de temperatură așa de excesive, ca acelea ce s'aú constatat în restul țarei. Ast-fel se știe, spre exemplu, că la București termometrul a oscilat între + 40°.8 și — 30°.5 adică că variațiunea sa este de 71°.3. La Sinaia cea mai mare căldură constatată până acuma a fost de + 29°.0 și cel mai mare frig — 28°.0, ceea ce face o variațiune totală a colónei termometrice numai de 57°.0, adică cu 14 grade mai puțin ca la București. Aceste cifre dovedesc cu prisosință că la Sinaia, din cauza adăpostului produs de munții înalți înconjurați, clima este mai constantă de cât la București, ceea ce însemnéază că dacă în timpul verei nu avem la Sinaia dezavantagiul căldurilor înăbușitoare din capitala regatului, apoi nici în timpul ernoși nu avem temperaturi așa de scăzute ca cele ce trebuie să suferim la București ¹⁾.

1) Un exemplu cu totul recent va lămuri mai bine acest lucru. Fie-care din noi știe cât de timpuriu a venit frigul în iarna ce se termină acumi și cât a

În timpul sezonului temperaturele extreme observate la Sinaia au fost $+29^{\circ}.0$ și $-2^{\circ}.8$. Se întâmplă câte o dată, dar foarte rar, ca în Septembrie — a cărei climă în genere este admirabil de frumoasă la munte — să înghețe la Sinaia. Acesta este însă cu totul accidental și cu toate că la București nu s'a constatat până acum nici o dată un îngheț în această lună, totuși une-oră și aci termometrul se coboară până aproape de punctul de îngheț al apei. Ast-fel, spre exemplu, în Septembrie 1891, termometrul la București se coborâse până la $+0^{\circ}.2$ și la fața pământului ghéța se prinsese pe băltoce.

Durata de strălucire a sórelui la Sinaia în timpul sezonului este în mijlociú de 613 ore, cu alte cuvinte că în fie-care zi din această periódă sórele strălucește în mijlociú în timp de $6\frac{1}{2}$ ore. De obiceiú el nu se arată 9 zile în cele 92 ale sezonului. Trebuie însă să se țină socotéla și de faptul că la o altitudine de 850 mtr., intensitatea razelor solare este necomparabil mai mare de cât la nivelul mării.

Ca în orí și ce localitate muntósă și aci trebuie negreșit să plouă mai mult de cât în regiunea de câmpie. Cu toate acestea, afară de aní cu totul excepționali și cari se pot întâmpla pretutindinea, se póte zice, că Sinaia și sub punctul de vedere pluviometric, nu are nimic de pismuit stațiunelor climatice de munte din diferitele părți ale Europei.

Se știe că regimul pluviometric al României este ast-fel că, cele mai mari cantități de precipitațiuni atmosferice, au loc în lunele de vară; tot așa este și la Sinaia, unde în cursul celor 3 luni ale sezonului cad în mijlociu 223 mm. de apă din totalul de aproape 800 mm. dintr'un an și anume:

In Iulie 100 mm.

In August . . . 69 mm.

In Septembrie . 54 mm.

În acest interval sunt 25 zile de ploaie și prin urmare în mijlociu la 4 zile este una de ploaie. Umiditatea relativă a aerului este, în timpul sezonului, de 72% cu aproape 20% mai mică ca la Constanța.

Presiunea atmosferică mijlocie este 688,4 mm valo-

fost densusul de riguros în partea de câmpie a țării. Ei bine, la Sinaia și în alte localități muntóse, temperatura nu s'a coborât de loc așa de jos. Astfel la București, termometrul în cursul lunii Decembrie 1902, a oscilat între $+7^{\circ}.1$ și $-2^{\circ}.8$, pe când la Sinaia nu s'a coborât decât până la $-18^{\circ}.0$ și s'a urcat până la $+9^{\circ}.9$. Acesta însemnéază că la Sinaia termometrul s'a ridicat aproape cu 2 gr. mai sus de cât cea mai ridicată temperatură de la București și că aci a fost cu aproape 6 gr. mai frig, ca la Sinaia.

rile extreme, atinse de coloana barometrică în timpul sezonului, au fost de 699.2 mm. în Septembrie și 677.1 mm. în August.

Din cauza direcțiunii ce are valea Prahovei, vânturile dominante sunt cele de la Nord și de la Sud. În timpul sezonului vântul suflă tare în 7 zile. De influența sa. orî-cine se poate foarte lesne adăposti în pădure.

INFORMAȚIUNI PRACTICE

Marele Otel Caraiman în Parc. Otel de primul rang, cu 120 camere. Mobilat elegant în stil modern. Lumină electrică. Bae. Sală de lectură. Sală de fumat. Parloir. Terasă. Seră. Bucătărie excelentă. Pensiune lei 12 pe zi de persoană. Trăsura și equipagiul otelului. Zilnic păstrăvi.

Vila Ghica, Petit Otel, Otel Sinaia, Vila Kirschner au 80 camere. Apartamente pentru familii. Casino. Aceleași condițiuni.

Otel Regal, str. Poștei No. 2 în Parc, cu 33 camere. Camera zilnic 3-8 lei, iar lunar 90-240 lei. Dejun și prânz 6-9 lei pe zi.

Otel Bulevard, situat pe Bulevardul Ghica No. 73, cu 16 camere. Camera zilnic 5-7 lei. Dejun și prânz 7-8 lei. Pensiune 9 lei pe zi.

Otel Nicolau, situat pe Bulevardul Ghica No. 43, cu 43 camere. Camera 2-4 lei pe zi, iar lunar 70-90 lei. Dejun și prânz 2-4 lei pe zi. Pensiune 5-7 lei pe zi, iar lunar 100-140 lei.

Otel Belvedere, str. Poștei No. 13.

Otel Șovăială, str. Primăriei No. 4.

Otel Vârful cu dor, Bulevardul Ferdinand No. 14-16.

Otel Manolescu, str. Piața Nouă No. 14.

Vile sau apartamente cu luna sau pe sezon:

55 Vile principale sau apartamente de la 4000-800 lei.

50 Vile mijlocii de la 800-300 lei.

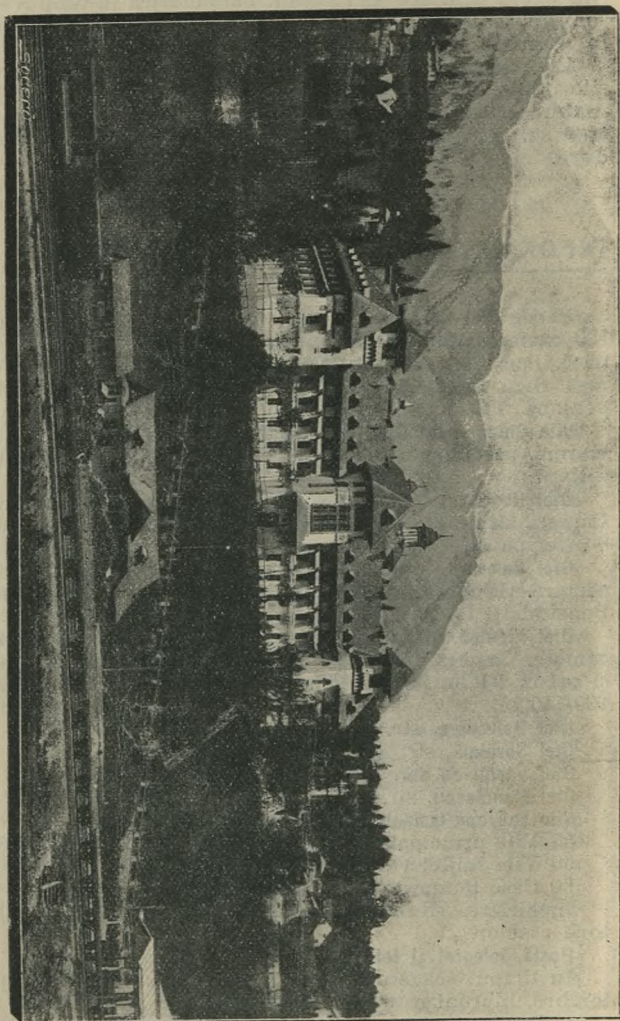
60 Case țărănești de la 300-60 lei.

Inchirierea se face direct de proprietari sau îngrijitorii caselor.

Poștă, telegraf și telefon. Str. Poștei No. 1.

În timpul sezonului de la 1 Iunie până la 30 Septembrie, biroul este deschis:

1. Pentru mesagerii și mandate de la ora 8 a. m. — 12 și de la ora 2-6 p. m.

OTEL CARAIMAN

2. Pentru scrisori și timbre de la ora 7 a. m. până la 6 p. m.

3. Pentru telegraf de la ora 7 a. m. până la ora 10 seara.

4. Pentru telefon de la ora 7 a. m. până la ora 9 seara.

În restul timpului, de la 1 Octombrie până la 1 Iunie, biourul este deschis de la ora 8-12 a. m. și de la 2-6 p. m.

Avizul telefonic 25 bani în totă țara.

O convorbire de 5 minute, cu posturile din Județul Prahova costă 50 bani, cu posturile dintr'un județ vecin lei 1, iar cu posturile din cele alte județe lei 1 bani 50.

O convorbire de 5 minute, în interiorul orașului, costă 25 bani.

Sinaia este legată cu Bucureștii, cu circuit special telefonic.

Primăria și Poliția str. Primăriei No. 5.

Trăsuri de piață, Stațiune Bulevardul Ghica. Ora 2 lei. Cursa 1 leu. Excursiunile după învoială.

Manegiu. Antonovici, B-dul Ghica No. 29,

Caî pentru excursiune staționează: 1. pe piața de lângă Otel Sinaia. 2. lângă Poștă. 3. în capul Bulevardului Ghica spre sud la intrarea stradei Brătianu din valea Iancului. Prețul este 3-5 lei pe zi, de fie-care cal, în care intră și nutrimentalul conducătorului.

Casino Rigler în Parc și Casino din Vila Ghica.

Cofetăria George Rigler, în Parc, furnisorul Curței Regale. Cofetărie de primul rang. Bomboane fine. Ciocolată. Prăjituri.

Doctori. Doctor Mamulea la spitalul Sinaia. Doctor Tomasian, Medicul orașului, strada Poștei. Doctor Emil Codru Drăgușeanu, Str. Valea Rea No. 2.

În timpul sezonului DD. D-rî Stoicescu, Dr. Severeanu, Dr. Urechie și alți specialiști.

Farmacia Str. Poștei No. 21.

Bazar în Parc.

Flori. Saier Nemeth, Horticultor în Parc.

Chioșc de jurnale și cărți poștale în Parc.

Lăptărie în Parc.

Băile hydrotherapeutice, cu o instalație completă de hydrotherapie, având o apă limpede la temperatura de 60° R, sub o presiune naturală până la 4 atmosfere.

Sunt conduse de un Medic special, având masecri și un personal instruit pentru cura de apă după metoda Prof. Winternitz.

Se pot face: Halbbad (jumătate bae), fricțiuni, împachetări, sudațiuni, băi de igienă și ori ce fel de duși

reci saū scoțiene, ascendente saū descendente și chiar electroterapie.

Sesonul băilor este dela 1 Iunie până la 15 Septembrie.

BĂILE HYDROTHERAPEUTICE

Fotografii. Alfred Brand, Furnisorul Curții Regale, Str. Gărei No. 4. — Duschek, Bulevardul Ghica.

Bererii. Coloseul Opler, Bulevardul Ferdinand No. 2; Eliseul Luter, Str. Carol No. 33; Bereria Azuga, Bulevardul Ghica No. 83 și Hala Bragadiru, Bulevardul Ghica No. 39.

Costume și țesături românești. Bulevardul Ghica.

Fabrica de Brânzetură. Radu Ardeleanu, Str. Cășeriei No. 2.

Fabrică de cutii de lemne. Pascal Strasabosky, Str. Carol No. 6.

Fabrica de var hydraulic, proprietatea D-lui Emil Costinescu, Calea Orăștelor, fondată la 1886. — Are o turbină de 120 cai putere cu 60 lucrători și produce 400 vagóne var hydraulic anual.

Fabrica de cherestea, proprietatea D-lui Emil Costinescu, situată Calea Orăștelor. Fondată la 1879. Are o turbină de 185 cai putere cu numeroase și variate ferestre, cu 120 lucrători. Produce anual 12000 mc. lemnărie anual.

Fabrica de sîrmă, de cue de tot felul, de nituri de fer, de alamă și de aramă, proprietatea D-lui Emil Costinescu. Fondată la 1891. Are o turbină de 130 cai putere cu 60 lucrători. Produce anual 2 milioane kilograme de cue și sîrmă, precum și 200000 kilo nituri.

Fabrica de var alb gras, proprietatea D-lui Emil Costinescu, fondată la 1898. Produce anual 500—600 vagóne. Are 50 lucrători. Acastă fabrică este legată cu carierele

de piatră, printr'o cale funiculară aeriană în lungime de 3¹/₂ kilometri.

Alte fabrici de var posedă: d-l Josef Popescu, B-dul Ghica No. 31 și H. Boisguerin, B-dul Ghica No. 2.

Usina hydraulică, proprietatea Societăței Române pe acțiuni „Electra”, este situată pe malul drept al râului Prahova. Apa acestui din urmă râu a fost barată, imediat după intrarea pârâului Peleş și Valea Rea, pentru crearea unei forțe hydraulice. Usina se află la o distanță de 500 m. l. de la baragiū și se obține o forță efectivă de:

735 cai putere la apele cele mai mici,

1042 „ „ „ „ medii,

1156 „ „ „ „ mari.

Apele barate sunt aduse printr'un canal-tunel, care trece prin cōsta muntelui Piscul Căinelui.

Forța obținută se transformă în electricitate, cu curenți alternanți de 11000 volți, și se întrebuintează la iluminatul cu electricitate al orașului, se introduce electricitate în vtile particulare la cerere și se transportă pe o distanță de 35 kilometri până la Cămpina, care este un centru foarte important de exploatare petrolifere.

Orașul are:

Școlă primară pentru băeți și fete.

Casarma, situată pe platoul d'asupra monastirei, este populată în timpul sezonului de un Batalion de Vânători care face și garda palatului; iar restul anului de Dorobanți din Regimentul Districtului Prahova.

Spitalul, cu 20 paturi, construit în condițiuni perfecte de igienă, primește în limita paturilor vacante, pe toți bolnavii, fără distincțiune de naționalitate și religie.

Funcționează în oraș și o **Societate Carpatină**, numită **Sinaia**, înființată în 1893, cu sediul la monastire, care numără aproape 150 membrii, cu scopul de a înlesni și propaga cunoașterea munților din împrejurime, a faunei și florei lor.

Planul aci anexat, călăuzește pe călător, în visitarea cu înlesnire a întregului oraș saū în părțile voite.

PARCUL. EDIFICIÎ. EXCURSIUNÎ ÎN ORAȘ

Parcul, situat în centrul orașului, este una din cele mai frumoase părți ale Sinaiei. Aci trec, se întâlnesc și se plimbă și călătorul ca și locuitorul orașului. Așa cum este așezat permite orî cui să admire în trecăt munții, pă-

durile și pozițiunile încântătoare, care încing de toate părțile întregul oraș Sinaia.

Inclinațiunile și undulațiunile, punțile și drumurile ce'l brăzdază, planul general al distribuțiunei lui, chioșcurile, arborii și florile ce 'l ornază, dă convingerea orî cui că el se datorază unei mâni de maestru.

Parcul s'a înființat în 1881 și nefericitul grădinar paysagist, Eder, de origină Belgiană, care 'i a dat tot gustul și talentul său, și-a dat sfârșitul în Sinaia, tocmai când terminase opera sa.

În parc, pe lângă Băile hydrotherapeutice, Otelele Caraiman, Sinaia și Regal, pe lângă Cofetăria și Casinul Rigler, Bazar, Lăptărie, Chioșcul de jurnale și Florărie se află, pe un pedestal, bustul Principelui Dimitrie Grigore Ghica, fost Efor al Spitalelor Civile, peste 20 ani, care a presidat la înființarea Sinaiei, apoi un Pavilion de musică, construit într'un prea frumos stil și două havuzuri care aruncă apa la mari înălțimi.

Musica militară cântă în parc, în fie-care zi de la orele 5-7 p. m.

Dimineta de la orele 10—12 a. m., totă lumea merge la *Bufetul din pădure*, unde în tot acest timp, cântă musica militară.

Se poate merge, din parc, la bufetul din pădure, traversând strada Monastirei și curtea Monastirei și luând direcția potecei „La Bufet“, care începe din colțul micii grădini zoologice și se continuă d'asupra stradei Carmen Sylva.

În mica grădină Zoologică se pot vedea urși, lupi, vulpi, bufnița, dihor, veverița, capre, cerbi, păuni, vulturi și alte paseri.

Scara întinsă din capul grădinei Zoologice, pe totă coasta muntelui, duce la Casarmă.

Partea de munte unde se află *Bufetul din pădure* este semănată de brazi seculari, băncile sunt așezate în amfiteatru, iar privirea spre vârful muntelui, cât și pe totă partea muntelui, care se înclină spre Peleş, este încântătoare și ca pozițiune și ca priveliște și ca aer.

În cursul zilei se poate visita *Monastirea*, cu permisiunea Superiorului ei. Drumul la Monastire duce din parc pe str. Monastirei saŭ pe poteca ce pleacă pe sub deal din capul stradei Monastirei despre otel Sinaia.

Monastirea se compune din două quadrilatere de clădiri.

Primul quadrilater, cu ziduri gróse, cu ferestre mici și cu aparența de fortăreață, a fost clădit de Spătarul Mihail Cantacuzino la anul 1695. Acastă formă este aceia

BISERICA ZIDITĂ LA ANUL 1695.

ca a Monastirei Sinaia din muntele Horebb din Sinaia (Arabia), căci așa zice Spătarul Mihail Cantacuzino că a făcut-o după asemănarea ei.

Pörta de intrare, care este așa de mică, în cât abia pöte trece omul, pörtă inscripția:

„Acéstă pörtă și cu töte înoiturile câte se vöd aci, „aü fost făcute de părintele Dionisie Proin Tiruloiu, în „zilele lui Io Nicolae Voivod în anul de la Adam 7228 „(1720) Maiü 20. Adică ea indică prima dată a reparației, de la fundarea schitului.

O dată intrat în interiorul quadrilaterului, se observă chiliile călugărilor, de jur împrejur jöse, și cu ziduri gröse, o bisericuță în mijloc, un paraclis și o fântână cu apă limpede și rece.

Schitul a avut o dată până la 70 călugări, acum el numai are de cât 20 și este sub îngrijirea și conducerea unui Superior cu titlu de Arhimandrit.

Biserica din mijloc, zidită de Spătarul Mihail Cantacuzino la 1695, ca și întregul quadrilater, cu hramul Adormirea Maicei Domnului (15 August) este în stilul pe care ni'l indică sculpturile în piatră din jurul ferestrelor și al capitelor stâlpilor. De altfel ea nu reprezintă nici o artă, nici în ce privește arhitectura, nici în ce privește pictura.

În biserică se află mai multe icöne vechi și obiecte iarăș vechi de argint pentru serviciul divin.

În interiorul bisericei se află pe pereți Spătarul Mihail Cantacuzino cu frații săi, iar pictura primitivă nu mai există de cât pe alocurea, căci la 1795 biserica s'a zugrăvit din nou, după cum arată pétra din fața intrării bisericei, care conține următoarea inscripție:

„Zugrăvitu-s'a acéstă biserică în zilele Domnului „Alexandru Constantin Moruzi Voivod, fiind Mitropolit „Dositeiu, prin osteneala și cheltuiala Egumenului Damaschin, 1795 Septembrie 16.

Ceia ce se vede förte bine, comparând actuala zugrăveală cu cea veche din părțile pe unde ea a mai rămas.

Spre nord și în fund se află paraclisul, care face parte din clădirile care aü fost făcute la întemeierea Monastirei, de și actul de fundațiune nu vorbește de densus. Așezat în rândul chiliilor, fără să aibă aparințele unei biserici, are aspectul unei tenebre și pare a fi fost o casă ascunsă de rugăciuni cu ziduri förte gröse și de o formă și după un plan cu totul particular.

Și acest paraclis a fost reparat, ca și biserica din mijloc, pe la anul 1792, ceea ce ne spune piatra de inscripție după frontispiciul său:

„Intărirea celor ce nădăjduesc spre tine, întărește „Dămine biserica ta, care o ai câștigat cu scump sângele „tău, 1792 Mai 7.“

Este de regretat că, din întregul plan al clădirilor, zidite de însuși fundatoarele Cantacuzino, nu mai există astăzi clopotnița cea veche pe unde era intrarea în Monastire, care ar fi atestat și mai bine starea de asediu în care trebuia să trăiască călugării pentru odihna lor.

Acastă clopotniță, independent de grosimea zidului, de soliditatea porților, nu permitea intrarea de cât pe un spațiu de 2 metri, adică atât cât putea trece omul cu calul împovărat.

Al doilea quadrilater există numai din anul 1846, în care avem de observat clopotnița de la intrarea în Monastire, care s'a zidit în anul 1891, casele despre nord cu o vedere încântătoare spre Peleş și Bucegi, destinate pentru locuința Superiorului și a o parte din slujitorii bisericeii, care s'a zidit de o dată cu biserica din mijloc tot la 1846.

Biserica din mijloc, a cărei reconstruire începută în anul 1900, s'a terminat în 1903, este acoperită cu aramă.

Restaurarea în interior s'a făcut în stil bizantin, ceea ce se vede din pictură, din tâmplă și din mobilierul bisericeii. Ea este cât se poate de bine reușită, atât în ce privește coloritul, cât și formele arhitecturale și este iluminată cu electricitate. Bogăția acesta a interiorului, vasele, odórele și costumele bisericeii cu care este înzestrată, 'i asigură un loc între primele biserici din România.

În aceeași curte, spre miază-zi, se găsește alt rând de case, cu o galerie deschisă, de unde se poate vedea și admira pozițiunea așa de frumoasă a întregului oraș Sinaia.

Acastă clădire, zidită și dânsa în 1846, în care a locuit M. M. L. L. Regele și Regina de la 1871—1883, a fost restaurată în anul 1891 și conține în față Biuroul Eforiei, iar în cele alte camere Museul și Biblioteca Monastireii.

Ambele aceste din urmă, sunt înființate numai din anul 1895 și se datoréză marelui sârguințe a Arhimandritului Nifon, actualul Superior al Monastireii și cu ajutorul Eforiei Spitalelor. Museul și Biblioteca se pot visita cu autorizațiunea Superiorului Monastireii.

Biblioteca are 2500 volume și posedă, multe importante și rari volume, începând încă din anul 1648.

Museul conține peste 600 obiecte de valóre, compuse din vechi icóne, și din diferite obiecte pentru serviciul

BISERICA ZIDITĂ LA ANUL 1846 ȘI RESTAURATĂ ÎN ANUL 1903.

divin, parte în argint, parte aurite, iar unele foarte artistice lucrate.

Tot într'ânsul se pôte vedea :

O colecție foarte frumoasă de săbii și arme vechi, din care unele cu cremene.

100 medalii de aur, de argint și de bronz din care 56 din cele mai importante dăruite de M. S. Regele.

O colecție de monede vechi, de aur, argint și aramă din diferite țeri și epoce.

O colecție de diferite pietre de chihlibar și agathe și altele.

O colecție de diferite minerale, între care obiecte de pătră din stânca Muntele Horivu din Arabia și alte cristale din Marea Roșie.

O colecție de coquile petrificate, luate din stâncile după munții Bucegi și diferite minerale, cranii petrificate, stalagmite și stalagmite.

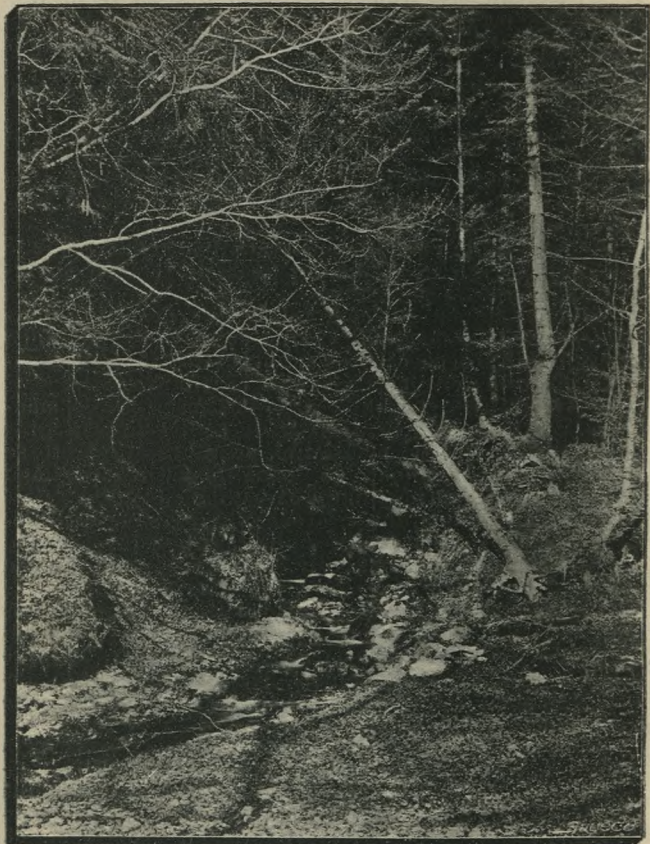
Diferite tablouri și fotografii, între care mai importante sunt două fotografii, dăruite de M. S. Regele, după Steagul și Icóna, cu care s'a servit Ștefan cel Mare, Domnul Moldovei ; originalele se află la muntele Atos.

Lângă Museu și Bibliotecă, se află fosta sală de mâncare, din timpul pe când M. M. L. L. Regele și Regina locuiau în încăperile monastirei, pe ai cărei pereți se află schițați cu creionul, de mâna însăși a Majestății Sale Regina, chipurile tuturor bărbaților de Stat și a altor persoane importante din acea epocă. Acest suvenir al Reginei poete, se păstrează cu multă îngrijire, în care scop toate desenurile s'aui închis în două cadre de lemn cu giamuri.

Spre a termina cu acest quadrilater, rămâne de văzut terasa de lemn despre răsărit, de unde se pôte admira: în față Muntele Piscul Câinelui și Valea Rea, spre Sud panorama orașului Sinaia, iar spre Nord spre Peleş, cătunul Poiana Țapului și Bușteni, cât ochiul pôte cuprinde.

Dacă părăsim incinta Monastirei Sinaia, eșind prin pórta despre Nord, intrăm în strada Carmen-Sylva, situată pe malul drept al pîriului Peleş. Strada pórta această numire, fiind drumul favorit al Augustei noastre Suvrane și poetă Carmen-Sylva, pe timpul șederei M. M. L. L. în chiliile Monastirei Sinaia.

Pîrăul Peleş, isvorește din munții Piatra Arsă, și de și scurt în cursul său, este un torent plin de farmecile sêlbatică ale naturei. Cu dênsul sta de multe ori de vorbă, ne spune Carmen-Sylva în Robia Peleşului și „odinióră când torentul era liber și neînfrânat, mă ui-

PIRĂUL PELEȘ

tam, cum sare Peleşul prin mijlocul pădurei, săltând din cascadă în cascadă, sălbatic, furios, spumegos și tânăr ca un copil de munte, care nu vrea să știe de stavilă și greutate.

Mai târziu sălbaticul pîrâu Peleş, cu privilegiul construirii Castelului Peleş, a trebuit să fie supus.

Augusta noastră Suverană Carmen-Sylva, văzând că robia Peleşului se apropie, ne povestește ast-fel:

„O dată pe când mă așezasem iar pe malul Peleşului îi spusei:

— Ia ascultă, dragă Peleşule, am plănuț să facă un castel mare, chiar aci, unde am petrecut așa de bine unul cu altul, singuri.

Inchipește-ți că vor să dărîme stîncile, să taie pădurea pînă în pămînt și chiar tu vei tăia în bucăți pe bieții copaci, pe care îi vor doborî ei.

„Peleşul vru să se împotrivescă, dar de geaba, trebui să se supue în cele din urmă, și să lucreze. El care se pricepea numai să desrădăcineze copaci, să rostogolască stînci, să se joace cu petrele, să ia podurile și să facă atâtea alte treburi de felul acesta, fu nevoit să învîrtască roțile ferestraelor, îl siliră să curgă prin niște țevi, să ducă apă pe clădire, ca un sacagiu, pînă la schelele cele mai de sus, și tot el duce și acum apă de băut în castel și prin dependențele lui.

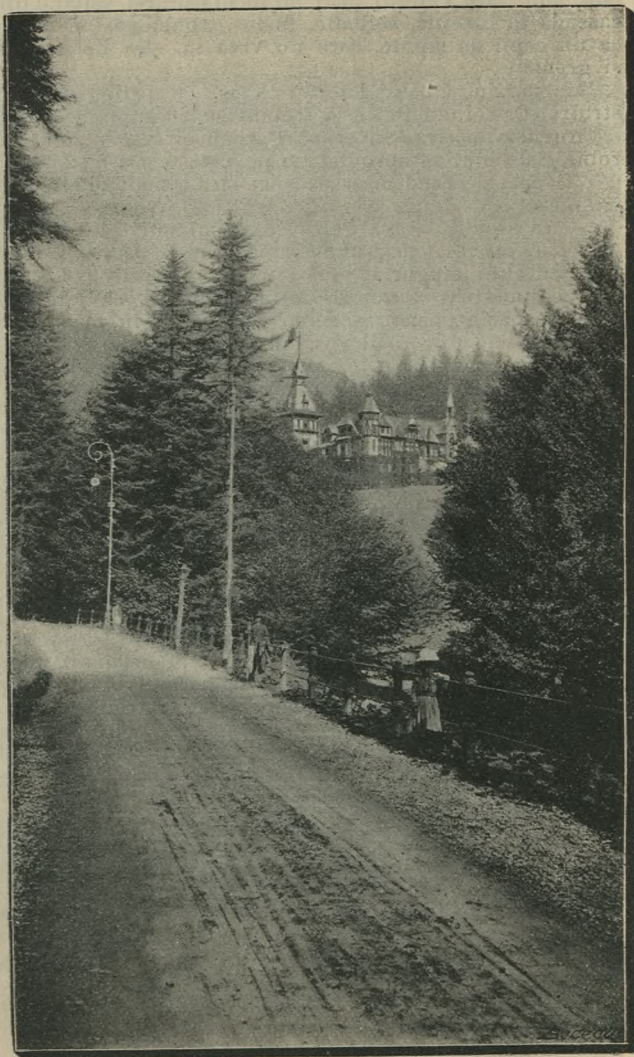
„Și de atunci s'a cumițit și s'a pus să slujescă pe Regele și să facă ce'i zice, fără să se codească. Poruncește Regele:

„Peleşule, adu apă! . . . „Peleşul se urcă pînă sus la acoperiș; „Peleşule, dă lumină. . . „Peleşul dă fuga în turbinele din care ese flacăra electrică. Trebuie vre-o cădere de apă de sus? . . . sare în sus; trebuie vr'un lac? se întinde. . . Ici curge ca fântână, colo țasnește ca havus, și pînă pe masa Regelui sare în sus spumând și face să se auză un șoptit ca de izvor în vasul de marmură din sala maurească din palat.“

Traversând întreaga stradă Carmen-Sylva pe la póllele muntelui Furnica, trecem podul de piatră peste pîrâul Peleş, intrăm în proprietatea M. S. Regelui numită Piatra Arsă și de o dată ca prin farmec apare *Castelul Peleş* într'o pozițiune pitorească. Este o adevărată surprisă, te crezi în țara zînelor, într'un palat chimeric și nu scii ce să admiri, căci tóte formeză o frumusețe uimitóre, în care genul muntelui pare că 'i-ar fi inspirat planul.

Castelul Peleş¹⁾ este cunoscut în streinătate și sub

1) Leo Bachelin. — Castel Pelesch.

STRADA CARMEN-SYLVA.

numele de Sinaia, din cauză că se află lângă Orașelul Sinaia, în gâtul lăaturalnic format de pîrful Peleş, care dă numele Castelului. Locul unde este situat Castelul, este unul din cele mai sălbatice, cu vîrfurile de munți care domină și cu Peleşul care curge la pîtele lui spusos și sgomotos.

Castelul nu se pôte zări din oraș; trebuie să se ridice să se intri în gâtul în care se află retras spre a-l vedea.

Nicăeri, în bătrîna Europa, nu se găsește ca aci, o locuință cu totul modernă, ascunsă în umbra imensă a pădurilor virgine, unde de secolî brazî giganti cad de bătrînețe, asvârliți unul peste altul și zac acoperiți de mușchi.

Sfătuit de un sentiment fôrte just al pitorescului localnic, Regele Carol, a dat ideia unui plan, în armonie cu aspectul din prejur și a comandat Arhitectului să se inspire de stilul Renașterei Germane.

Ceia ce te isbește, privindu-l de afară, este fericita întrebuintare a lemnului, care dă Castelului prin ușurința sa, o înfățișare simplă, care place cu atît mai mult, cu cît e mai potrivit cu poesia muntôsă a locului.

Perechea princiară a venit la Sinaia, să petrecă vara, pentru întâia ôră, în anul 1871, unde au locuit încăperile situate în partea despre miază-zi a primului quadrilater din Monastirea Sinaia. Aci le plăcu de sigur, petrece-rea în inima și aerul pur al Carpaților, departe de căldura năbușitoare a câmpiilor României și le veni în minte să și clădească o reședință de vară.

Preumblându-se de a lungul Peleşului, care vîjia în vale, admiraui continuu pajiștea ce exista în acea parte și care părea pregătită într'adins, pentru un palat singuratic, retras în mijlocul naturii.

De aceia în valea acêsta romantică, închisă de o parte de Prahova printr'un colț natural al munților și înconjurată în chip grandios către fund, de vîrfurile stîncose ale Bucegilor, hotărî Regele să și ridice castelul, căruia îi dete numele torentului.

Se zice că ceia ce au îndemnat pe Rege și Regina, să ridice Castelul de vară în valea Peleşului, este și amintirea piôsă despre mica Principesă Maria, singurul copil ce au avut Suveranii României, care atît în chinurile bôlei, cît și în nôptea de agonie ar fi strigat

„*Vreau să merg la Sinaia, să beau apă din Peleş.*“

Clădirea unui castel, în acêstă parte muntôsă, presintă multe greutăți, căci se da lupta între om și natură.

Dar Regele când se hotărăște nu se lasă; cu o voință puternică și o perseverență neștăruțată isbuti.

Regele în 1873, cumpără moșia Piatra Arsă și tot în anul acela dete D-lui Dodere, Profesor la școala Politehnică din Viena, să 'i facă planul noului castel de vară și printr'o comisiune cercetând, constată că materialul se găsește în belșug în localitate, afară de marmura albă, care trebuia adusă de departe.

Lucrările începură, dar greutatea la fundația temeliei era așa de mare, căci de multe ori ce se lucra ziua, noaptea se dărâma, în cât unii fură de părere să se părăsască locul acesta așa de primejdios și de sălbatic, că urșii veneau adesea ori până lângă clădire.

Regele, mai încrezător în mijlocele științei moderne, nu se descurăgia și lucrarea isbuti ceia ce dădu dreptate Suveranului.

La 22 August 1875, se puse piatra fundamentală a Castelului, când Regele lovind cu ciocanul zise: *să se ridice acest Castel și să fie leagănul dinastiei noastre în țără.*

În timpul războiului cu Turci (1877—78) lucrarea fu întreruptă și reîncepând în anul 1879, se termină în anul 1883.

Lucrările au fost conduse cu mare pricepere la început de D-l Schultz, iar mai târziu de D-l Stöhr. — La 7 Octombrie 1883, Augustii noștri Suverani, 'și-a inaugurat reședința de vară în acest Castel, în care ori cine admiră țesătura realului Regelui cu al idealului Reginei.

Pentru a se pune stavilă isvórelor țșnitóre, a trebuit să se facă o întreagă rețea de canalizare, la o adâncime de 4 și 5 metri și azi cine admiră cursul pîraelor, livezile, dumbravele și orizonturile ce se deschid, tóte rezultatul lucrărilor de transformare a terenului, crede că locurile acestea, sunt niște capriții ale naturei, atât sunt de romantice și de potrivite, pe când ele sunt un triumf al artei.

Castelul terminat fiind, s'a brăzdat în împrejurimele lui cu alee, drumuri și poteci, pe niște povârnișuri care aveau o înclinare de 30° și chiar mai mult.

De óre ce Castelul se află în pădure, n'a avut nevoie de mari plantațiuni; iar prin aducerea unor coniferi din America și Hymalaya, Arhitectul a vroit să alcătuiască pentru ochi farmece dibace. — Numai grădina de lângă Castel este făcută în gustul Secolului XVI Italian.

O bancă frumoasă în stilul Renașterei e așezată, la una din marginile terasei. Un havuz monumental, a cărui aruncătură se ridică la 22 metre, statuî pe jumătate as-

cunse în verdéță. candelabre electrice așezate cu multă pricepere de a lungul drumului, vase de majolică, înșirate prin pădure, flori cari par un covor cu desemnuri, tóte acestea împreună și cu o pereche de tunuri luate de la Turci, în răsboiul pentru neatárnare și așezate ca trofee eroice, în fața curței de onóre, forméză un tot plin de culorit și frumos ca înfățișare.

Se mai póte vedea niște ciudate canaturî de uși de lemn acoperite cu fer: este pórtă Vidinului, rămășiță patriotică din răsboiul pentru neatárnare, care se păstréză acolo; e găurită de glónțe și de ghiulele, astfel cum o smulseseră soldații români, ca să o ofere, ca cel d'întâiú suvenir de victorie, Căpitanului lor Majestăței Salle Regelui Carol.

Afară de terasa Castelului, care sémănă óre cum cu grădinele clasice, parcul în întregul său este aranjeat în felul parcurilor englese.

Privind exteriorul castelului se vede că, este construit în stil Renaștere german și se compune dintr'un corp central cu diferite galerii, care leagă cele alte corpuri de clădiri și cu curți interioóre dintre care una curtea de onóre. Castelul posedă 160 camere cu diferite destinațiuni.

Acum că am terminat cu exteriorul, să începem descrierea interiorului.

Óspeții, care se cobórá, dinaintea ușei celei mari de intrare, trebue să trecă mai întâiú printr'un vestibul cu o înfățișare monumentală și bogat împodobit.

Pe pereții acestui vestibul să află: tablouri, represintând vânători de urși la germani, făcute de Profesorul Wagner din München, precum și placa Poetului Alexandri, așezată la inaugurarea Castelului, cu acéstă inscripție:

Eú Carol și al meú popor
Zidit-am într'un gând și dor
În timp de lupte al meú Regat
În timp de pace, al meú Palat.

La drépta și la stânga sunt patru portrete strămoșești ale Hohenzollernilor de la 1040—1400, iar alături de scară doué sipete vechi cu armele familiei, precum și statui care represintă pe vechii cavaleri.

Din vestibul urcăm scara și atingem coridorul cel mare în jurul căruia se află sálile de primire. Aci se află un fel de tribună, de unde se póte vedea scara întrégă, în față cu minunatele ferestre cu giamuri colorate, representând pe Mihaí Viteazu, Ștefan cel Mare și

soldați din timpuri antice, iar în dreapta și în stânga pereții sunt împodobiți cu portretele familiei.

Acastă galerie a strămoșilor, începe chiar din vestibul, cu cei d'întâii conți de Zollern: Wolfgang (948), atât de vechi în cât ține mai mult de legendă de cât de istorie și Burckardt (1080), care începe să fie mai bine cunoscut; ea se continuă în josul treptelor prin urmașii lor: Frederic I (980) și Frederic IV (1195) și cu alți mai mulți principii care au trăit de la al XIII-lea până la al XVII-lea veac și cari până și în costumele lor — cei mai vechi acoperiți cu zale și cei din urmă îmbrăcați în catifea și mătase, — arată trecerea de la obiceiurile răsboinice de odinioară, la obiceiurile mai pacinice ale timpurilor moderne. — Printre cei d'întâii se cade să numim pe Eitel Frederic I, isbitor prin statura-i marțială și marea-i spadă, vestit mai cu seamă pentru că a fost ales de dieta din Francfort ca să meargă să ofere lui Rudolf de Habsburg, cumnatul său, coróna Germaniei; apoi Eitel Frederic VI, reprezentat cu zuaa istorică, pe care o purta ca locotenent al lui Carol Quintul, murind la Pavia pe câmpul de onóre. — De aceia și pictorul a pus lângă principe pe pernă de catifea, ordinul „Toison d'or“ cu care împăratul cinstea pe repositat pentru marele său curagiú în acastă bătălie memorabilă.

Scara acésta forméză un tot fórte frumos, cu colónele de marmură care-i dă multă majestate și cu giamurile colorate, reprezentând diferite personagii, prin care se cerne lumina și face ca să se arate scara de o bogăție ne mai pomenită. Lemnăria care este un capo d'operă, se datoresce d-lui Stöhr, meritosul sculptor al Curței.

În capul scărei de onóre se află un coridor, care se continuă pe câte patru laturii ale Castelului. Acest coridor este bogat împodobit cu tablouri de mare valóre și cu lucruri de artă.

Ajunși în vârful scărei de onóre, suntem în fața *Sălei de mâncare* pe a cărei ușă se află două tablouri inspirate din două din scrierile Carmen Sylvei și datorite pene-lului Domnișoarei Hitz, care s'a bucurat mult timp de protecția M. S. Reginei.

Sala de mâncare este una din părțile cele mai isbuite ale acestui castel, plin de lucruri minunate de frumoase. Lemnăria în stilul „renașterei“ e de o măreție extra-ordinară; pe la toate ușile și ferestrele sunt colóne încoronate cu frontóne.

Sunt de admirat mobilierul îmbrăcat cu piele de Cordova, precum și ferestrele ale căror geamuri colorate represintă scene felurite din viața seniorilor: nunți și

CASTELUL PELEȘ

ospățuri, plecări și sosiri de vânători. Niște cămine înalte decorative îmbracă zidul, precum și niște frumoase tablouri și vase vechi mari de băut, de faianță, cupe de sticlă de Veneția, potire de aur și de argint și multe vase de pământ artistic lucrate. Această sală te transportă până în timpul poetic al vechilor castele, și întocmirea de stil nu are alt scop, de cât să transporte spiritul într'o epocă memorabilă a trecutului; sala de mâncare a castelului Peleş, care amintește așa de bine viața nobilă de altă dată, nu lasă nimic de dorit. Mai cu sémă seara efectul e surprinzător: lămpile electrice cari înstălesc tavanul și lucesc de a lungul cornişelor, răspândesc o lumină, care pare o rază puternică de lună care cade asupra tacâmurilor, mobilelor și a oaspeților.

Din sala de mâncare, o ușă minunat sculptată, duce în *Sala de biliard*, foarte frumos instalată. În jurul camerei sunt așezate banquete, cari permit asistenților să asiste la lupta angajată, fără să stânjenescă pe jucători. Pereții sunt ornați cu diferite portrete, între cari și al lui Gustav Adolf.

Sala de Biliard printr'o mică galerie comunică cu o *Sală turcescă* elegantă. Acéstă sală a figurat la Expositia de la Paris din 1868, de unde a fost cumpărată de M. S. Regele, în care se observă pretutindenî broderii și mătăsuri, reprezentând diferite tablouri, între care de admirat grupe de turci pe cămile.

Tot din sala de mâncare, printr'o mare și frumoasă ușă, intrăm în *Sala de serbări*. Decorațiunile și mobilele din acéstă sală sunt în stil mauresc și te crezi transportat într'un portic din Alhambra. Pereții și tavanul sunt acoperiți cu poleeli, iar în fundul sălei o fântână arabă de marmură albă de Carrara, copie exactă a unei fântâni găsită în Egipt și care acum se află în Museul de arte și industrii din Viena.

Apa limpede și curată a Peleşului alunecă pe marmura împodobită și face să se audă în sală dulcele murmur al izvorului. La toți stâlpii decorați cu console, cu mese de onyx, sunt atârdate trofee de arme orientale foarte frumoase, și pe lângă atâtea simboluri de victorie, așezate în sala cea lungă, se pôte observa mai multe cozi de pașă și câte-va steaguri turcești cucerite în ultimul răboi al independenței (1877—78).

Tavanul mai cu sémă este foarte frumos, cu podóbe de flori, și grindăria înfrumusețată cu arabescuri grațioase, aurii, azurii și roșii; de sus atârnă niște policandre, ca cele de prin geamii în formă de clopot, iluminate séra de lămpi electrice culorate cu roșiu și porto-

caliū. Acéstă sală 'ți lasă plăcuta impresie a unei săli pentru serbări luxóse și strălucite. Ziua când intră lumina în valuri pe ferestre, ea strălucește ca palatele feerice din poveștile românești; séra când lumina electrică împrăștie culoratele sale reflecții, efectul nu e mai puțin minunat; în sfârșit pe orî-ce vreme sala acésta în stil oriental, unde toiletele sunt înecate într'un sóre care răsare, coprinde în adevăr bogății strălucitoare.

Mobilierul acestei săli se datorește d-lui Stöger din Viena, care a compus trofeele cu armele colective regale, decorațiunea pictorală este a d-lui Kott, iar sculptura se datorește d-lui Diez din Viena.

Nu putem trece cu vederea, fără a vorbi de Medalionul de Marmoră, în suvenirul visitei făcute de împăratul Austro-Ungariei Frantz Josef, Regelui României la 1897 Septembrie 30 și care acum se găsește într'una din micile sere.

Trecând din nou prin sala de Biliard și prin coridor, unde se află o frumósă Orchestrație din Friburg, intrăm în *Marea sală*, care este mult mai rece și ceremoniosă, așa că numai de cât vezi că trebuie să servéscă la primirile oficiale, căci tóte strălucesc într'insa: mobilele, precum și admirabilele lustruri și oglinzi de sticlă din Veneția. E plină de lumină, tóte ferestrele dau pe o verandă lungă, de unde ai cea mai frumósă vedere peste valea Peleşului.

Acéstă sală, destinată recepțiunilor diplomatice, unde atâtea cestiuni importante se discută și se resolvă, are pe pereți portrete de mare valóre ca: Jsabela Țerilor de Jos de Rubens, Un doge Venețian în manta roșie de Tintoret, O familie sfântă de Vasari, Un Sfânt Gheorghe de Luini, O mamă tânără de Vouët, precum și un prea frumos tablou de Bassano.

Un gobelin în mijlocul tavanului, represintă musa muziceii, care încoronéază cu lauri pe compatriótele ei. De jur împrejur sunt vase stil german și diferite obiecte de artă.

Se continuă: *Cabinetul M. S. Reginei*, în stil Ludovic al XV, împodobit fórte cochet cu mobile rococo și cu o mică bibliotecă. Pretutîndenea porcelanuri de Saxa, o risipă de bibelouri, de vase de pământ și de figurine împrăștiate pe mese și etajere.

Pe pereți tablouri vechi pe mătase de pictorul Lancret și alți pictori renumiți, precum și un portret reprezentând pe mătușa M. S. Regelui Josefina de Bornay. În întregul său acest cabinet, represintă un prea frumos mîsău.

Tot aci se află și un clavier istoric, al cărui mecanism este din secolul XVI-lea, pe când partea din afară, schimbată cu timpul, împodobită cu picturi de către Josef Vernet, e din vécul al XVIII-lea, epocă la care acest instrument, care trebuie să fi fost al Dómnei Elisabeta, sora lui Ludovic al XVI-lea, făcea parte din mobilierul Castelului din Montreuil.

Sala de musică care urmăzește este deja cunoscută prin seratele musicale și literare pe cari Carmen Sylva, 'i place să le dea aci. Câte-va staluri, ferestrele colorate și orga 'ți dau aparența unei capele. Afară de acésta se mai află o harpă, pianuri și alte instrumente musicale. Pe masă diferite opere imprimare și manuscrise ale Carmen Sylvei, caete de musică, partițiuni ale maeștrilor vechi și moderni, sonete clasice, imnuri religioase, și cântece populare, între care poemele Reginei rapsodiate de vestitul compositor din Bâle, August Bungert. Totul în acésta sală, 'ți arată pe protectórea artelor și a literilor.

Pereții sunt ornați de tablouri, între care *Musa Musica*, așezată pe un tron cu lyra în mână cu doi îngeri alături, unul care cântă și altul care ascultă. Alte 10 pânze, reprezentând diferite compozițiuni, datorite penelului Domnișórei Dora Hitz, despre care am mai vorbit, forméază un cerc având ca subiect: Ahasverus în genunchi în iarbă, reconciliându-se cu destinul, — ilustrațiune picturală din frumoasa poemă Jehova. O rugăciune reprezentând scena în care Berthalda 'și mărturisese crima sa lui Raul. — Sapho, Pacea, Legenda, Durerea, Viața Fericită și Sakri, un episod din istoria unei principese din Nubia. — Afară de acestea se află pe un pupitru o carte vechie cu data 1641, care conține Psalmi, precum și o placă pe care se află mai multe flori din jurul castelului, reprezentând fie care câte un subiect din operele Carmen Sylvei. Geamurile colorate din acésta sală, represintă istorioare, interpretate într'un mod pitoresc, după poveștile populare adunate de Alexandri saș spuse de Carmen Sylva.

Din sala de Musică, intrăm în coridorul mic, în care se află: nise frumoase studii de Tiepolo, actul comemorativ de fundațiune al Castelului Peleş, scris de M. S. Regina și iscălit de toți ómenii de stat care au conlucrat cu Suveranul la crearea României moderne, un portret reprezentând pe Majestatea sa Regina purtând rîzînd pe principesa Maria pe spate, precum și harta pe care a purtat-o cu sine M. S. Regele în resboiul 1877—78 și de aci trecem în biblioteca și cabinetul de lucru al M.

S. Regeluî, ambele aû o înfățișare seriósă. Geamurile colorate, lemnul și mobilele tóte sunt în culorî închise.

Biblioteca, cu tóte că nu e mare ca cea de la Palatul din Bucurescî, este tot așa de bine așezată. În mijloc o masă mare și frumósă, primesce lumina dintr'o feréstră largă cât un perete.

Cei alți 3 pereți sunt garnisiți cu rafturi pline de cărți. Cărțile cele frumóse, așezate pe mescióre, forméză prin varietatea legăturilor lor, un decor încântător și tratéză unele despre istorie, altele despre arte; aci pe un raft sunt memoriî și monografii, iar pe altul opere literare orî raporturi oficiale.

Modul de așezare a cărților, trădeză pe omul ordinei și al tactului. Biblioteca fiind adunată de un Rege și pentru un Rege, conține mai ales cărți de istorie, de artă și de archeologie, cu care Suveranul se distreză în orele sale libere.

Cabinetul de lucru al M. S. Regeluî, e și un loc de retragere și un sanctuar. Comunicând cu coridorul central, el nu este așa isolat, și servă ca un cabinet de recepție unde M. S. Regele acordă audiențele sale. Când vezi acest cabinet te întrebî dacă stăpânul nu este vre-un diplomat, vre-un om de litere, orî vre-un om de gust pasionat după artă. Un lucru însă este sigur și anume că acéstă cameră, cu înfățișarea ei bogată și severă 'ți indică perfect de bine pe omul care și vede de datorie și care a luat în sémă, ceia ce numesce Ludovic al XIV-lea, meșteșugul de Rege.

Vederea din acest cabinet de lucru plin de tăcere, este într'o mică grădină cu terasă și cu fântână în mijloc și mai cu sémă spre pantele unor munți frumoși.

Un cămin, pe care se află marca țerei, incadrează admirabil un colț al cabinetului, iar pe mesele răspândite nu se află de cât portrete ale familiei M. S. Regeluî.

Pe biroû stau portretele M. S. Impăratul Wilhelm I cu Impărăteasa, al M. S. Regina Elisabeta, al Alteței Sale Principesa Josefina, mama Regeluî și pe latura unui ceasornic, portretul în costum național al Principesei Maria, singura flică a Augustilor Suverani, acum decedată.

Geamurile cu un fórte gingaș colorit, represintă diferite lupte germane.

Alături se află o anticameră a cabinetului de lucru, și trecerea la terasă, în care se află o mulțime de vase germane în faianță și metal, precum și diferite portrete vechi ale familiei.

Acéstă cameră comunică printr'o ușă cu camera de așteptare pentru Oficerii Statului Major al M. S. Rege-

lui, în care este de observat un artistic altar sculptat în stejar de Stöhr și un cămin pe care se află Statuia Părintelui Majestăței Sale, Principele Carol Anton de Hohenzollern.

Tot în catul acesta al castelului se mai află și *un Teatru mic*, care e un fel de complement al salei de muzică. În total sunt în el o sută de locuri. Decorația veselă și foarte grațioasă, e vrednică de serbările spiritului pentru care e hotărâtă, și e făcută de D-nii G. și E. Klimt și Th. Matsch, artiști cari 'și-au făcut în urmă un mare renume cu picturile ce au executat la Museul de Bele Arte și la teatrul Burg din Viena. Sunt mai cu sémă două panouri foarte drăgălașe, pe care se văd niște fete tinere de tot, culegând flori de primă-vară. Scena e foarte bine făcută. Pe acest teatru s'ați jucat cele mai fine comedii ale teatrului francez și german, precum și mai multe bucăți inedite, improvizate cu mare vervă ori cu mult patetic de Carmen Sylva.

Înainte de a părăsi acest etaj, trebuie să vorbim de curtea interioară, ai cărei pereți sunt pictați cu tablouri din diferitele opere ale lui Wagner, iar în mijloc o foarte frumoasă fântână de marmoră roșie cu lumină electrică. Vara această curte este admirabil ornată cu flori și plante, unde se adună M. M. L. L. și invitații după masă.

Ne urcăm în primul etaj pe o scară într'un stil nobil. Pereții sunt acoperiți cu panoplii susținute de frumoase capete de cerb și sunt plini cu arme, pintenii, pumnale, iatagane, cuirase, etc.

Observăm asemenea două statuî sculptate în lemn, reprezentând una pe Eitel Frederic I, conte de Hohenzollern, mort la Pavia în 1525, cea altă pe Jost-Nicolae, fondatorul Castelului de Hohenzollern, al cărui model îl ține în mână în felul icónelor celor vechi, iar alte statuî țin în mâini lampe electrice.

Intocmirea, coridorului de sus, unde ajungem, este tot ca acel de jos, cu deosebire că locul scării de onóre este ocupat de o bibliotecă, în care oaspeții castelului vor găsi, alături de capetele de operă ale literaturii universale, toate publicațiunile cele mai frumoșe și cele mai instructive.

Coridorul acestui cat este iarăși foarte bogat în obiecte de artă și în picturi de maeștri vestiți, așa: *Răsboiul și Pacea* de Van Thoulden, *Portrete* de Carbon, *O Eșpagnolă* de Coëllo, *Carol IX* de Clouet și *Trei-zeci de martiri* de Greco.

Pe acest coridor sunt așezate și apartamentele destinate oaspeților de distincțiune și care sunt mobilate

cu un lux particular. În aceste apartamente au locuit Impărăteasa Austriei, Archiducele Albert, Archiducele Rudolf și archiducesa Ștefania, Ducele de Nassau, Principele de Galles, Regina Suediei, Principesa de Wied, Mama M. S. Regelui, Leopold, fratele M. S. Regelui. Impăratul Frantz Josef, Principele și Principesa Bulgariei, Ducele și Ducesa de Saxa Meiningen și alte înalte personaje.

Camera în care a locuit Impăratul Frantz Josef, este istorica cameră în care s'a născut Principele Carol.

Aceste apartamente conțin și ele pânze de maestrii renumiți, peisagiul de Ruysdaël, de Hobbema, de Van Breughel, de Karl Dujardin; scene țărănești de Teniers; alegorii de Prudhon și de David; scene religioase de Van Dyck și de Dominicanul, de Rembrandt și de Greco.

Dar să trecem în *Cabinetul M. S. Reginei*, despre care revistele ilustrate au dat pe întrecute gravuri și pe care mai mulți oameni de litere ni le-au și descris.

Pe cât e de cumpătat în culori cabinetul Regelui, aprópe sever la vedere, pe atât de bogat e cabinetul Reginei în stofe cu culori schimbăcioase, în tapeturi frumoase, în draperii de pluș și de atlas. După această poemă colorată de mătăsuri și de catifele, poți cunoște pe poeta cu imaginația'i înfocată și pitorăscă.

Înainte de a intra în odaia principală, dai de o bibliotecă mică, strâmtă ca o chilie de mănăstire; acolo la ferăstră în fața unei „Bătăi cu biciul al lui Christ“, de Alonzo Cano, — care poate că este capul de operă a galeriei regale — și lângă o grațioasă compozițiune a lui Dominicano, a petrecut Carmen Sylva singură césuri întregi, pictând, cugetând și scriind. În cabinet însă, îi place să lucreze, înconjurată de domnișórele sale de onóre, de învățați și de artiști cari locuiesc la castel.

„Regelui îi place să mă găsescă în odăile mele, scrie dânsa Mamei Sale, cum poate să scape câte o clipă de treburi, de aceea nu es mai de loc. Atâtea cestiuni și atâți oameni îl reclamă, în cât trebuie să căutăm să ne folosim de rarele momente de intimitate pe care ni le lasă“.

Dar cabinetul acesta, nu arată numai pe Regina și pe artista, ci și pe mama cu inima sdrobotă, căci poți găsi o mulțime de portrete ale Principesei Maria decedată, mici și mari, atârinate pe pereți sau puse pe masă; și toate cu fei mórte sau cu cununii funebre împrejur, întristeză mărețul mobilier cu cernirea vecinică, care a întunecat pentru tot dea-una viața regală a Reginei.

Neîndoios că acest cabinet are tablouri de o mare valóre de Rubens, de Greuze, de Titian, de Rafael, pre-

cum și un tablou în miniatură pe o masă de marmură; cu tipuri de copii făcute de M. S. Regina la Siegenhaus.

Buduarul Reginei, care urmărește cu o vedere admirabilă spre est, are obiecte de artă, tablouri vechi, mobile în stil vechiu și gemuri colorate cu subiecte din legendele germane.

Camera de dormit a Majestaților Lor, are un frumos baldachin, în fundul căruia se observă un admirabil tablou reprezentând o legendă; iar la una din ferestre, drept transparent, se află un gobelin foarte frumos, care în zarea luminei îți arată pe fiul lui Carol Cel Mare, scăpându-și în brațe pe amanta lui, iarna pe zăpadă. Este plină și această cameră de vase și de tablouri de valoare.

Cabinetul de toaletă al M. S. Reginei, este ornat cu tablouri vechi, între care și un potret al M. S. Regelui la vârsta de 7—8 ani și un alt tablou care reprezintă pe M. S. Regele înaintea Plevnei.

Cabinetul de toaletă al M. S. Regelui, conține între alte obiecte de artă și un tablou al M. S. Reginei „Puiul”, portretul M. S. Reginei și al Augustei Sale mame, precum și portretul lui Carol Anton de Hohenzollern și Josefina părinții Augustului nostru Suveran.

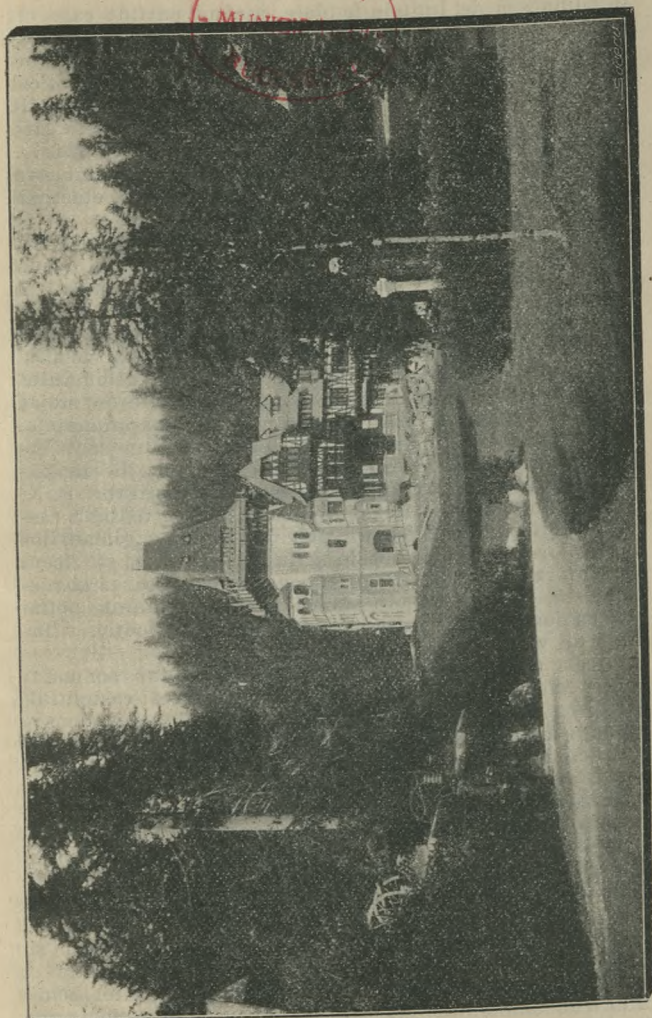
De aci trecem printr'o anticameră în *Sala pentru dejun*, situată spre miază-zi, cu o vedere splendidă spre întreaga vale a Peleşului și de unde admirăm panorama întregului șir de munți din fața și latura Castelului Peleş. Această sală conține și ea tablouri de valoare ale lui Pereda, Titian, iar pe un dulap se află vase vechi, purtând diferite tablouri istorice, dintre care unul reprezentând împresurarea Vienei de Turci.

Pe o etajeră se află diferite daruri în aur și argint, primite de M. M. L. L. cu ocazia aniversării a 25-a a Regatului; — iar pe o masă se află un vas masiv de argint, oferit M. S. Regelui, de Orașul Moscova.

Alături într'o lojă se află un tablou, copie după Van Dyck, făcut de un pictor cu piciorul, neavând nici mâini nici brațe, de unde trecem în camera unde M. S. Regele, primește raportul Statului său Major.

Intrăm apoi în *Marea bibliotecă* a castelului, cu mobile de stejar în stil modern, și în *Atelierul de pictură* al Majestaței Sale Regina, cu o vedere din cele mai frumoase spre munți, în care se află pretutindeni tablouri, aquarele, vase. În fine în etagiul al II-lea și al III-lea se găsesc apartamentele destinate pentru invitați și de aci urcând în turn, dăm peste *Trinkstube*, cârciumă în felul german, intimă și lucrată numai în lemn, cum se găseau în vechile lăcașuri, în care le plăcea vechilor cavaleri să

BIBLIOTECA
MUNICIPIULUI
BUCUREȘTI

CASTELUL PRINCIPILOR

se odihnescă de luptele feudale, jucând partide care nu se mai sfârșeau. Cu decorațiunea sa pitorească, cu năstrapele sale mari și ólele sale de pământ, înșirate la rând pe polița de sub tavan, cu devizele sale în litere gotice, cu vechia'i sobă de faianță verde, această cameră are mult caracter. De la ferestrele și din balconul circular în care dă, te bucuri de o vedere măréță peste munți și văi...

Înainte de a eși din castel, găsim util să vorbim ceva despre lemnărie, giamurile colorate și lumina electrică interioară, care dau castelului o splendoré regală.

Castelul Peleş a fost construit într'o epocă a vécului nostru în care stilul „renașterea“ german a fost din nou scos la iveală. Acest stil, care era în flóre în secolul al XVI-lea, a luat o parte din formele și formulele sale din antichitatea clasică, dar le-a învăluit într'o poezie romantică și le-a dat simțimântul cavaleresc al evului mediú.

Interiorul cerea întrebuintarea combinată a lemnului și a giamurilor colorate, de óre ce pervasurile de stejar sau de nuc, aplicate singure, întunecau apartamentele.

Regele cu simțimântul său estetic, a recunoscut îndată că geamurile colorate erau un element de neapărată trebuință pentru castel și însărcină institutul F. X. Zettler din Munich să execute geamurária artistică a castelului. Mulțumită întrebuintării universale a giamurilor multicolore în castel, sórele și luna au fost, ca să zicem așa, înrolați ca niște pictori decorativi veșnici, ca să respândescă, în coridóre, în săli și în odăi, lumina potrivită cu locul, dând întregului într'un chip poetic, o lumină de vis.

Acest tot de gémurî nu numai că trebuie semnalat pentru efectele pitorești ce dă arhitecturii castelului, dar și ca operă de artă. E potrivit cu destinația deosebitelor camere, pe care le împodobeste și constituie un ciclu de icóne ale căror subiecte înfățișeză, prin compozițiile figurate, prin alegoriile expresive, prin simbolurile sugestive, preocupările ideale, care umplu inima și viața într'un castel regal. Patru-zeci de artiști și de tecnicianî, au lucrat în timp de trei ani, să execute aceste deosebite motive ale căror subiecte le arătase în parte Regele și Regina și ale căror schițe le-au cercetat cu deamănuntul.

Afară de acesta, tóte încadrările acestor geamurî și ferestre sunt potrivite cu stilul castelului și sunt de o mare varietate în unitatea lor, mulțumită fericitei combinării de elemente luate din arhitectură, din zoologie, din botanică și din figura omenească.

Motivele personajelor singuratice, orî ale celor din

grupe, sunt după gustul ce domnea pe la sfârșitul evolu-
lui mediu.

Cea mai mare parte din proiecte au fost desemnate în
culori de profesorii F. Widmann, Julius Jürs și picto-
rul F. X. Barth.

Iată operele mai de căpetenie:

Cum treci de vestibul, te afli pe scara de onoare în
fața celor mai mari Domni ai vechei Români, Ștefan cel
Mare și Mihaï Vitézul. Ținuta le e falnică, îmbrăcămin-
tea, în care culórea albă stă alături de verdele ca zma-
raldul și de roșiu, e strălucitoare. La dreapta și la stânga
acestor principii, se află patru ecuyerî cari duc armoriile
provinciilor române.

În coridóre și prin galeriî, la tóte ferestrele, dai peste
figuri grațioase de castelane, de perechi tinere, care își
dau flori și coróne, de vînători — bărbați și femei — cu
armele într'o mână și cu șoimi pe punni. În coridorul
de jos alegoriile înfățișează științele și artele, precum și
puterile morale pe care se întemează prosperitatea și
gloria națiunilor: Credința și Religia, Dreptatea și Le-
gea, Studiul, Știința, Musica și Poesia, Pictura și Sculptura.

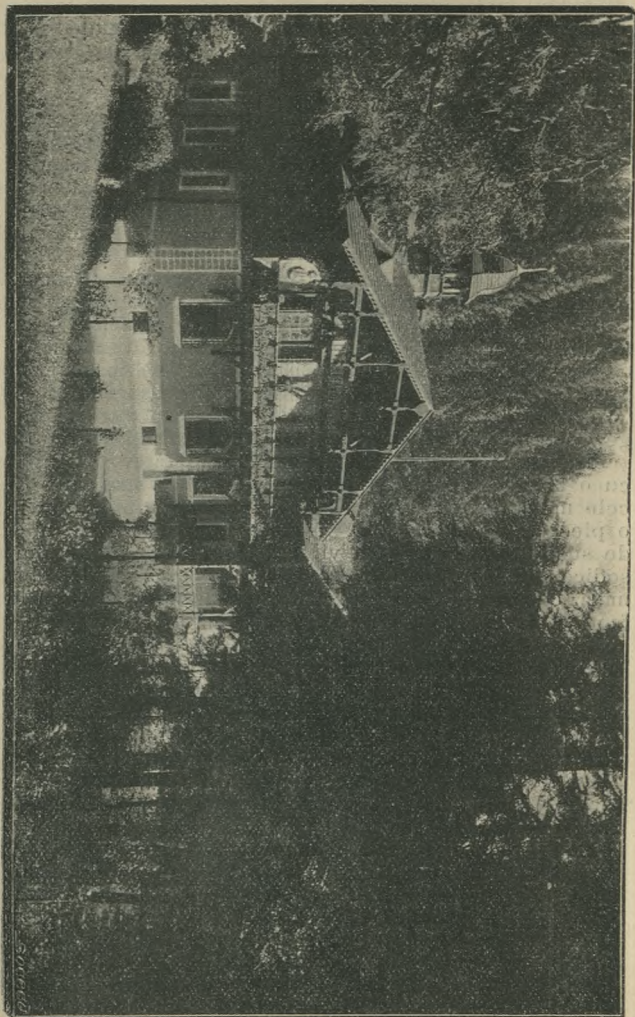
În camera de mâncare geamurile culorate reprezintă
cu o bogăție de culori, scenele cele mai strălucite și
cele mai însemnate din viața feudală: ici o nuntă, colo
o plecare la luptă, orî la vînat. În geamurile cele mici
de sus, tablouri mici din viața de familie or icóne epi-
sodice, luate din motivul de căpetenie al gémurilor celor
mari, compoziții fermecătoare, pe care lumina de afară le
face de se ved cu o strălucire minunată.

La sala cea mare, ferestrele ale căror geamuri sunt
lăsate albe în mijloc, ca să lumineze mai mult, au încad-
rări frumoase, care simboliséză, cu cununile de flori și
cu pómele lor, natura veselă, motiv fórte bine ales pen-
tru o sală de serbări. Sus se află cele patru anotimpuri,
care înfățișéză în acelaș timp și cele patru vârste.

În biblioteca Regelui, e trecutul eroic al familiei Ho-
henzollern cu locuințele cele vechi, leagăne ale deose-
bitelor ramuri ale familiei.

În biblioteca Reginei, d'asupra grupelor de copii care
simboliséză Poesia și Știința, sunt imaginile lui Ulphi-
las, apostolul creștin al României și a lui Dante, crea-
torul poeziei apusului. În cabinetul său se află geniile
și simbolurile Picturii și Muzicii, precum și un șir de
subiecte legendare.

În apartamentele, care slujesc oaspeților prințiarî, un
șir de armorii cari istorisesc descendența și rudenia
ilustră a familiilor Regelui și Reginei.

CASTELUL FOIȘOR

Dar din tóte picturile pe geam, din castelul Peleş cele mai adânc simțite și mai strălucitoare sunt cele care împodobesc sala de muzică. Subiectele sunt luate din poeziile lui Alexandri și din cele mai grațioase legende populare ale României.

Și iacă de ce am spus că, sórele și luna aũ fost înrolate, spre a împodobi castelul înconjurat de mai înainte de frumusețele naturii și îmbogățit pe urmă cu frumusețele artei. Dar acéstă slujbă estetică nu o fac sórele și luna, numai înăuntrul clădirei, ci și pe afară. Ca să înțelégă cine-va lucrul acesta, trebuie să fi văzut cum se face ziua d'asupra piscurilor munților și cum luminează razele aurii ale soarelui plăcile de pe învelișul castelului, cum agață reflecte de aur de jghiaburi, ce foc aprins dă geamurilor culorate, proectând asupra fațadelor umbrele turnulețelor, ale balcónelor, ale eșiturilor acoperișului. Și séra, când sórele care apune impurpuréză piscurile, învăluște castelul într'o atmosferă roșie și incendiază ferestrele cu lumina lui dându-i o privesiște uimitóre. De o potrivă cu poesia acésta, nu sunt de cât póte efectele minunate ce produce luna plină în locul acesta, când își răspândește lumina albă și metalică asupra vîrfurilor fagilor și brazilor, când argintéză moțul spumos al apei havuzului, făcând ca picăturile apei să capete culori de curcubeu.

În frumósele nopti de vară „în care spiritul lumii e în aer“, pune Regina de stinge luminele din odaia de muzică și dă pctice concerte „sub întunecósa lumină care cade de la stele“; și cei cari aũ auzit aceste concerte nu le vor mai uita nici o dată.

Dar lumina lunei are de concurent, or mai bine de complement, lumina artificială. Cum se lasă noaptea, luminele se aprind pretutindenî înăuntru și afară din castel, fundul negru al văii se însteléză cu puncte luminóse, care strălucesc d'alungul aleelor întunecóse și luminează terasa din fața castelului. Nu 'și póte cine-va închipui, dacă n'a văzut cu ochii, uimirea ce pricinuesce ochiului și spiritului, strălucirea acestui lminat cu totul modern în sînul naturii muntóse. Și cum să nu fie când, din toți suveranii, Regele Carol a fost primul care rupënd cu tradiția lumînărilor, a adoptat pentru reședința sa iluminatul cu electricitate.

Castelul Peleş însă se transformă și se îmbogățesce pe zi ce trece cu tablouri, statui și obiecte de artă, astfel că or câtă sîrguință 'și-ar da cine-va, nu póte face o descriere complectă a frumusețelor și avuției interiorului castelului.

Spre a conchide, sperăm că am arătat cel puțin în aceste pagini, că Majestatea Sa Regele Carol, când a clădit Castelul Peleş, a făcut o operă de suveran și de arhitect în acelaș timp, creând una din cele mai frumoșe reședințe din timpurile moderne, o reședință care este castel prin arhitectură, vilă prin pozițiune și musEU prin comorile artistice ce conține.

Coborându-ne de la castelul Peleş spre sud, în fața clădirei corpului de gardă, care are aspectul unei citadele în ruină ornată cu tunuri luate din războiul pentru independență din 1877—78, observăm frumosul monument de marmoră, ridicat de augusta familie a Majestății Sale Regelui, cu ocazia aniversării de 25 ani de domnie a Majestății Sale Regelui Carol. Dacă de la Castelul Peleş, luăm drumul spre vest întâlnim o vilă cu 20 camere bine mobilate, destinate pentru Oficierii Statului Major Regal, și pentru Oficierii de ordonanță ai Majestății Sale Regelui, ai Alteței Sale Regale Principele Moștenitor, precum și pentru aceia ai invitaților.

Continuând drumul tot spre vest, într'o pozițiune admirabilă, se află situat castelul Altețelor Lor Regale Principii Moștenitori, a cărui construcție s'a început în 1899.

Castelul conține 70 camere și fațada în stil german renascerea, este cât se poate de bine reușită. Interiorul este în stil modern, în care se vede că a dominat gustul principesei Maria. Culorile vii și vesele ale pereților te fascinează și tot ce arta nouă, a produs mai artistic și de cel mai bun gust, întâlnesci în acest castel. Aci în adevăr găsești tocmai opositul stilului serios și feudal al castelului Peleş. Aceasta însă nu exclude, ca luxul artei moderne, să domine pretutindenă și în orice obiect.

Găsim de admirat: *Sala în stil maur*, cu pereți de gyps marmorat, iar tavanul, căminul și o fântână mai presus de orice laude. — *Camera de joc a Principeselor*, pe pereții căreia se află o bandă, pe care sunt desemnate toate animalele, iar căminul are un tablou, în acelaș gen, reprezentând nisce frumoșe lebede pe lac. — *Camera de Aur a Principeselor*, care dă într'un balcon cu o vedere splendidă spre munți. Tavanul în formă de alcov, pe unde străbate lumina electrică. Totul în această cameră este plin de artă, așa că te uimesce.

Neîndoios că castelul conține afară de acesta și alte camere, atât pentru Principe, pentru Principesa, pentru invitați, cât și pentru suitele Altețelor Lor.

În fine în întregul castel, lemnăria, ferăria, mobilierul și aparatele electrice, sunt fructul plin de inspirațiuni ale artei moderne.

Coborându-ne tot spre vest, ajungem la *Castelul Foișor*, care servea drept casă de vânătoare, pe timpul când Majestatea Lor, locuia în chiliile Monastirei; iar acum în urmă reședința de vară a Altețelor Lor Regale Principii Moștenitori.

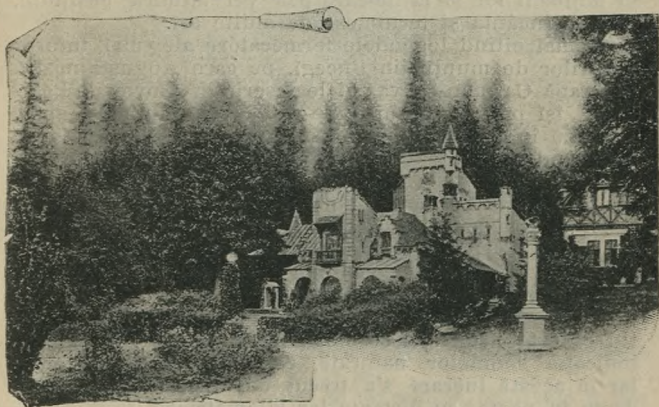
Castelul conține între altele, o *Sală, de mâncare*, în stil vechi, în care se află aceste adagiuri:

„Te opresce, te odihnesce și de aci mergi ferice,” și apoi

„Orî cine sosit e bine, în brațe, în casă, la joc și la masă“.

Mai semnalăm *Cabinetul Majestatei Sale Reginei*, devenit istoric, prin aceea că aci a făurit Majestatea Sa Regina, o parte din frumoșele Sale versuri și legende.

Nici camera de dormit a Alteței Sale Principelui Carol, nu trebuie trecută cu vederea; Altețea Sa dormind pe un pat de campanie ca și Frederic cel Mare.

CORPUL DE GARDĂ. MONUMENTUL FAMILIEI HOHENZOLLERN.

EXCURSIUNȚI ÎN MUNȚII BUCEGII

Ori câtă sîrguință mi-aș da, ca să pot face călătorului, o descripțiune exactă a frumóselor pozițiuni, ce întîlnește în șirurile acestor munți, nu voiú putea parveni. Atît sunt de falnici și de majestoși!

Trebue să 'i vezi însuși, să te urci și să ajungi pînă în mijlocul lor și la fie-care pas vei admira pozițiuni, care te încântă și te uimesc de multe ori.

Numai citind legendele fermecătore ale mai tuturor vîrfurilor de munți din Bucegi, pe care Augusta nóstră suverană Carmen-Sylva, ni le descrie în „Poveștile Peleșului“ își pôte închipui cine-va cât de minunați sunt. Te crezi în țara viselor și de multe ori stai nemișcat, admirând natura.

Dificultatea de a străbate pînă la cele mai înalte și grele pozițiuni în acești munți a dispărut, grație sacrificielor făcute de M. S. Regele, de Eforia Spitalelor, de Societatea Carpatină și de Stat, care au făcut drumuri și poteci, așa că cele mai grele și pitoresci pozițiuni au devenit accesibile excursioniștilor.

Pe planul imprejurimilor Sinaiei, aci anexat¹⁾, călătorul găsește așternute șoselele, drumurile și potecile, cu indicația semnelor naturale, care l'ar putea orienta, iar în acéstă lucrare s'a trecut descripțiunea fie-cărui drum în parte, cu distanța lor kilometrică.

Aceste două călăuze, sperăm că vor putea conduce, cu înlesnire, pe călător, să viziteze încântătorele pozițiuni ale Bucegilor Români din munții Carpați.

1) Direcțiunea drumurilor, s'a fixat pe harta Institutului Geografic al Armatei, de Inginerul Eforiei Spitalelor, I. Sângeorzan, care a indicat asemenea și distanțele kilometrice.

Dar care este natura și formațiunea munților Carpați?

„La vîrf, ne spune L. Bachelin în „Castelul Peleş“, lanțul de munți este știrbit și stîncos, orî une orî rotund și acoperit cu iarba deasă, unde excursioniștii, pot culege multe specimene de flori alpestre, între cari Edelweiss-ul, pe care Români l'aă botezat Flórea Reginei. Pe înălțimele acestea, 'și pasc păstoriî turme de oi, pe cari tórna le cobor la cîmp.

Pe alocurea printre surpăturile vîrfurilor și găurile strîmtorilor negre, căci ne aflăm în mijlocul Carpaților înalți, se vîd grămezi albe de zăpadă, care nu se topesc nici o dată. — Întîlnim asemenea căprioare și capre negre. — Iar printre stînci se găsesc cuiburi de vulturi și vizuinî de urși.

Carpații sunt de o formațiune mai nouă de cît Alpii și de structură mai puțin solidă, așa că conțin încă multe terenuri mișcătore.

În zilele de plóie, cătățimî mari de pămînt și de pietre năvălesc în albiile rîurilor. — Structurii Carpaților și a mersului particular de decompozițiune a lor, trebuie atribuită, impresia caracteristică de singurătate ce produce. Văile în întregul lor, afară de câte-va mai strîmte, reproduc în ondulațiunile lor liniștite, liniile colinelor. Lacuri prinse între cercuri de stînci nu sunt, dar sunt multe torente, care se fac rîuri și forméză ici și colo bălți.

a) Excursiuni până la 5 kilometri distanță

1. Castelul Peleş la Cuibul Principesei.

Potecă de picior și de cal. Distanța 600 metri.

Cuibul Principesei represintă o clădire în lemn, suspendată de 5 brazi înalți și falnici. Această clădire, locul de predilecție al Principesei Maria, se compune din două camere mici cu o bucătărie.

Interiorul conține câte-va obiecte de artă, faianțe, precum și piei de urs și de leu.

Alături se află o scară de fer mobilă, destinată a stabili urcarea la cuib sau a o împiedica.

Direcția drumului este indicată în planul orașului Sinaia.

2. Strada Furnica la Pescăria Eforiet.

Potecă de picior și de cal. Distanța 1 kilometru.

Plécă de la rezervorul din strada Furnica, pe lângă plaiul Vîrful cu Dor, prin pădure spre n. v., până ajunge la Pescăria Eforiei.

Vezi planul orașului și al împrejurimilor Sinaiei.

CUIBUL A. S. R. PRINCIPESEI MARIA

3. Strada Furnica la Strada Brătianu.

Potecă de picior și de cal. Distanța 1 kilom. 100 metri. Incepe din strada Furnica și se continuă prin pădure, până în strada Brătianu.

Vezi planul orașului Sinaia.

4. Plaiul Casarma vechie în Calea Codrului.

Potecă de picior și de cal. Distanța 1 kilom. 400 metri. Plécă mai sus de școlă, aproape de strada Brătianu,

urcând pe plaiul Casarmei Vechi până în calea Codrului.

Vezi planul orașului Sinaia.

5. *Sinaia la pavilionul Piscul Câinelui.*

Potecă de picior și de cal. Distanța 1 kilom. 500 metri.

Pornesce pe puntea de lemn peste Prahova din incinta gării și se continuă șerpuind până la Pavilion.

Vezi planul orașului și al împrejurimilor Sinaiei.

6. *Sinaia — Uzina electrică — Pavilionul Piscul Câinelui.*

Potecă de picior. Distanța 1 kilom. 500 metri.

Plécă de la Uzina electrică, pe costa Muntelui Piscul Câinelui, până la Pavilionul Piscul Câinelui.

Vezi planul împrejurimilor Sinaiei.

7. *Castelul Peleş la Poiana Reginei.*

Potecă de picior și de cal. Distanța 2 kilometri.

Drumurile care duc de la Castel, la această admirabilă pozițiune (1310 m. alt.), trec puțin spre vest de Castelul Foișor și se îndreptază spre Poiana Reginei.

Din Sinaia, pe la Castel, la Poiana Reginei 3 kilom.

A se vedea planul orașului Sinaia și al împrejurimilor.

8. *Castelul Peleş la Stânca Franz-Iosef.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 2 Kilometri.

Acelaș drum ce duce la Poiana Reginei, duce și la Stânca Franz-Iosef, numită ast-fel de la ospățul ce s'a dat în acest loc, în onórea Impăratului Franz Iosef, cu ocaziunea visitei făcută MM. LL. Regelui și Reginei României în anul 1897.

A se vedea planul orașului Sinaia.

9. *Sinaia la Stânca Sf. Ana.*

Drum de trăsură, de cal și de picior. Distanța 2 kilometri 500 metri.

Eșind din curtea monastirei, intrăm în strada Carmen Sylva, de unde luăm drumul Sf. Ana, trecând pe la bufetul din pădure. De aci drumul se continuă prin pădure, traversăm stradele Corpul de gardă și Principele Carol, trecem pe lângă Pescăria Eforiei, de unde drumul

se ramifică în doue și apucând pe poteca despre sud-vest, ajungem la Stânca Sf. Ana, unde se află Pavilion cu bufet (1218 m. alt.).

Vezi planul orașului și al împrejurimelor Sinaiei.

Archimandritul Nifon ¹⁾, Superiorul monastirei Sinaia, vorbește ast-fel despre această stâncă:

Numirea acésta de Sf. Ana, s'a dat de către sihaștri, veniți odinioră de la Sf. Ana din Sf. Munte, póte pe timpul invasiei barbarilor care bântuiau acéastă localitate, pe vremea căderei Constantinopolului la 1453 și numai din cauza asemănării regiunii muntóse în care se afla, cu Sf. Ana de la Sfântul Munte.

Ea este o vechie casă de rugăciune a sihaștrilor pustnici din secolul al XV-lea, care s'aú succedat până mai târziu.

Eremitii după vremuri se adunau aci, o dată în fiecare săptămână, atrași și ei atunci, ca și noi astă-zí, de frumusețea locului, iar mai cu deosebire prin adăpostul ce găseau contra vântului de miază-nópte, localitatea fiind umbrită de uriașele stânci, expuse cu spatele spre nord, pregătite pare că înadins pentru o rezistență îndelungată.

Lângă peretele stâncos, lipită de despicătura munte-lui, se găsea o chilie de lemn, care în totul avea aspectul unei sărăcăcioase colibe, în interior exista câte-va scânduri nodurose așezate pe pământul pietros în formă de pat, o masă și un singur scaun învechit, iarăși de lemn, era tot mobilierul acestui ermitagiu.

Pe pereții stâncei, se pot vedea încă numele a omul-țime de vizitatori.

Mai jos de acésta, aprópe de temelia stâncei, se distinge urma unei uși săpată în stâncă, cum și forma unor mici ferestre rotunde. Ultimul pustnic, care a trăit aci până la 1877, 'și propusese a săpa o biserică în interiorul masivului petros, dar mórtea surprinzându-l fără veste, planul lui nu s'a realizat.

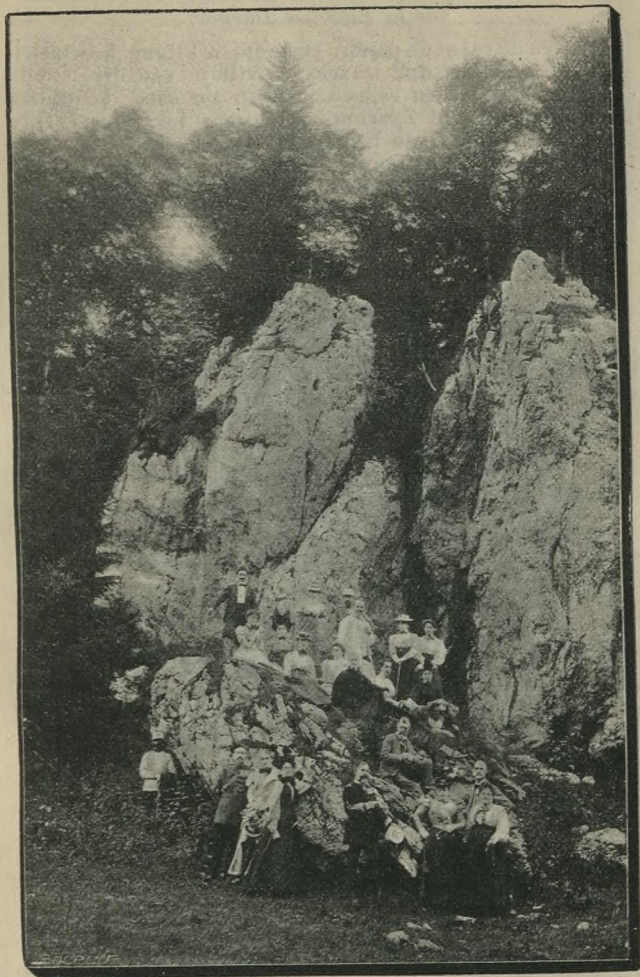
Pe partea de jos a stâncei se poate citi următoarea maximă biblică:

„Acésta este odihna mea în veacul veacului“,
iar mai sus se află sculptat următorul epitaf:

„Adio de acum, o stâncă seculară, lângă care petrecuți o scurtă viață dulce și amară“.

Cu mórtea acestui ultim pustnic, s'a stins și viața pustnicéscă în munți Bucegi.

1) Sf. Ana (Sinaia) 1899.

POIANA REGINEI

10. *Calea Codrului (Pavilionul Zgarbura) la Pavilionul de la Fântâna Davila.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 2 kilom. 500 metri.

Două drumuri duc la acest Pavilion sau din strada Furnica, mergem în calea Codrului, pe care o urmăm până la Pavilionul Zgarbura și de aci, pe potecă spre nord la Pavilionul de la Fântâna Davila, sau din calea Codrului, de la Pavilionul Zgarburei, prin Poiana Pustnicului la Pavilionul de la Fântâna Davila (1255 m. alt.).

Vezi planul orașului și al împrejurimelor Sinaiei.

11. *Strada Brătianu pe potecă la spitalul Sinaia.*

Potecă de cal și de picior. Distanță 3 kilometri.

Incepe din strada Brătianu, dă în valea Iancului și de aci drumul se continuă prin pădure peste valea Zgarburei, până d'asupra spitalului, de unde coborim pe lângă spital, prin calea Oraștilor în Bulevardul Ghica.

Vezi planul orașului și al împrejurimelor Sinaiei.

12. *Castelul Peleş la Cariera Piatra Arsă.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 3 kilom. 500 metri.

Direcția acestui drum și punctul de plecare sunt indicate pe planul orașului Sinaia și al împrejurimelor.

13. *Sinaia la Fundul Văii Rele.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 3 kilom. 500 metri.

Pornesc spre nord de locul unde este barată Prahova pentru Uzina electrică, și apucând spre est pe pârâul Valea Rea, se continuă până în fundul Văii Rele, de unde se bifurcă alte poteci în diferite direcțiuni.

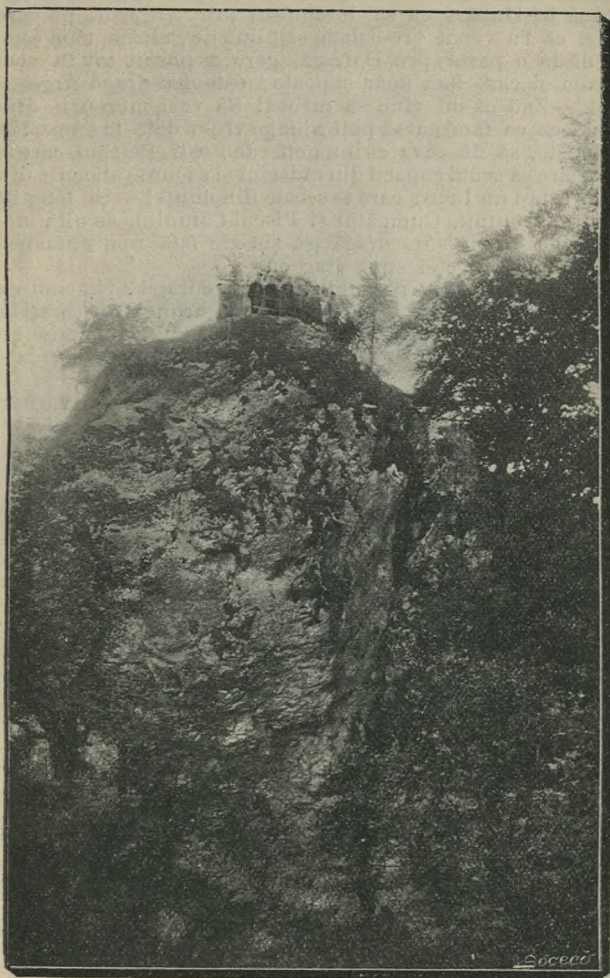
Vezi planul orașului Sinaia și al împrejurimelor.

Carmen Sylva, în Poveștile Peleşului, descrie astfel pârâul Valea Rea și Valea pe care curge:

Valea Rea 1)

„E lucru ne mai pomenit cum e, Peleşul, am ajuns să-mi oprăscă pe mândra mea mititică a veni la mine. Și cine se pune la mijloc, ca să oprăscă mult dorita noastră întâlnire? Nimeni altul de cât urita și reutăciōsa de Prahovă, care nu e nici ea o sfântă, ci alergă cu

1) Carmen Sylva. Poveștile Peleşului.

STÂNCA FRANZ JOSEF

graba furiei spre Ialomița, ca din preună cu ea să mERGă până în Dunăre ca să întâlnească pre Argeșul, pe care nici că l'a văzut vre-o dată, și plină de gelozie, cum este, o dă la o parte pre Doftana, care a pornit tot în acel drum și care fără doar și poate i este mai dragă Argeșului. — Zeu că-mi vine să turbez! Să vezi mereu o drăguță ca ea fără ca să poți ajunge vre-o dată la dânsa! În deobște, să fie ceva ce nu poți, când ești Peleşul, care e în stare să scôtă copacii din rădăcinii și să mute stâncile din loc, asta-i un lucru, care te scoate din minți! — Și tâmpiți ăștia de munți, Cumpătul și Piscul Căinului, se uită morocănoși la zinișora drăgălașă și-i zic fată rea, numai și numai pentru că-i sunt drag eu.

Și adecă ce? — nu sunt ore băiat curățel? Nu cum-va e lucru nefiresc, că ea voește a se arunca în brațele mele? — Dar niște munți bătrâni și ursuți, de unde ar și putea ei să înțeleagă simțirile unei zinișore sburdalnice, abia eșită din isvórele, în carii s'a născut.

Cât despre Prahova, nici nu voesc a mai lungi vorba: ea ar dori ca numai ei să mă închin și mă coprind în brațele ei tot-d'auna, când pe lângă dânsa, peste dânsa, pe sub dânsa, alătura cu dânsa, chiar printr'însa voesc a trece la mândrulița mea.

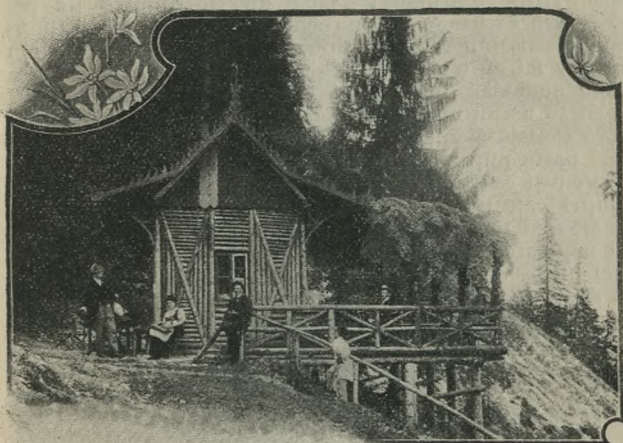
O strașnică babă bătrână ca Prahova? — se póte ore, ca ea să-i placă omului, care a văzut odată chipul și strălucirea ochilor mierii de dincolo și a zărit acea făptură sprinteioră trecând în săltate din stâncă în stâncă și strecurându-se prin cele mai strimte poteci, ca și când ar fi fată fără de trup!

Dar tot e cine-va s'o pricépă; acesta e cerul, căci tot-d'auna, când drăgălașa mititică-și încrețește sprincenile negre și bate nerăbdătoare cu piciórele în pământ, se întunecă mai tare chiar de cât dânsa la față și trimite neîntârziat pre cei mai negri dintre norii săi în sus, ca să-i arăte lumii ce va să zică a o necăji pre mândruța mea drăgălașă. Nu arare-orî i scapă câte un suspin de tot greu, și atunci se simte strîmtoară în albia ei, care n'a fost croită pentru niște porniri sufletești așa de puternice.

În asemenea momente 'mi vine adese-orî să cred că are să sară în avântul ei până la mine, însă chiar subt ochii mei uriciósa de Prahovă o apucă de pletele crețe, o scutură, o biciuește și se repede cu ea la vale, și orî cât de mult ași alerga în urma lor, orî cât de cu dinadinsul ași călca pe códa de la rochia Prahovei, ca să o silesc a se opri în loc și a-mi da pe mândra mea, ea este mai tare de cât noi amêndoi și mă târăște și pre

mine la vale, însă ducându-mă așa, ca ea să fie mereu între noi. Mititica nu p^ote nici chiar să privească împrejur, căci vai și amar de capul ei!

— Mi-ași chieama toți sfinții într'ajutor; ei însă nu ascultă rugămintele unui pîrâu păgânesc ca mine, care nu merge nici odată la biserică și nici a posti nu p^ote. Am trâmisi urșii s'o bea pe Prahova, dar nici unul n'a putut s'o sc^oț^ă la capăt. Alt-fel nici nu voi^{am} să stea prea mult prin partea locului, ca să se înh^olbe la drăguța

PAVILIONUL SF. ANA

mea. La drept vorbind, chiar nici cerului nu-î las bucurios mulțumirea de a privi la d^{en}sa, iară cât pentru cei doi munți, îmi vine să le arunc cea mai s^{el}batică a mea spumă în față; însă Prahova trece așezată la vale și ia cu d^{an}sa și spumă și ură și mânie și t^ote, ca și când e^u n'ași fi pe lume, e^u cu pornirile mele cele covârșit^ore.

O, mititica mea Rea! Tu-mi ești mai dragă de cât ori și ce în lumea ac^{es}ta! Destăinuesc basmiⁱ din ochii tăi; mi-închipuesc poveștile ce tu ai putea să-mi spuⁱ!

Dar dacă ai auzi poveștile mele, ce-ai face tu atunci!? Ai rîde și ai plînge și ai suspina și ai asculta dusă, iară în ochii tăi s'ar oglindi toate cele ce-ți ași povesti; ascultându-mă, n'ai obosi nici odată, nici chiar dacă ți-ași spune de miș de miș de ori aceeași poveste! — fiind-că ești de același soi cu mine și știi, că adese-ori, foarte adese-ori, noi trebuie să spunem aceeași. Inșă rămâne cu toate acestea un lucru nou și prospăt, fiind-că isvorește mereu din aceeași adâncime.

Deci trebuie să mă mulțămesc a spune poveștile mele tîmpitului neam omenesc, care mai că mă pricepe, mai că nu. — Privește câte unul țintă la mine, ba chiar-mi zice: „Ah! ce frumos!“ — dar nici închipuire nu pot să-și facă ce frumos m'ar socoti frumoșa mea mititică! Sunt chiar unii ce-și închipuiesc că m'au înțeles și povestesc fel de fel de verzii și uscate ce mie nici prin gând nu-mi au trecut. O! cum rîd de dênșii, dar rîd încât se umple valea și stîncile rêsună, iară ei staă cu gura căscată și nici nu bagă de samă, că de dênșii rîd, căci peste puțin plîng apoi de mânie.

Pentru ca să nu mai lungesc vorba, am gânduri și simțiri, câte numai un sburdalnic pîrău de munte pôte să aibă, și toate aceste porniri viforose le înghite Prahova cu nepăsare și le pörtă zîmbind prin lumea largă, care nici nu le vede, nici nu le aude și care nici nu pôte să simță ceva, fiind-că vîntul trece mereu peste dênșii, și ori și ce simțire ar prinde rădăcinii, o șterge și o vîntură mai departe.

Fii numai mîniósă, mica mea Rea, fii mîniósă pe lumea bătută de vînturi și jelește pre în veci credinciosul, rău înțelesul, viforosul tău Peleş.

14. *Sinaia, pe la Pavilionul Piscul Căinelui, la Pavilionul de lângă Stâna Piscului Căinelui.*

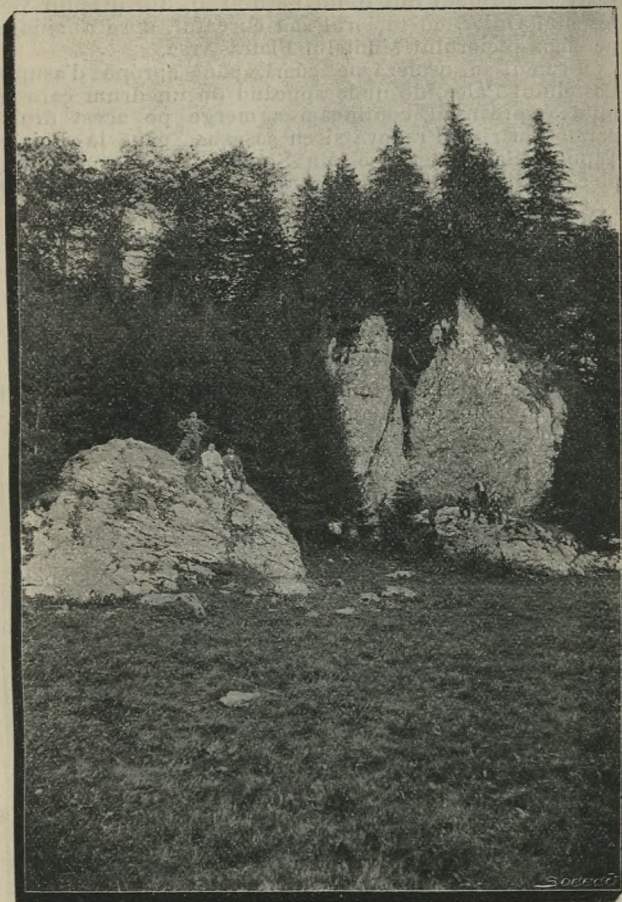
Potecă de cal și de picior. Distanța 4 Kilometri.

Mergînd la Pavilionul Piscul Căinelui (1500 mtr.) pe drumul indicat în Excursiunea A No. 5, continuăm pe potecă și pe costă un drum înclinat, tot urcând 2500 metri, pînă ajungem la Pavilionul de lângă stâna Piscul Căinelui.

Vezi Planul orașului și al împrejurimilor Sinaiei.

15. *Castelul Peleş la Poiana Țapului.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 4 Kilometri 500 metri.

VÎRFUL MUNTELUÎ PIATRA ARSĂ

Din șoseaua, ce pornește din Bulevardul Ferdinand spre Castelul Peleş, se poate lua, drumul de picior pe scări sau drumul din B-dul Ferdinand, din dreptul Coloseului Opler, cu piciorul sau cu calul, spre a ajunge pe căma piciorului Muntelui Piatra Arsă.

Drumul se urmărește pe cămă, până aproape d'asupra Castelului Peleş, de unde apucând pe un drum care se bifurcă spre nord, continuăm a merge pe acest drum, paralel cu râul Prahova și cu șoseaua, până la Poiana Țapului. Se poate merge din Sinaia la Poiana Țapului, plecând din B-dul Ferdinand și continuând drumul pe șosea până la Poiana Țapului.

Vezi planul orașului și al împrejurimilor Sinaiei.

16. *Sinaia până la Poiana Reginei pe pârâul Peleş.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 5 Kilometri.

Incepe din strada Principele Carol, și se urmărește pe pârâul Peleş, până la fundul Peleşului, și de aci luând poteca spre nord-vest, ajungem direct la Poiana Reginei. (1310 m. alt.).

Vezi planul orașului și al împrejurimilor Sinaiei.

17. *Calea Codrului până la șoseaua Moroeni.*

Drum de trăsură, cal și picior. Distanța 5 Kilometri.

Din strada Furnica, drumul pleacă spre sud vest, pe lângă carierile de piatră de var și de construcție, pe sub linia funiculară și se continuă pe lângă Pavilionul Zgarburei și Fântâna lui Gătej până în șoseaua Moroeni.

Vezi planul orașului și al împrejurimilor Sinaiei.

b. Excursiuni de la 5 Kilometri — 20 Kilometri distanță.

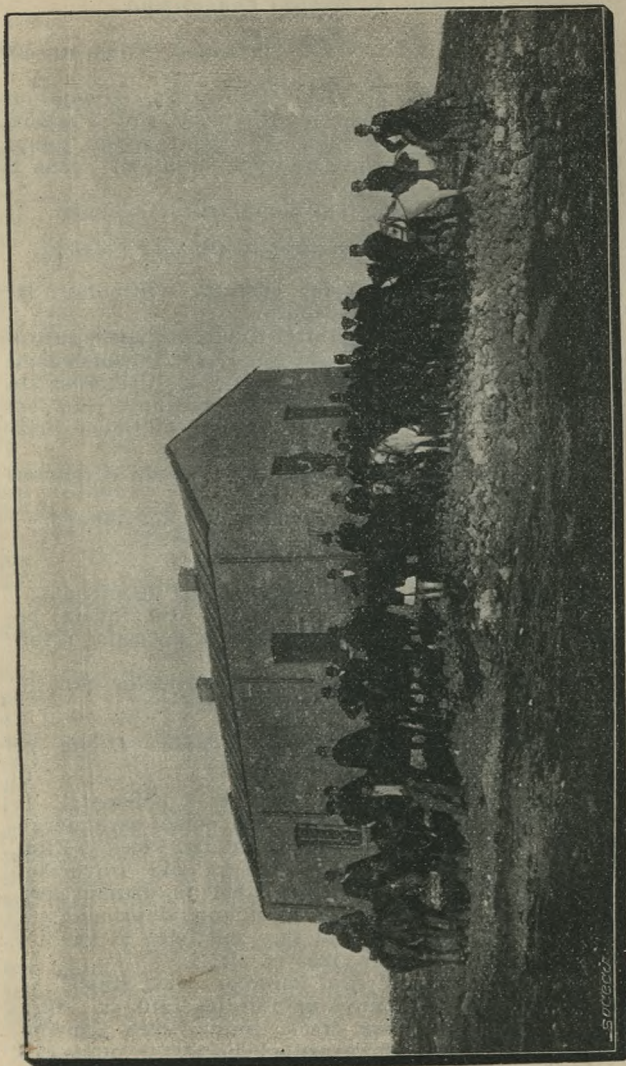
18. *Sinaia la Muntele Cumpătu și la Stâna Mare.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 6 Kilometri.

Din Bulevardul Ferdinand, drumul duce pe șosea până la gura pădurei și de aci peste râul Prahova, pe potecă, prin muntele Cumpătu, la Stâna Mare.

Afară de acesta mai sunt și alte poteci neșoseluite, care duc din valea Prahovei spre Muntele Cumpătu.

Vezi planul orașului și al împrejurimilor Sinaiei.

PAVILIONUL DUPE Muntele Furnica

-SOTEC-

19. *Sinaia la Pescăria Cantacuzino.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 6 Kilometri 500 metri.

Eșind din Sinaia, pe B-dul Ferdinand, se continuă drumul pe șosea, până la puntea peste râul Prahova, din dreptul Muntelui Zamura. — Trecând această punte, mergem pe poteca ce duce pe côsta muntelui, până la pescărie.

Vezi planul orașului și al împrejurimelor Sinaiei.

20. *Sinaia, prin Poiana Țapului, la Cascada Urlătorea.*

Drum de cal și de picior. Distanța 7 Kilometri, iar de trăsură până la Poiana Țapului.

Mergând la Poiana Țapului (4 Kilom. 500 mtr.), pe drumul prevăzut în Excursia A. la No. 15, continuăm drumul pe șosea și pe potecă, până dăm pe valea Urlătorea. De aci, trecând pe la Mormântul D-ruului Kremnitz (un fost Medic al Casei Regale), urmăm drumul pe valea Urlătorei, până la cascada cu același nume.

Distanța între Poiana Țapului și cascada Urlătorea este de 2 Kilom. 500 mtr.

Vezi planul orașului și al împrejurimelor Sinaiei.

21. *Sinaia la Bușteni.*

Cale ferată, drum de trăsură, de cal și de picior.

Distanța 8 Kilom. care se percurge din Sinaia pe B-dul Ferdinand și pe șoseaua, situată pe malul râului Prahova până la Bușteni.

Vezi planul orașului și al împrejurimelor Sinaiei, precum și descriția la finele acestei lucrări.

22. *Sinaia, la Pavilionul de la Fântâna Davila, pe pârâul Peleş.*

Poteca de cal și de picior. Distanța 8 Kilometri.

Din strada Principele Carol, luăm poteca care merge pe pârâul Peleş până la bifurcația pârâului Peleş (5 Kilometri). De aci intrăm în poteca despre sud, traversăm drumul Sf. Ana în trei locuri, mergând pe drumul spre Virful Sf. Ana, trecem pe la Pavilionul după muntele Furnica și continuăm drumul spre sud până la Pavilionul de la Fântâna Davila (1255 m. alt.).

Vezi planul orașului și al împrejurimelor Sinaiei.

De unde s'a dat numirea de Furnica (2100 m. alt.), Muntelui, pe lângă care trece drumul spre Fântâna Davila, Carmen Sylva, în Poveștile Peleşului ne spune că :

FURNICĂ ¹⁾

Era odată o fată frumoasă numită Viorica, de o vrednicie rară și la câmp ca și în casă. — Când se ducea la isvor cu cofa cu apă, furca i era tot-d'auna la briu, iar iele ei erau cele mai frumoase. Intréga viață o petrecea lângă mama sa, pe care o înconjura cu dragostea și îngrijirea ei. — Dar, după cât va timp, iubita sa mamă se sfârși și Viorica rămase singură în căsuța sa cea mică, ne mai având pe nimeni pe lume.

Intr'o zi, șezând pe pragul ușei și uitându-se cu întristare la lume, de odată vede mișcându-se spre dânsa un lung șir de furnici, care se opresc și forméză în jurul Vioricei un cerc mare.

Unele dintre furnici eșiră înainte și'i zise :

Noi cunoștem, Viorico, hărnicia ta care se potrivește cu a noastră. — Noi mai știm că ești singură singurică pe lume. De aceia te rugăm: vino și fă-te regina noastră. Îți vom clădi un palat, mai frumos și mai mare de cât cea mai mare casă ce ai văzut vreodată. — Numai un lucru trebuie să ne promiți: că nu te vei mai întorce înapoi printre ómenii și că vei rămâne la noi cât vei trăi.

Nici că doresc mai bine de cât să rămân cu voi, răspunse Viorica, căci nimic nu mă mai ține pe mine aci, de cât numai mormântul mamei.

Poți să mergi la mormântul mamei tale, numai să nu vorbești cu nici o ființă omenescă.

Ast-fel se duse Viorica cu furnicele. Ele merseră o cale lungă, până ce ajunseră la un loc, care se părea bun pentru a clădi acolo un palat. Atunci văzu Viorica cu cât furnicele erau mai dibace de cât dânsa. — Erau în acel palat galerii și locuri destinate pentru ouele furnicelor. Camerele erau împodobite cu măestrie cu foi de flori, iar Viorica se învățase a țese cu ațe de paijen. Clădirea se ridica sus și camera destinată pentru Viorica era atât de minunată și de frumoasă, precum nimeni nu'și pôte închipui. — Mai multe săli conduceau în lăuntrul palatului, ast-fel că Viorica putea avea știri cu cea mai mare iuțelă despre supușii săi. — Scândurile erau de foi de mac, ușile de foi de roze, pe jos era așternut un covor gros de flórea reginei. — Camera Vioricei, care era așezată în locurile cele mai din năuntru ale palatului, avea tavanul făcut din foi de crin. Dar patul Vioricei, la care furnicele muncise câte-va săptămâni? Era

1) Carmen Sylva. — Poveștile Peleşului.

tot ce este mai gingaș în lume. Tóte furnicele păziau cu hârnicie și gelosie pe iubita lor regină. — Furnicele erau fórte măgulite și ziceau adesea că au razele sórelui în casă și își lăudau norocul. Ele făcuse pentru Viorica o prispă deosebită, pe care se putea preumbla, ca să se bucure de aerul curat al munților și de razele încălzitoare ale sórelui, când camera îi se părea prea îngustă. — De pe acea prispă ea putea privi și înălțimea clădirei, care ajunsesese acum a fi un munte.

Intr'o zi ședea în camera sa și de odată se aude un frémăt mare împrejurul muntelui. Intreg regatul cel mic era în larmă și toți veniau la Regină strigând: Ni se dărâmă casa. Ómenii rei scormonesc în ea. Viorica le liniști zicându-le: Voiu pune capăt la acésta.

Viorica apărënd pe prispă, dădu cu ochi de un tînăr de o mare frumusețe. El descălicase și cu câți-va care îl însoțeau, scormonéu cu sabii și cu lănci în muntele furnicelor. Când ea apăru, strigă cu o voce resunătoare: Cine sunteți voi, care vă alegeți de împărăția mea?

Iartă, frumósă fată, respunse tînărul. — Pe onórea mea de fecior de împărat ce sunt, de astăzi înainte, sunt apărătorul vostru cel mai devotat.

Vă mulțumesc, zise Viorica. Cer ca în regatul meu, să nu pășescă picior de om.

După aceste cuvinte ea dispăru.

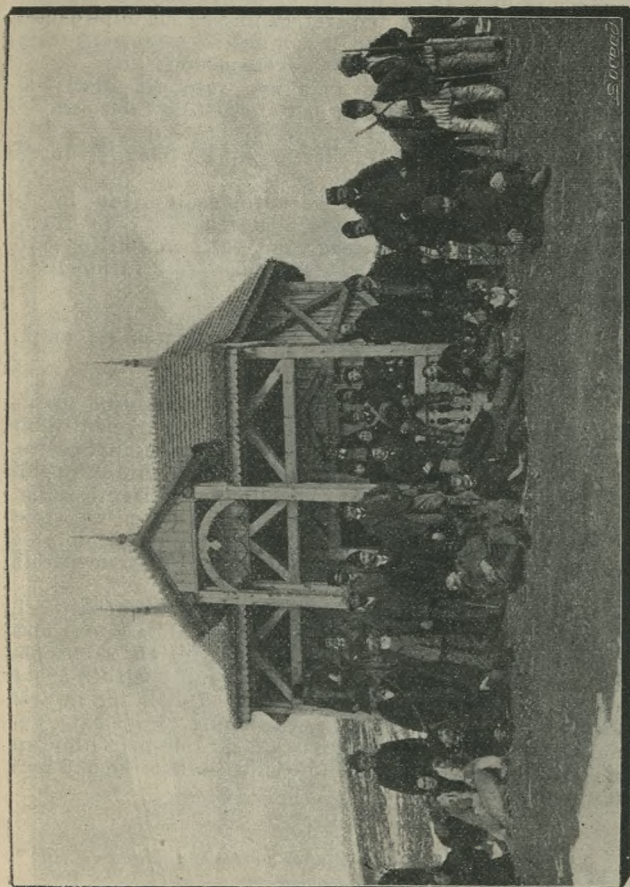
Fiul de împărat a așteptat în zadar să mai repara regina și nevězënd de cât furnici și iar furnici, care mergeau în cete, cu o iuțelă nespūsă, spre a repara stricăciunile, a încălecat și plin de tristețe a plecat.

Viorica de data acésta însă găsește că în împărăția sa nu mai era aer în destul și încercând să se culce, se asvârlea neliniștit, când într'o parte când într'alta, ședea, se scula și iarăși se culca.

Tropotele cailor, se auzeau împrejurul muntelui, de mai multe ori pe zi, dar multe zile trecură, fără ca Viorica să se mai arate, măcar o singură dată, afară din palatul ei. O apucase un dor de ómenii, se gândea la satul ei, la casa ei, la mormântul mamei sale și după câteva zile, anunță pe supușii săi, că are de gând să mERGă la mormântul mamei ei.

Ea se rugă, ca nimeni să nu vie dupe dēnsa, dar de departe se ținură de ea câte-va furnici, pe care nu le putea vedea.

Căutând mormântul mamei sale, pe cari 'l acoperise ierburile și plantele, de o dată răsună lângă ea, vocea fiului de împărat. Ea vroi să fugă. — Însă el o reținu cu putere și 'i vorbi despre dragostea lui cea mare, cu cu-

PAVILIONUL DUPE MUNTELE VÎRFUL CU DOR

vinte atât de dulci, în cât ea stătu și-l ascultă cu ochii pironiți. Când se întunecase de tot 'și aduse aminte că era o regină, care 'și uitase de datorie și că furnicele îi interzisese de a se întâlni cu ființe omenești. De o dată fugi de la feciorul de împărat. El însă se luă dupe dânsa. Și în apropierea Muntelui 'l conjură să se retragă, ceia ce făcu cu promisiunea de a reveni a doua zi.

Viorica se furișă încet prin sat, intră în palat și ajunsă în camera ei, pică pe pat sfârșită de oboseală. — Dar somnul nu vrea să se reverse peste dânsa și să-i închidă ochii. Neliniștită, Viorica, se asvârlea și într'o parte, și într'alta.

Când simți că diminéța se apropie, ea dedu în latură perdeaua de roze, pentru a alerga afară în libertate. Însă mirarea o coprinsese când văzu că eșirile erau astupate. Atunci începu să strige tare. Tóte furnicele se adunară, iar Viorica zise:

— Vreați să es la aer curat.

— Nu, răspunse furnicele. Nu te lăsăm să eși afară, căci atunci te perdem.

— Nu 'mă dați ascultare?

— În tóte, numai într'acésta nu. Sdrobește-ne cu piciorul spre pedeapsă. Noi suntem gata a muri pentru binele comunităței și pentru a scăpa onórea reginei nóstre.

— Viorica plecă capul și lacrimi isbuciră din ochii ei. Ea rugă pe furnici să-i redea libertatea. Dar în zadar.

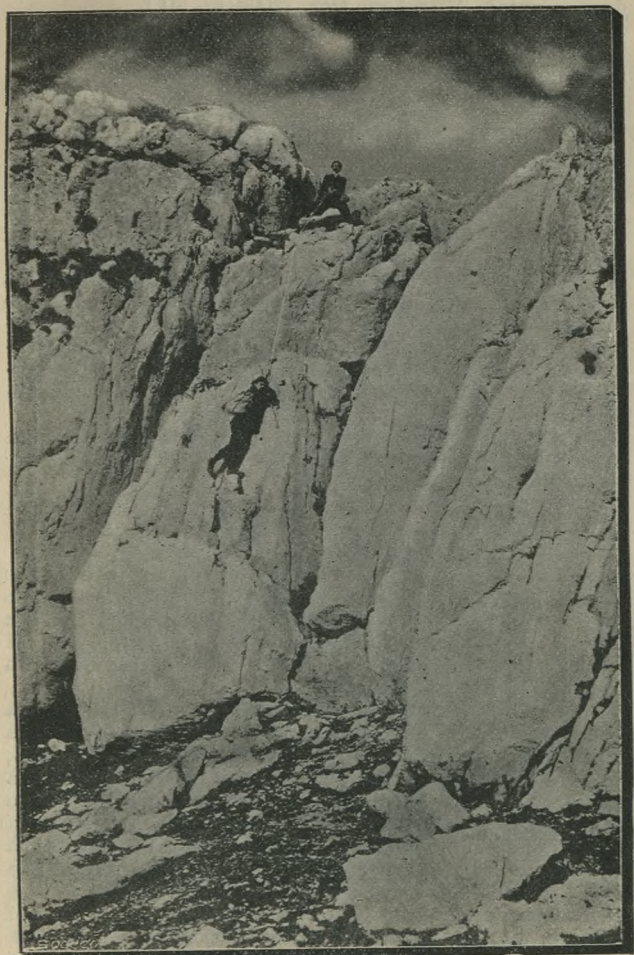
Atunci se încercă să-și deschidă o cale cu degetele ei gingașe, însă ceia ce lucra și da în latură, se umplea mai tot atât de iute la loc, în cât în fine pică desperată la pământ.

Furnicele 'i aduseră îndată cele mai frumoșe flori, și nectar și picături de rouă, pentru a-i alina setea; însă vaetele ei rămase neascultate. De témă ca ele să nu pătrundă afară, furnicele se hotărîră a ridica clădirea lor tot mai sus, și mai sus, atât de sus și mai sus de cât Vîrful cu Dor, și numiră acest munte „Furnica“. Feciorul de împărat, de mult nu mai dă róte prin prejurul muntelui, dar nóptea când tóte sunt liniștite se aud încă suspinele Vioriceii.

23. *Sinaia, la muntele Vîrful cu Dor, drumul vechiu pe plaiu.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 9 Kilometri.

Acest drum plécă de la rezervorul din strada Furnica, prin pădure, pe lângă pepiniere, pe la Pavilionul

MUNȚI JEPI

de la Fântâna Davila, și se continuă până la Pavilionul după muntele Vîrful cu Dor. (2006 m. alt.).

Vezi planul împrejurimilor Sinaiei.

Carmen Sylva, în Poveștile Peleșului, descrie ast-fel legenda Muntelui:

VÎRFUL CU DOR

Fost-a odată la Sinaia, o horă mare, într'o zi de sărbătoare. — Flăcăi cu pălăriile acoperite cu flori și fete cu iele lor bogate se întorceau și se legănau neconținut. Ceva mai departe, de horă, sta un cioban subțirel ca un brad și cu căciula lui de oie albă, care dând privirea rotă peste întréga horă și ținti căutăturile pe o fată, care se părea că nici nu-l bagă în sémă.

Ea era Ileana, mai frumoasă de cât trandafirul Bucegiului și mai gingașă de cât flórea Reginei, iar el Ionel Ciobanul, care uitându-se neconținut la dânsa, se apropie de horă și-i ceru să-i zică un cuvânt bun:

— Ce să-ți spun? Tu nu mă iubesci de loc și curând ai să mă uiți.

— Ce să fac ca să mă crezi?

— Ceia ce nu poți.

— Eū pot tot.

— Nu, căci fără oile tale nu poți trăi.

— Fără oile mele! zise Ionel și suspină. Unii strigaū: Fă-o. Alții: Nu o fă. Ionel se făcu că n'aude nimic și se sui în munte. Oile erau strânse la stână, băgă în lâna Mioriței, garófa ce o furase de la Ileana și rugă pe cei alți ciobani să ia cu dânsii și oile sale că el vine mai târziu.

Astfel Ionel Ciobanul remase singur și 'și propuse să petreacă iarna în munte, departe de iubita și de turma lui. — Când veni tómnă tovarășii seī se coborîră la câmp, iar el se duse singur, după ce 'și luă remas bun de la turmă pe colina Vîrfului cu Dor. — Acolo 'și clădi o colibă, spre a fi ferit de vânt și de zăpezi, dar din zori până în nópte, sta la ușă, gândindu-se la iubita lui și la oile de care se despărțise. — Pe zi ce trecea, primăvara se părea că vine tot mai încet și tot mai nesfîrșită i se părea așteptarea. — De geaba cânta el din fluer, orî din bucium, nici un beheit nu i respundea și murea de urît.

Cu vremea se vindecă în adevăr de bóla dragostei, dar părerea de rău că s'a despărțit de oile sale îl turmenta neîncetat. — Ceasuri întregi sta nemișcat pe vîrful muntelui, cu ochi ațintiți spre câmp, în cotro i se dusesese turma.

CASCADA URLĂTÓREA DIN MUNȚII JEPI

În fine, după ce lâncezi multă vreme în singurătate, vezi ivindu-se primăvara. Într'o zi când cerceta cu privirea orizontul, i se păru că aude niște clopote ce sună de parte și dulce în spre vale, erau clopotele oilor sale scumpe, pe care i le aduceau înapoi tovarășii. — Cum le zări cu melușei lîngă ele, întinse brațele către ele, dete un țipăt de bucurie, dar așa de adânc, în cât își dede și sufletul și când tovarășii sosiră îl găsiră mort cu brațele întinse și cu ochii fixi. Ionel păstorul cel frumos murise de dorul turmei.

Ciobanii îl imormântară unde îl aflară, iar vârful muntelui 'l numiră Vîrful cu Dor.

24. *Sinaia, pe la captarea apelor, prin Muntele Piatra Arsă, la Munții Jepi.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 11 Kilometri.

Din drumul Sf. Ana (Excursia A No. 9) poteca pornește spre locul unde sunt captate apele pentru orașul Sinaia (4 Kilometri 500 metri), și de aci tae pîrâul Peleş, merge până la Piatra Arsă (2 Kilometri 500 metri) și se continuă pe Muntele Piatra Arsă până la Munții Jepi (2020—2147 m. alt.). — 4 Kilometri.

Vezi planul împrejurimilor Sinaiei.

25. *Sinaia, prin Sf. Ana, la Muntele Vîrful cu Dor.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 12 Kilometri.

Percurgând drumul până la Stîncă Sf. Ana 2 kil. 500 metri. (Excursiunea A No. 9), intrăm de la Pavilionul Sf. Ana, pe ramificația potecei despre nord, continuăm drumul tot prin pădure, tăind poteca spre Fântâna Davila și trecem pe la locul unde sunt captate apele pentru orașul Sinaia. — În mers întîlnim poteca spre Piatra Arsă, pe care o lăsăm spre nord și eșind din pădure traversăm poteca care duce spre Pavilionul Davila și continuăm drumul până la Muntele Vîrful cu Dor, unde se află Pavilion (2006 m. alt.).

Distanța Sf. Ana-Vîrful cu Dor 9 Kilometri 500 metri.

Vezi planul împrejurimilor Sinaiei.

Legenda acestor munți se află descrisă în Excursia B No. 23.

26. *Sinaia — Bușteni — Azuga.*

Cale ferată, drum de trăsură, de cal și de picior.

Distanța 12 Kilometri.

A se vedea descrițiunea la finele acestei lucrări.

POTECA PE VALEA MUNȚILOR JEPI LA MUNTELE CARAIMAN

27. *Sinaia, prin Poiana Reginei și prin Muntele Piatra Arsă, la Munții Jepi și la Muntele Caraiman (Briul Bucegilor).*

Potecă de cal și de picior. Distanța 13 Kilometri.

Luând drumul care merge 2 kilom. până la Poiana Reginei (Excursia A No. 7), continuăm pe poteca care merge pe Muntele Piatra Arsă (3 kil.) și de aci pe culmea Muntelui pe la clai mare, până în valea Jepilor sub cascada Muntelui Caraiman (8 kilometri).

Pe lângă pitorescile pozițiuni ale munților din această parte, călătorul întâlnește în acest drum capre negre.

Carmen Sylva, în Poveștile Peleşului, ne dă legendele despre acești doi munți, în coprirea următoare:

Piatra Arsă ¹⁾

Mândră era frumoasă Păuna cu ochi mari negri, cu sprincenele îmbinate, cu nas de vultur și cu gura'i bine făcută. De vorba, ori rîdea, două șiruri de dinți zăreați lucind. Ca o comoră 'și aducea pe frunte codelle ei negre și vîzînd-o trecînd sprintenă voinică și cu capul sus, lumea 'i zicea în șagă: pui de împărat.

Numai cînd trecea Tănase, nu întorcea capul și 'i plăcea să stea de vorbă cu dînsul la horă, și flăcării tare pismuia pe Tănase, mai ales cînd aflară că logodna s'a făcut.

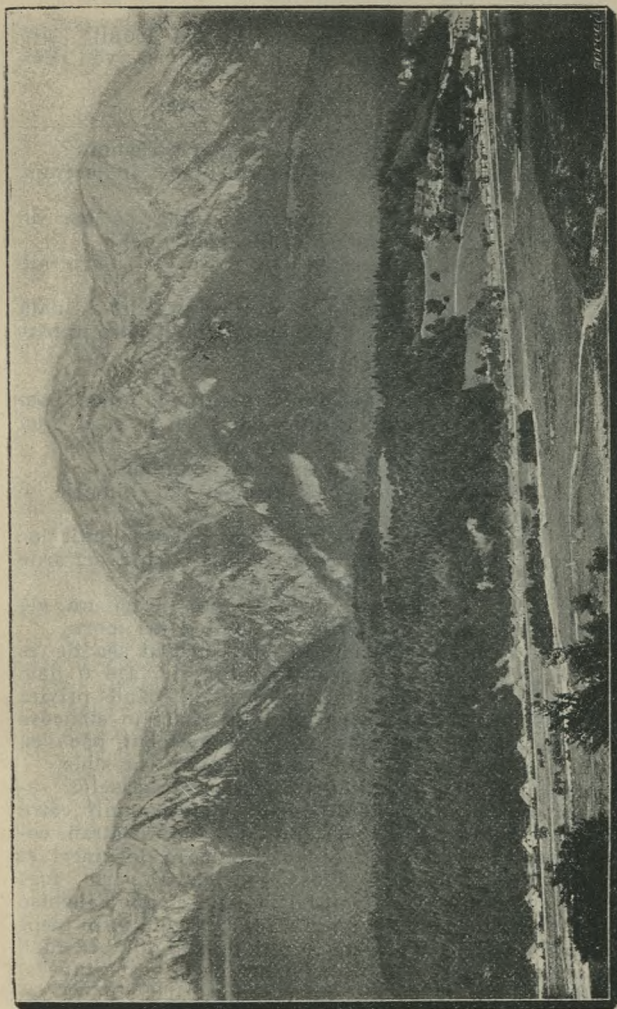
Dar venind răsboiul peste țară, Tănase trebui să plece la ôste și să se pogore la Dunăre, iar Păuna 'și înghiți lacrămile înaintea lunei, plîngînd în ascuns.

Cum făcea însă, cum dregea, în sat tot ea avea mai întîi veste de la ôste. Știrea primelor bătălii, o făcu să nu mai dormă noaptea și trebui să lase lumânarea aprinsă, ca să împrăstie îngrozitorele vedenii, care îi arătau pe Tănase al ei, acoperit de rîni, dîndu'și suflul său mort.

Intr'o noapte negră, șezînd pe marginea patului, aude pe cine-va bătînd în ferăstră. Cu un țipăt năbușitor fata tresări și întorce capul și aude aceste cuvinte: Păuno, dragă Păuno. vino te rog până afară, nu te teme, eu sunt Tănase!!!

Păuna apucă ivorul ușei, ese afară și de o dată se simte luată în brațe. Ea respinge brațul care o împresoră și zice:

1) Carmen Sylva. Poveștile Peleşului.

MUNTELE CARAIMAN VĂZUT DIN MUNTELE ZAMURA

— Cum, tu ești? Nu dóră cine-va voește să'și riză de mine?

— Iată inelul tău, Păuno, și aci la gât iconița care 'mî-ai dat; n'am mai putut suferi, am vrut să vîd dacă nu mai uitat!

— Dar cine ție-a dat drumul de la óste?

— Mie? Nimeni.

— Nimeni? și ești aci, ce fel nu mai e răsboiú?

— O da, tot e răsboiú, dar eú am plecat în ascuns, de focul tău, Păuno?

— De focul meu? Crezi tu că mi-e drag să am de logodnic, un fugar de óste? Piei din ochii mei?

— Păuno! Asta'í iubirea ta? La mórte, la peire mă trimeți?

— Pasă unde 'í vrea, dar atâta 'ți spun, nici o dată nu voiú fi nevasta ta; căci a fi silită a'mi desprețui bărbatul, asta nu o pot suferi!

— Iubești pe altul?

— Nu, Tănase, pre tine, numai pre tine te iubesc; am petrecut nopți cu gândul la tine, dar n'ași fi visat nici o dată, că am prins dragoste de un netrebnic fricos!

Păuna 'și ascunse fața cu mâinele, plângînd.

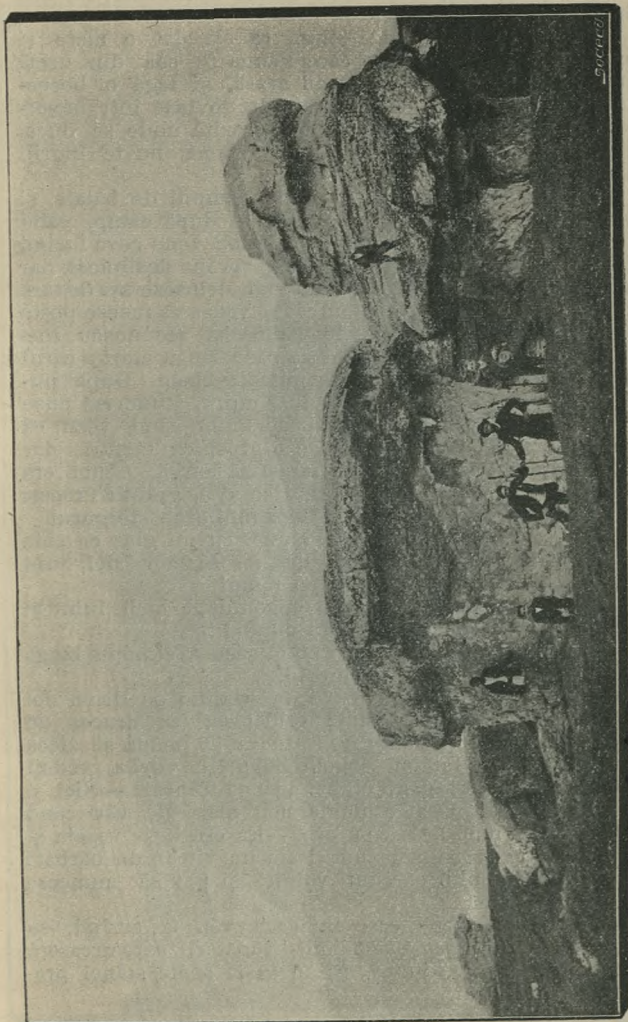
— Eú gîndeam că o să mă primești cu bucurie, o să mă ascunzi la tine!

— O! rușine, striga fata, rușine că m'am logodit ție; dar ascultă ce 'ți spuî eú acum, că mai curînd orî arde Bucegiú, de cât eú să'ți fiú ție nevastă.

— Și eú, strigă Tănase, și eú 'ți spuî ție că nu mă vei vedea, de acum înainte, de cât schilod orî mort.

Amîndoi tinerii, staú față în față, cu ochi așa de aprinși de mânie, în cât luceau în întuneric. De o dată se răspîndi asupra lor o lumină roșie, și când priviră în sus, le păru că s'a aprins unul din vîrfurile stîncóse ale Bucegilor. Tot mai mare se făcea jăratecul, pînă ce se ridică o flacără roșie, din care părea că sar stele.

Logodniciú staú înmărmuriți. Ferestrele caselor vecine începură a se deschide, ómenii strigaú, unii către alții: Arde pădurea! ba arde muntele! Câinii lătraú, cocoșii cântau. Atunci Păuna apucă pe flăcău de umeri și respingîndu-l departe de dînsa 'í strigă: Departe, fugi de aci și te ascunde, căci alt-fel mor de rușine! Inchise apoi ușa și stinse lumînarea. Cu inima sîrîndu-í în piept se uita după Tănase, plecînd și pitîndu-se în umbră după case, ea văzu încă muntele cum licărea și se întuneca, în cât și ea nu dedea nici un răspuns, când cine-va venea să o cheme să vadă minunea!

BABELE, STÂNCI PE MUNTELE CARAIMAN

Din acea zi, toți văzură pe Păuna schimbată, nu mai rîdea, nici nu mai glumea.

După cât va timp sosi știrea că s'a dat o mare și crâncenă bătălie, știre pe care Păuna fu cea din urmă care o află. Ea se duse curând acasă, și legă o bocceluță; puse mămăligă și o bucată de dovleac într'un șervet și când mama sa o întrebă îngrozită unde se duce, 'i zice numai: „mă întorc curând mamă, nu te îngriji despre mine“.

Plecă drept la lagărul ôstei pe câmpul de bătăie, și cercetând o nôpte întregă cadavrele după câmp, când începuse să se crape de ziuă, de o dată vede ceva lucind și când se apropie, dă de un mort, aprópe desbrăcat, dar care cu mâna la care zărea un inel, strînsese așa de tare un lucru ce 'i atârna la piept, în cât se vedea că fusese peste putință a 'i descleșta degetele. Păuna 'și recunoscu inelul. Tânase! și cu acest țipăt ea căzu lângă mort a cărui față, înecată în sânge abia se putea deosebi. După puține momente, Păuna 'și veni în simțire, atunci se puse a spăla fața iubită și o podidi lacrămile, când văzu că amândoi ochii și nasul primise o grósnică tăetură, dar văzu însă că sângele începe iarăși să curgă. Acum era sigură că iubitul ei încă nu murise și se grăbi a 'i răcori buzele dându 'i să bea și a 'i lega rănile cu ștergarul.

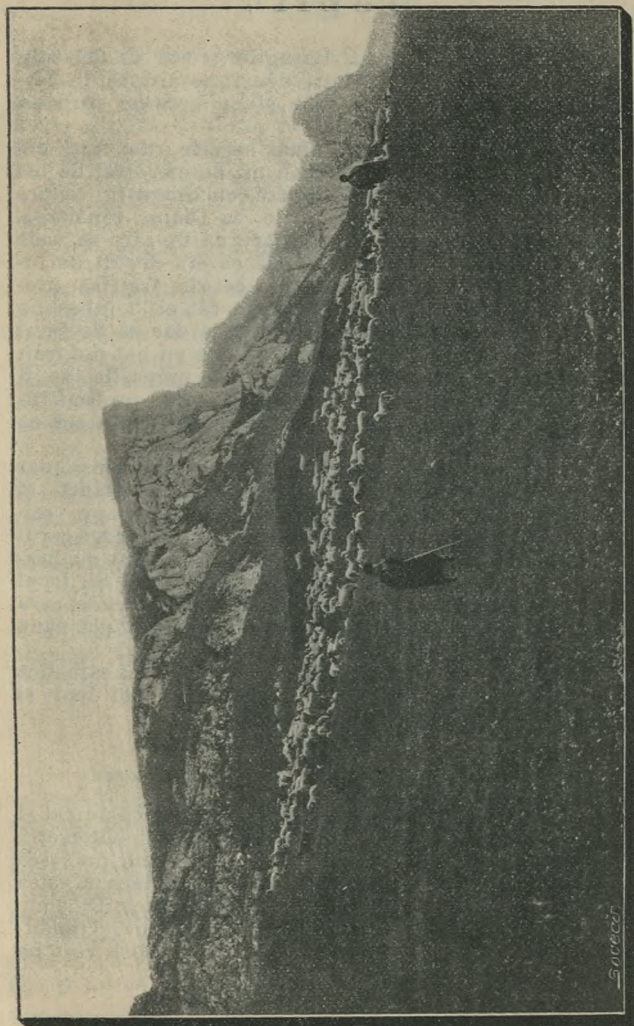
Tânase când pipăi mâna Păunei, cu un glas ce abia se auzea zise: Păunica mea, lasă-mă să mor aici, sunt orb, de ce mai sunt eú bun pe lume!

Nu, nu, strigă Păuna, ești logodnicul meu iubit și vrënd D-zeú, bărbatul meu, în curând!

Multe luni și săptămâni, Păuna șezu zi și nôpte lângă patul lui Tânase, spre a 'l îngriji.

Intr'o zi ómenii din sat, văzură venind pe drum doi călători: un orb în manta soldățescă cu crucea de onóre pe piept și o fată care 'l ducea de mână și zicea către trecători: Iată-mi logodnicul: Un viteaz, vedeți semnul pe piept! și pe obraz, adăogă Tânase. — Nici o dată nu fusese în sat o nuntă mai mare de cât când Păuna cea frumósă luă pe orb. — Ea era însă veselă și spunea tuturor: sunt mândră! am un viteaz de bărbat! și slavă Domnului că sunt voinică și pot să muncesc pentru amândoi.

Muntele însă, pe care lumea 'l văzuse arzînd, se numi Piatra Arsă, căci ciobanul și vânătorii, care urcaseră după capre negre, jurară că au găsit acolo stânci prefăcute în cărbuni.

TURMĂ DE OI PE MUNTELE CARAIMAN

S. S. S. S.

Jepii¹⁾

Cei doi Jepi, din grupa Bucegilor, răsar ca doi colți uriași, puși alături, iar printre dênșii se aruncă în cascade floróse Urlătórea la vale și 'și croesce turbând drumul până la Prahova.

Acești doi Jepi fusese o dată, se zice, doi frați gemeni, care de mult ce se iubeau nu puteau trăi de cât împreună. Amândoi o dată căzură cu dragoste asupra unei fete, care străbătea pădurile ca Diana vênătórea. Dar amorul frătesc care 'i uea făcu ca fie-care să vadă un rival în cel alt. Cât despre fată ea era destul de încurcată, în cât nu știa pe care din cei doi frați să prefere și care semănau așa de mult, în cât ea 'i iubea pe amândoi cu aceiași dragoste. Ca să lase dar ca destinul să alégă, se asvârli în prăpastie, de față cu cei doi frați strigând: Acela care mă va scóte din prăpastie va fi soțul meu! Dar, minune, în căderea'i, ea se prefăcu într'o cascadă spumegândă, ce buréză strălucind în aer ca un vâl de mirésă.

Cei doi frați Jepi, voiră să se arunce după dênsa, dar nu putură căci picioarele lor se prefăcură în stânci, și rămaseră ast-fel cum se vęd astă-zí înălțați spre cer. Mama lor, care nu voi să mai trăiască singură, rugă cerul să'i dăruiască mórtea și imediat căzu la pământ cu brațele deschise, cuprinzënd cu ele pe copii săi. Și locul unde ea a căzut se acoperi de mușchi des și móle, care se întinse din ce în ce și acoperi cele doué stânci până la mijlocul lor.

Ast-fel staü ei și vor sta în veci: Urlătórea sălbatică și albă ca o mirésă, fii gata de jertfă, cei doi Jepi și mama lor duiósă nedespărțită de dênșii.

28. Sinaia, prin Bușteni, la muntele Dihamu.

Cale ferată și șosea până la Bușteni, potecă de cal și de picior până la Muntele Dihamu. Distanța 15 Kilometri.

Din Bulevardul Ferdinand (Sinaia) mergem pe șosea până la Bușteni (8 Kilometri) și de aci luând poteca pe valea Cerbului ajungem după 7 Kilometri la muntele Dihamu.

Peste acest munte se póte merge la Rîșnov (Transilvania), iar din Vîrful Muntelui Dihamului spre vest pe potecă trecem la Mălăești în Transilvania.

A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

1) L. Bachelin. Castel Peleş din Poveștile Peleşului de Carmen Sylva.

29. *Sinaia, pe la captarea apelor și pe la Muntele Piatra Arsă, la Muntele Caraiman.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 15 Kilometri.

Din Sinaia mergem pe drumul Sf. Ana (Excursia A No. 9) și continuăm drumul pe poteca pe la captarea apelor Orașului Sinaia, pe Muntele Piatra Arsă (2034 m. alt.) (7 Kilom.), peste Munții Jepi, la Muntele Caraiman (8 Kil., 2384 m. alt.).

Vezi planul împrejurimilor Sinaiei.

30. *Sinaia, prin Bușteni, la Muntele Caraiman.*

Cale ferată, drum de trăsură, de cal și de picior până în Bușteni și de aci, până la Muntele Caraiman, numai de cal și de picior. Distanța 16 Kilometri.

Percurgem din B-dul Ferdinand, drumul pe șosea, pe marginea râului Prahova până la Bușteni (8 Kil.), și de aci pe potecă pe valea Jepilor, trecem pe lângă carierele de piatră de construcție din pôlele Caraimanului, pe vale în sus, pe la admirabila cascadă a Caraimanului (cascadă pe care rare ori călătorul o pôte vedea) și continuăm drumul, tot pe potecă, la Pavilionul după Muntele Caraiman din drumul Caraimanului.

Din drumul Caraimanului, duce o potecă la cetatea Babei după muntele Babele.

Distanța Bușteni-Caraiman de 8 Kilometri.

A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

Munții Caraiman și Babele, aū inspirat ast-fel pe Augusta Nóstră Suverană Carmen Sylva, în Poveștile Peleşului :

Caraimanul ¹⁾.

Caraimanul, întunecat și amenințător, răsare dintre cei alți munți, cu stâncile sale strașnice, dintre care pare că s'ar fi deslipit o bucată, rămânând atârnată la jumătatea drumului.

Acéstă bucată sémănă ca un cimpoiū și iată istoria ce se povestește despre dēnsul.

Ūriașul munte cu stânci rīpóse, a fost odată locuința unui mare vrăjitor. — Când el sufla din cimpoiū, pădurile și tot ce era împrejur înverzea și înfloreă. Acest

¹⁾ L. Bachelin. Castel Peleş din Poveștile Peleşului de Carmen Sylva.

urias, care era un gigant bun, iar nu rău ca alții, avea ca popor o familie întinsă de copii care 'l iubeau foarte mult; dar într'o zi, acești copii 'și permiseră să zică ca și ómenii: „Acésta e a mea“ și cu care prilej se născu certă între dênșii. Ca s'îl împace, Caraiman, făcu parte egală fie căruia la ospățul vieței. Dar acésta fu și mai rău; căci leneșii, care în scurt timp perdură avutul lor, rîvniră la sórta celor activi, care se îmbogățiseră. — Se încinse atunci o bătaie între dênșii, în care cei mai mulți fură uciși.

Nereușind în încercările sale de împăcaciune, uriașul părinte se întristă și plânse așa de mult, în cât lacrămile se scurgeau în riuri, până la mare. Dar ce este mai mult, copii deveniți ómeni, se revoltară în contra tatălui lor și voriră să'î smulgă duiosul cimpoi, cu care le-a cântat și 'i-a fermecat pe rînd. Ei neputînd realiza acésta, făcură o mică gaură în cimpoi, pe când uriașul dormea. De o dată se deslănțui o ast-fel de furtună, în cât nu se puteau distinge, nici marea, nici pămîntul și nici cerul.

Cât despre uriaș, el dórme încă cu cimpoiul sub subțióră — blocul de stîncă îndoit la mijloc — și câte o dată începe să răsune încă, când furtuna se umflă și se cobóră în valea Prahovei.

Cetatea Babei ¹⁾.

Cînd te sui pe Prahova în sus, nu se vede Cetatea Babei, căci ea este în inima Bucegilor. Ea se înalță ca o cómă ascuțită și pare acoperită cu ruine. De la Cetatea Babei până la Jepi, dai de zăpadă, care nu se topește nici odată.

Se zice că, acolo pe cóma muntelui, a fost o cetate tare și măreță, în care locuia o vrăjitoare foarte rea, numită Baba Cója, care se îndeletnicea cu tórcerea betelei pentru mirese, din firele de aur, pe care niște pitici le aduceau din fundul pămîntului.

Baba Cója, avea o fată foarte frumoasă cu numele Alba. Ea ședea tot de-una închisă în cetate, căci Baba Cója 'i da mult de lucru. Nimeni dar nu putea să o vadă și nimeni nu putea să-o céră de mireasă. — Ea punea firele de aur în scule și le așeza în beciurile de sub pămînt, pentru sutele și sutimile de ani, ce vin și trec. Munca

1) Carmen Sylva. Poveștile Peleşului.

SCHITUL DE LA PEȘTERA IALOMIȚA

acésta apăsa tare fata cea frumoasă, căci mama când torcea, cânta și mormăia tot felul de descântice și de vrăji rele, ca fie-care mirésă să 'și aibă partea ei de nenorociri și de dureri, în dată ce i se punea betéla pe cap.

Alba însă dorea libertatea și tocmai de acésta nu avea parte. Cu câtă plăcere ar fi umblat ea pe sub arborii, care împodobesc piciórele muntelui pe a cărui culme ea trăia! Sus nu creștea nimic de câtiarbă scurtă la pai și iarna era mai lungă de cât vara. — Când vîntul urla și vîjia prin jurul cetăței, de gândea că o să se sfărâme în mii de bucăți, o tristeță ne mai pomenită 'i sfâșia inima.

Într'una din zile, zise mamei sale: „Ómenii sunt ei întocmai precum ești tu și precum sunt eu, orî aú ei o altă înfățișare și alte gânduri?“

„Ce'ți bați capul cu ómeni! Toți sunt răi și dacă ai intra în mijlocul lor, nu 'ți-ar face de cât rău. „Spunându-i că, de-ună-zî, se suia la deal pe munte, un animal minunat de frumos și acela ce ședea pe dînsul era foarte frumos, întrebă pe mama sa, dacă óre om să fi fost acela?“

Baba tresări de spaimă la aceste cuvinte și zise: dacă se va mai sui încă o dată la deal, 'i voi rupe gâtul și cei din vale nu'l vor mai vedea, câte zile vor avea!

Dar de la vederea calului, fata vrea să aibă și ea un cal! La care Baba 'i răspundea: Dar nu vezi că este pericol de mórte să umbli călare pe vîrfurile muntelui. Iarba e lucie. Prăpăstiile sunt adânci. — Orî ce pas réu te asvîrli colo în adîncime și te zdrobește.

Alba se gândea continuu la calul cel frumos și la flăcăul, care putea să'și piardă viața, dacă s'ar mai fi arătat în prejurul cetăței.

După cât-va timp, flăcăul cel frumos, iar se sui călare la munți în sus. El avea o mare dorință să știe, cine locuește în cetatea cea mare, ale cărei ziduri erau făcute tot de stînci.

El era fiu de rege și se numea Porfirie și nu era obișnuit să nu pótă ceia ce vroia. Când i se vorbea de căsătorie, răspundea tot de-a-una că saú are să'și smulgă mireasa din ghearele unui balaur saú să o culeagă după o stîncă.

Alba, gătită cu tot felul de podóbe, 'și așezase într'oză pe frunte două șiruri de mărgăritare și prinsese la păr un trandafir din Bucegi, iar la gâtul cel alb ea pusese smaranduri cât oul de porumbel și astfel împodobită se uită în oglindă.

În acelaș moment răsună potcóvele pe stîncă și cu ochi înspăimântați vézu pe animalul ei cel frumos. — Ca o căprióră se repezi după vale, cu mantia fâlfâind și

cu părul despletit, de se părea că razele sórelui se opresc într'însul. — El se întreba, ce fată de împărat, ce zîină a munților sbóră spre el. Alba striga necontenit: Inapoi! Inapoi! Nu te sui pe aci în sus! Ar fi peirea ta! Ar fi mórtea ta!

— Și când ar fi mórtea mea, ași fi fericit, căci am văzut cea mai frumósă fată, ce a fost vre o dată pe pămînt!

Alba, uitându-se la el, întrebă: Sunt óre frumósă?

— Așa de frumósă, în cât trebuie să'ți spui că din minutul acesta te iubesc!

— Și eú te iubesc! răspunse fata cea nevinovată, care nu știa că între ómení nu se spune, ceia ce se cugetă.

Esprimând dorința, de a se sui pe cal, el zise să pue piciórele ei pe piciorul său și amândoué mâinele în mâinele sale și astfel o ridică în sus pe șea d'inaintea sa, o îmbrășișă cu o mână și dădu pintení calului.

Mergênd astfel, ajunse în apropierea orașului prin care trebui să treacă, spre a ajunge pe un deluț, pe care se ridica palatul regesc.

Dar toți aceștia sunt ómení? întrebă ea, trecênd la pas prin strade. Dar vântul răstórnă aceste case mici? Nu, răspundea Porfirie, rízînd. Aici nu bate vântul așa tare ca sus în munte. Iată ómení buní, strigă el, vè aduc aci pe regina vóstră! Ea este o flóre minunată și mi-am cules-o după o stâncă.

Acum am ajuns acasă, zise dênsul, intrăm în curte și trebuie să vorbești cu iubire cu mama mea.

Sărînd după cal, o conduce pe treptele cele de marmură din lăuntru palatului și intrară într'o sală mare, unde ședea o femeie înaltă și majestósă, torcênd la o mătase galbenă și frumósă.

Iată mamă! strigă Porfirie. Iată fiica ta cea iubită, dulcea mea soție, pe care am găsit-o aprópe de cer și nici că sunt sigur că nu este chiar din cer și că póte astfel căpăta în fie ce moment aripí să sbóre de la noi!

O femeie frumósă și minunată ce ești! zise Alba și pică la piciórele împărătesei, care o ridică cu bunătate și o sărută.

Din conversația urmată, împărătesa află că „Fata acésta nu este alta, de cât fiica vrăjítórei celei urâte și rele, a Babeí Cójiei, și 'i zise fiului său: Du-o iute înapoi, de unde ai luat-o, căci ea ne va aduce numai nenorociri în casă“.

— „Numai asta să nu ceri de la mine, mamă, răspunse feciorul de rege, cu fața palidă. Eú iubesc pe acéstă fată frumósă și nevinovată cu tot gândul meu, cu tot sângele din vinele mele, cu fie-care resuflare a mea.

Și de-ar fi chiar Baba Cója însăși, nu aș putea s'o las de la mine!"

Regina oftă și ordonă să se pregătească fetei o cameră lângă camera ei. Nunta se hotărî să fie pe a doua zi.

Regina vroia să împodobescă cu însăși mâna ei pre noră-sa, însă se luptă greu cu ea, căci Alba nu vroia de fel să sufere beteala pe capul ei. Ea alerga prin tot palatul, ca o căprieoră speriată, se asvârlea la pământ, se ascundea sub păture și se ruga cu lacrimi ferbinți, să fie cruțată. Ea cerea ca regina să-i pue pe cap din tortul ei de mătase cel frumos, numai să nu o muncescă cu aurul cel cumplit.

Când ea ședea în genunchi și se ruga și plângea, regina făcu un semn: două fete i legară mâinile, și o a treia i puse beteala pe cap. Toți așteptau un acces de mânie și de desperare. Dar Alba se făcu de-o-dată tăcută. Palidă ca mórtea, ea'și plecă capul sub greutatea ce o apăsa: „Ești mai aspră de cât mama mea! zise ea. Ea nu voia să-mi dea un bărbat ca să nu fiu nenorocită; însă tu chemi singură nenorocirea pe capul meu“.

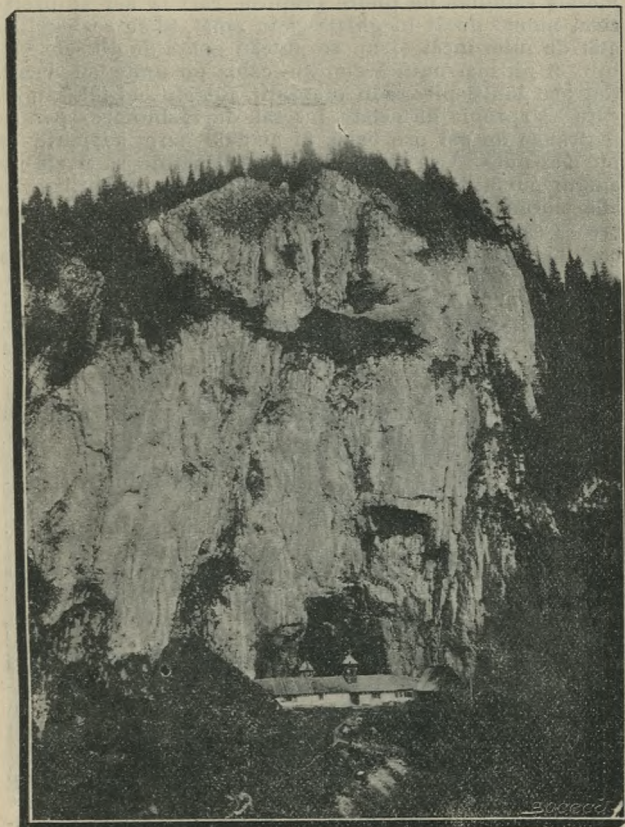
Nimeni nu putea înțelege aceste vorbe și nici Alba nu se îndupleca să le esplice, ceea-ce făcea să crească neîncrederea generală. Alba se făcuse atât de tristă, încât poporul nu mai putea recunoște astăzi pe fata cea veselă de ieri și nici cuvintele pline de iubire ale tînărului soț, nu putură face a se risipi nourii de pe fruntea ei.

La curte însă nu se vorbea de nimic alt decât de tesauerele nenumărate ale tinerei regine și mulți împingea pre rege să le privească de aproape. Lui nu-i era de tesauere. El se gândea numai ce va face, ca soția lui cea tînără să rîză, iar ca mai 'nainte, și-și închipuia, că dacă-i va aduce ce dorește, va fi iarăși veselă. Ea surîdea numai cu compătimire, când se uita la petricelele, pe cari cei l-alți le numiau pietre prețioase și giuvele și despre cari ea nu putea înțelege că asemenea jucării pot să fie prețioase.

Indată însă ce auzi că Porfirie vrea să se întorcă la cetatea ei, Alba se speria foarte, și-l rugă, și-l conjură, să nu întreprindă această călătorie! „Ea va fi de sigur moartea ta! de sigur!“

Dar nu fu cu puțință a îndupleca pre Porfirie să nu se ducă, și cu cât mai mult ea-i descria pericolele, cu atât mai mult acestea-l ațîțau, și într'o diminută, pe când ea dormia încă adînc, el se porni pe ascuns. Cu câți-va omeni ai săi, el se sui cu îndrăznélă spre cetatea Babei Cójiei. Acesta însă-l zări de departe și-i strigă:

„Fii blestemat, tu, care mi-ai răpit copila, pentru a o

MUNTELE SCHITULUI ȘI PEȘTEREÎ IALOMIȚA

face nenorocită. Na-ți, satură-ți nesațiul care te-a împins a veni aci. — Nenorocitul! Eă nu am întregat de tine, ce vii să mă cauți pre mine?“

Cu aceste cuvinte ea asvîrli peste călăreți o nenumărată cățătime de pietre prețioșe, cari la aer se prefăceau numai decât în ghiață și în omăt, și se rostogoliau atât de iute, încât ei nu se puteau apăra de dînsele. Orbiți, ei nu mai putură cunoște calea pe unde au venit. Ceii mai mulți picară în prăpăstii. Regele cel tîner însă, care se apropia de cetate, însetat de răsbunare, pentru a strînge de gât pre babă, fu atât de tare acoperit, că nu mai putu să se miște din loc, și 'nainte să fi zis un singur cuvînt, omătul îl nămolii și sub omăt Porfirie își află mormentul. Baba Cója rîse cu hohot și zise: „Acum are ea să vie să-l caute pre dînsul, nu pre mine, însă ea vine la mine, nu la dînsul! Iarăși am să pun mîna pe copila mea, a căreia trai nu era în lumea cea rea, printre ómenii, pre cari-i urăsc!“

Și în adevăr nu ținu mult și Alba, ostenită de drum, în vesmintele ei de catifea albă pline de pulbere, alerga spre munte în sus: întregând cu buzele ei palide: „Unde este el?“

— „Așa!“ i răspunse baba. „Aî fugit de la mine cu un om strein și acum vii înapoi, și nu întregi de mine, ci de dînsul? El nu e aci!“

— „Dar, dar' i-am dat de urmă, până colo la troianul cel mare!“

— „Nici că a mers mai departe,“ zise baba rîzînd. El și a dat sufletul în pietrele tale cele prețioșe“.

Cu un strigăt cumplit Alba pică pe câmpul cel întins de omăt și începu să-l caute printr'însul. Dar în zadar! Omătul, care acoperia pre iubitul ei, era prea mare, prea înghețat! Strigînd din fundul inimei: „mamă! mamă! ce 'mî-ai făcut!“ Alba pică fără însuflețire lângă omăt și lângă ghiață. Baba Cója rădică atunci un blessem, atât de mare și de tare, de se clătina muntele în tóte adâncurile lui, și de se dărîmă cetatea, îngropînd sub ruinele ei pre babă și tot aurul ei.

În locul însă, unde Alba-și dădu sufletul, răsări o flóre ca de catifea albă, pe care de atunci o numește toți Alba Regină. Ea înflorește numai sus lângă omăturile, care nu se topesc și care nu acoperă pre iubitul ei. Ea e atât de albă și de gingașă, precum era Alba.

Póte că omătul să se prefacă iarăși în pietre prețioșe, când va umbla pe el o fată nevinovată. Firul cel de aur însă, pe care îl torsese Alba, și astă-zî tóte miresele îl caută, și fle-care crede că l'a găsit. De aceea nici una nu se

PODUL PESTE IALOMIȚA

teme de firele de aur, atât de periculoase, căci fie-care crede că norocul va fi în partea ei.

31. *Sinaia — Sf. Ana — Vîrful cu Dor, la Muntele Păduchiosul.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 16 Kilometri 500 metri.

Mergînd din Sinaia, pe lângă Stîncea Sf. Ana, la Muntele Vîrful cu Dor (12 Kil.), pe drumul descris în Excursiunea B No. 25, apucăm de la Pavilionul Vîrful cu Dor, poteca spre sud, trecem apa Isvorului și continuăm drumul pe potecă, d'asupra Muntelui Vînturișul, până ajungem la Vîrful Muntelui Păduchiosul.

Distanța Vîrful cu Dor, la Muntele Păduchiosul 4 Kilom. 500 metri.

A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

32. *Șoseaua Moroeni la Muntele Zănógă.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 20 Kilometri.

Din B-dul Ghica, mergem pe calea Orăștelor și pe strada Isvorului, până în capul șoselei Sinaia-Moroeni, pe care continuăm drumul până într'o potecă, care apucă spre nord, pe muntele Păduchiosul și peste muntele Dichiu, până la Muntele Zănógă, unde se află mine de cărbuni.

A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

33. *Sinaia — Moroeni.*

Drum de trăsură, de cal și de picior. Distanța 20 Kilometri.

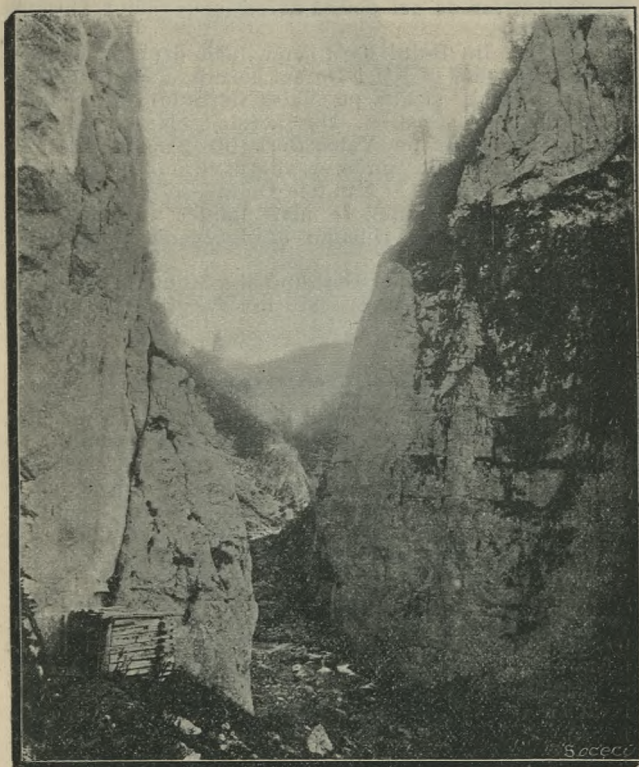
Din B-dul Ghica, prin Calea Orăștelor și strada Isvorului, ajungem la capul șoselei Sinaia-Moroeni. — De aci șoseaua se continuă pe valea Isvorului, trecem pe la pepiniera cea mare a Eforiei și pe la Fabrica de cutii de lemn, pe muntele Păduchiosul până la Moroeni 20 Kilom. De aci drumul se continuă până la Băile de la Pucioșa (35 Kilom.) și până în orașul Tîrgoviște (60 Kilometri).

A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

34. *Sinaia — Bușteni — Azuga — Predeal.*

Cale ferată, drum pentru trăsură, de cal și de picior. Distanța 20 Kilometri.

Descripția acestui drum, este făcută într'un capitol special, la finele acestei lucrări.

DEFILEUL DIN DRUMUL SPRE SCHITUL ȘI PEȘTERA IALOMIȚA

c) Excursiuni de la 20 Kilometri — 32 Kilometri distanță.

35. *Sinaia, prin Bușteni și Valea Cerbului, la Muntele Omul.*

Cale ferată, drum de trăsură, de cal și de picior până în Bușteni iar de aci potecă de cal și de picior. Distanța 21 Kilometri.

Plecând din B-dul Ferdinand, luăm drumul pe șosea până la Bușteni (8 Kil.). De aci pornesc două poteci una pe Valea Albă, și alta pe Valea Cerbului și se întâlnesc în Poiana Costilei. Din această poiană continuăm drumul pe potecă pe Valea Cerbului până la Muntele Omul, (2610 m. alt.) unde se află pavilion.

Distanța Bușteni — Muntele Omul este de 13 Kilom.

Din Poiana Costilei, se mai ramifică un plaiu, care duce spre Muntele Dihamu și de aci la Mălăești în Transilvania.

Nici legendele Văii Cerbului și a Muntelui Omul, nu au scăpat Carmen Sylvei, care în Poveștile Peleşului, le descrie ast-fel:

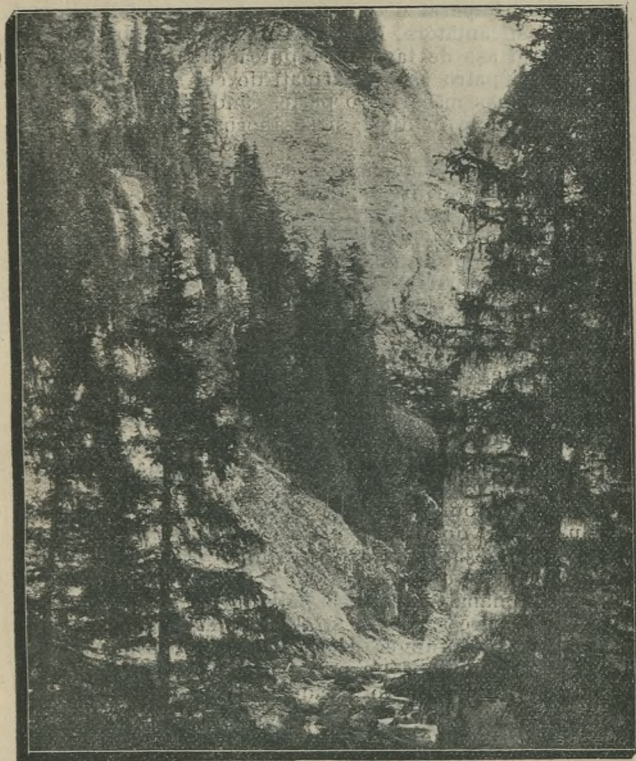
Valea Cerbului 1)

Intre Omul și Caraimanul se deschide, ca jumătatea unui cerc, o vale largă, căreia-i zic Valea Cerbului, de și Cerbiu de mult acum nu mai sunt pe ea. E însă aici un alt lucru, și acesta dăinuiește odată cu lumea: cât e de lung muntele, zărești răzimându-se de el un întreg șir de uriași de pământ cu învederate fețe și mâni, ore-cum ca și niște cioplite chipuri de zei egipteni.

În munții aceștia locuia mai de mult, un neam de oameni, mare în putere, mândru și de jur împrejur de temut, fiind-că lucrul, de care se apucau acești oameni, trebuia să iasă cu bine la capăt. Ei, începând de la nașterea lor, trăiau sub cerul liber, dormeau pe omăt și se scaldau în apele reci ale muntelui. Erau așa de mari încât cu câți-va pași urcau munții cei mai înalți și dacă loviau odată un copac, el rămânea în vecii vecilor strâmb. Ei beau lapte de cerbe înaripate și călăriau pe cerbi înaripați, cari însă, cu aripele își iușiau numai fuga, dar în văzduh nu se puteau înălța cu sarcina lor.

Aveau un împărat bătrân, vechiu de bătrân și atât de înțelept, în cât cereau în toate sfatul de la dânsul și i se supunea ca niște copii. Era un lucru minunat, când moșnegul cu barba și pletele lui albe și fluturate 'n vânt,

1) Carmen Sylva. Poveștile Peleşului.

DEFILEUL DIN DRUMUL SPRE SCHITUL ȘI PEȘTERA IALOMIȚA

gonia călare pe cerbul înaripat, urmat de oșteniî sîi, ca un nor de furtună, ale cărui tunete fac să tremure Carpații.

Un singur lucru era, care-l umplea pe toți de îngrijire: Briar Impărat n'avea fecior, ci numai o fată singură, o feciôră încântătoare, înaltă ca un brad, îndrăznéță ca un băiat și așa de tare, încât putea să porțe de căpéstru câte trei și patru cerbî înaripați de cei sêlbaticî, fără ca să dea un pas măcar la o parte, când ei săriau în labe, apucau zăbalele în dinți și se încruntau la ea cu córnele lor.

Oșteniî ținură sfat mare și se duseră cuprinși de gândurile lor de îngrijire la Impăratul.

„Geniul cel mare să-ți dăruéscă o lungă, lungă viétă, dar dacă el te va chiâma în peștera cea de aur, pre cine să alegem în locul tîu, căci tu nu ai fecior? — ziseră ei. — Ne ar fi dorită fiica ta, și bucuroși am fi să o slujim, dar cum să punem o copilă la încercarea asprei nóstre alegeri de împărat!“

Impăratul își netezi barba căruntă și grăi:

„Cine știe, dacă fiica mea, pusă la încercare, nu se va dovedi voinică întocmai ca și când ar fi băieat. Voi vedeți că e îndrăznéță și tare la tóte treburile și dacă-și va mai alege 'n urmă și un bărbat bun și înțelept, veți fi tot atât de fericiți ca acum. V'a s'o întreb dacă voiește.“

Briar Impărat bătu în palme.

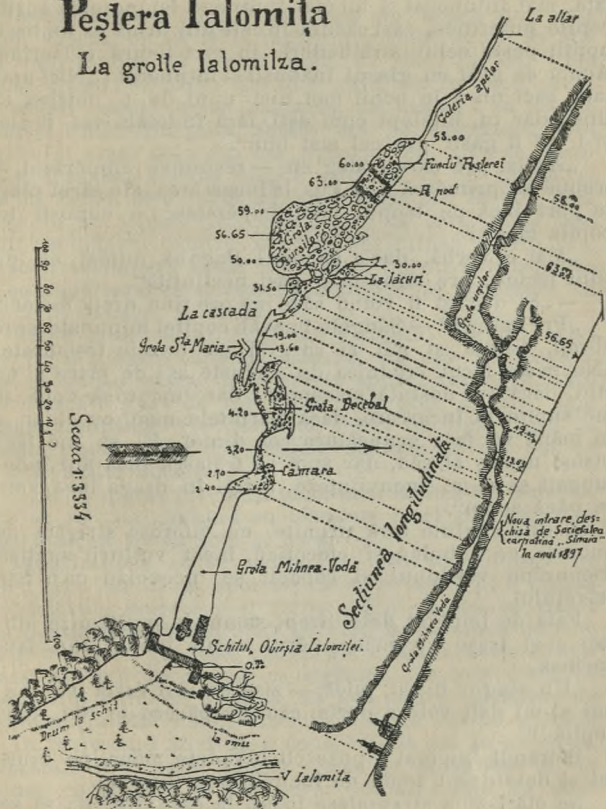
Carpații bubuiră în lung și în lat, și năpraznic se auzi un tropét de copite și niște plesnete de biciu, ceva ce venia și se apropia ca o furtună. Fata Impăratului ședea călare pe un cerb și ținea de lanțuri de aur, alți zece într'o mână, iar cu cea-laltă învârtea biciul lung ca cel mai mare șarpe și strălucitor ca cel mai înfocat fulger. Figura-i ajungea par'că în cer, iar pèrul i flutura 'n vînt, învelind'o ca un nor ușurel, ce ascunde sórele pe o clipă. În loc de sóre dădeau luciri cei doi luceferi din fața ei și dinții eșiți, printre buzele zîmbitoare, la ivélă. Iară tropotele de copite erau însoțite de chiotele copilei și de cântecele ei.

Impăratul 'și roti zîmbind ochiî peste oșteniî sîi, ca și când ar voi să le zică: „Vă-e destul de băieat?“ În clipa aceea copila sări jos și strigă împărțind lanțurile printre ómenî: „Eacă, țineți! — tot nu-i între voi nici unul care să-i pótă purta pre toți de odată!“ Aruncându-se apoi în genuchi înaintea împăratului, ea grăi cu glas blând: „Tu m'ai chemat, tată?“

— „Vijeliă, fétul meu, scólă-te și te uită la acești bărbați,

Peștera Ialomița

La grotte Ialomilza.

cară a venit să mă întrebe, cine să fie după mine împărat: pre cine socotești tu?“

Copila privi cu firea așezată de la unul la altul, iar după ce se uită la toți, i luă iar de la început și apoi de a treia oră. Mai serioasă și tot mai serioasă i se făcea fața, mai întunecat și tot mai întunecat își încrețea sprâncenile puternice, cară căzură în cele din urmă ca umbrele nopții peste ochii strălucitori, în cară licura o lacrimă. Acum ea grăi cu glasul înăbușit și întunecat: „Nici unul tată, căci nu e în ochii mei nici unul de o potrivă cu tine; dar tu, înțelept cum ești, fără îndoială vei fi ales și-l vei fi găsit pre cel mai bun“.

„Acela, pre care-l aleg eu, — răspuse Împăratul, — trebuie să primescă a fi pus la încercarea, ale cărei plăgi le port încă pe trupul meu împărătesc: o cunoști tu, copila mea?“

„Mai e vorbă, dac'o cunosc! Pagubă numai că nu sunt fecior, pre mine m'ar găsi neclintită“.

— „Și dac'ași fi voind să te iaș pre tine drept fecior!“

„Pre mine?“ — Sângele-i năvăli copilei minunate spre obraji, frunte și gât, și ea grăi cu buzele tremurate: „Nu m'am făcut vrednică de o cinste așa de mare și nu știu, dacă am destulă pricepere; dar bucurósă voiș să mă supun la încercare, dacă părintele meu cu chiar a sa mână va face aruncătura cea dintâi. El să mă facă însuși urmaș al seș, dar apoi să trăiască încă ani îndelungați și să-mi încuviințeze a trăi în draga mea voie ca până acum“.

Aceste cuvinte fură primite, cu viforóse strigăte de bucurie, ce bubuiaș și clocotiaș, încât vulturii simțiaș tremurând văzduhul și copacii se 'ncovoiaș ca'n fața crivățului.

Fata de împărat dete, drept semn de mulțămire, din cap și-și trase cu mâna pėrul auriu înapoi din fața aprinsă.

„Un singur lucru, taică, — zise ea — o fustă va trebui să-mi dați voie a purta, căci cu părere de rău, sunt copilă!“

Bėtrănul Împărat i puse cu blândețe mâna pe creștet și dete drept semn de încuviințare din cap.

Se otărî ziua și se alese locul, la care trebuia să se facă începutul încercărilor: înainte de tóte trebuia să stea cât e ziua de lungă pe nemâncate și nebėute în sóre. Dacă se arėta slabă saș obosită, orí dacă seara mânca, cu prea multă poftă, ea nu putea să se urce în scaunul împărătesc. A doua zi trebuia apoi să adune o grămadă de bolovani dintr'un rîu ales într'o vale afundă,

ca să facă de nenumărate ori drumul la deal și la vale, până ce se va strînge numărul obicînit de bolovanî, pe cari-i aruncau a treia zi în ea. Despre toate acestea o vesti cel mai bătrîn din popor, iară ea-l ascultă cu fața veselă.

Revărsându-se zorile unei zile de arșiță din luna Iulie, Vijelia, chiar de la răsăritul sórelui, stătea în picul unui munte, cu o albă haină de lână pe ea. Cele d'intîi ciasuri ea cânta din totă gura, dar în spre méză zi trebui să-și curme cîntarea, de óre-ce i se uscă gîtul și limba din gură. Sórele era pe scăpătate, când copila 'și mută abia din loc piciorul, pe care se reze-mase. De-odată resună despre vale tropot de copite, și iată că cerbiul ei se avêntău spre dînsa și-i făceau vînt rëcoritor cu aripele lor, iară cerba, la care ținea mai mult, se îndesui printre cele-lalte și-i întinse ugerul plin, ca să-și astâmpere setea. Ea însă le porunci cu asprime să se depărteze, și sêrmaneले dobitoce se întórseră cu capul în pămênt, la târlă.

Lungi erau ceasurile, și arșița sórelui așa de mare era, încât opărise capetele përulei de aur al Vijeliei. Dar ea nu se mișca. Când sórele apuse, veniră bărbații și-i deteră o gură de apă. Ea-și udă abia buzele, apoi strigă: „Mititico!“ — Cerba ei sbură în fuga mare la dînsa: gustă puțin din laptele acesteia și nu voi să primescă alte bucate.

Briar Împêrat, privia cu încordare la fiică-sa frumósă, iară ea se uita zîbind cu blândețe la el și-i spuse, că ziua dintîi a trecut iute și ușor.

Înoptându-se, ea se scoborî la rîu, se cufundă de vre-o zece ori în el, apoi iar urcă, se așeză pe o stîncă acoperită de mușchi și-și stórse përul. Luna se ridică din dosul muntelui și stete privind la minunea de față. Ea-și vërsa cu gingășie razele peste dînsa, încât stropii storși din përr străluceau ca argintul. Nu știa luna, că acest trup minunat avea să fie pus sub o grindină de bolovanî; alt-fel s'ar fi înfășurat într'un vël de tristeță.

În revêrsatul zilei de a doua, Vijelia era în picioare-i, îmbrăcată în o haină scurtă și așa de sprintenă și de voiósă, ca și când ea nici nu ar putea să știe de obo-sélă. Când veniră bărbații ca s'o ducă la munca zilei acesteia, ea gonia călare pe cerbul ei Vêntul, lăsându-se pe spate de-alungul spinării lui și jucându-se iar cu córnelé lui, ca un copil în légân. Acum ea sări jos și-i dete cerbului drumul, lovindu-l odată ușurel cu palma, apoi luă pe umër o lată lespede de pétră, coborî cu ea în vale, o puse pe țermul rîului și, umblând prin apă,

adună bolovanii, pe cari i puse vraf pe lespele, cât încă-pea de înalt.

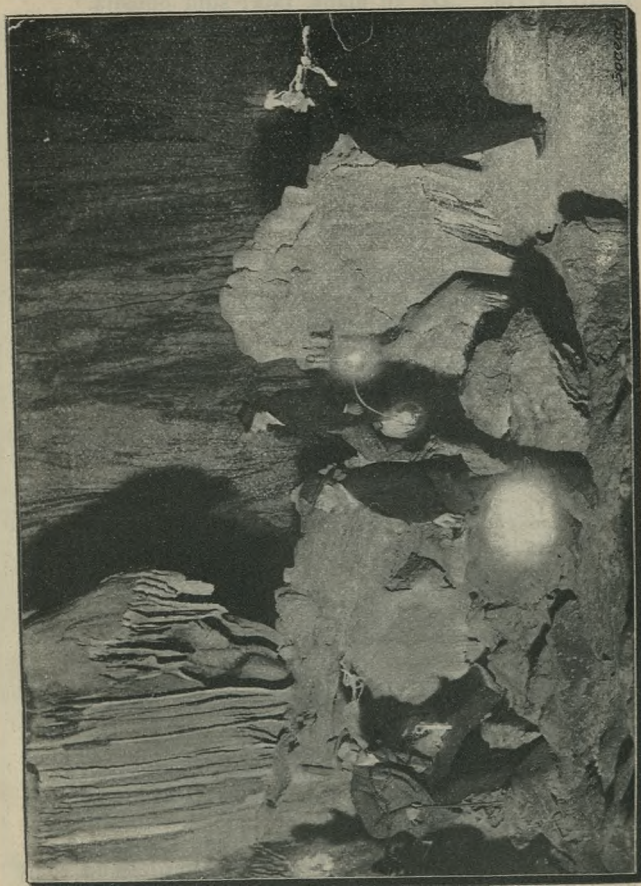
„Ajutați-mi s'o ridic pe umăr!“ — zise ea, dar nici unul dintre bărbații nu putea s'o ridice. Atunci ea se plecă și 'și-o aruncă rîzînd pe umărul stîng. Zise după aceea, să-i pună iar înapoi petrele ce lunecaseră jos și urcă la deal așa de iute, că nici unul nu putea s'o urmeze, își descărcă sarcina și fără a se mai odihni se întorse iar fuga la vale.

Briar Împărat, privia de sus la fata sa și-și netezia în tăcere barba căruntă. Mai era încă mult pînă la scăpătutul zilei, când Vijelia îngrămădisă bolovanii în numărul convenit. Ea-și încrucișă brațele pe pept și privi la grămadă fără de a clipi din ochi; iar Împăratului i era greu la inimă, când-și vedea copila stînd ast-fel, și a dormit puțin în noaptea acésta. Ea însă dormi un somn ușor și adînc, sub un stejar, uriaș, prin care se furișau razele lunii, ca să vadă pe adormita frumósă, ce-și puse-se brațele drept căpătăiú și coprinsă de cel mai adînc somn copilăresc, visa cu buzele desfăcute.

Deșteptată de crăpatul zorilor, ea-și căută o haină de in, pe care se putea bizui, fiind-că ea însă-și o torsese și o țesuse din fire tari. Așa se ivi în fața poporului său, frumósă, încât multora li se aprindea inima. când se gîndeau că vor să arunce cu bolovanii în ea. Grămada de bolovanii peri într'o clipă, de óre-ce tot însul apucase câte unul în mână. Ei făcură apoi un cerc împrejurul copilei, care-și strînse liniștită pěrul la un loc și-și făcu un moț din el:

„Ca nu cum-va să socotiți, că sunt scutită de o manție!“ — zise ea zimbînd.

Cel d'întăiú bolovan sbură din mîna lui Briar Împărat care, aruncînd, se uită țintă în ochii flicei sale. Ea sărută locul de pe brațul său, la care fusese lovită, și puse drept semn de sărutare trămisă tatălui său améndoué mînile pe buze. Apoi remase ca un chip cioplit din piatră, sub grindina de bolovanii ce cădea pe ea, de și durerile din ce în ce i creșteaú. O singură dată i scăpă un suspin și pe o clipă încrucișă brațele peste pept — și mînile i erau așa de albe! Însă neîntărziat își lăsă iar în jos brațele, își întorse capul și privi în urma sórelui, care încet, de tot încet, se apropia de piscurile munților și scălda fața copilei în o zare roșietică de foc. De odată puhoiul de bolovanii se curmă și oștenii căzură toți la picioarele ei, închinându-și lăncile și săbiile și jurându-i cu glas bubuitoar credință vecinică și neclintită. Iară ea-și rădică mîna și grăi: „Și eú vė jur,

STALACTITE ȘI STALAGMITE ÎN PEȘTERA IALOMITA

ca pentru voi să muncesc, să mă lupt și să rabd pînă la capătul vieții mele!“ Apoi întorcându-se spre împăratul ea grăi: „Dă-mi mîna, tată; sunt obosită.“

Moșneagul o învâli în mantia sa și îmbrățișînd-o, o duse spre casă. Ea 'și rezimă capul de umărul lui; însă de odată i resună o sforăială în urechiă; — era Vîntul, credinciosul ei cerb. „A, du-mă tu! strigă ea, apoi sărută botul lui cel acoperit cu niște pîr ca fulgii, i se aruncă în spinare și se făcu nevăzută cît ai da din palme. Vîntul o duse în vale la rîu, în care ea se scaldă timp îndelungat, întinzîndu-și vinele și răcorindu-și trupul plin de răni. Mai sorbi cu însetare și din apa rece ca gheața, apoi goni spre casă, veselă, ca și cînd n'ar fi suferit nimic.

Cît-va timp viața se petrecu iar tot ca înainte. Vijelia era tot viforul, tot copila sburdalnică ce fusese tot-dea-una și nu voia să știe nimic de trebile țerii. Iar Briar Impărat îmbetrînea vîzînd cu ochii, și oșteniî sîi stăruia, cu tot din adinsul, să-și alegă un ginere pentru fiica sa, ca să pótă ținea în curînd un nepot frumușel pe genunchi.

„Pe cine-ți dorești de bărbat, fata mea? o întrebă el într'una din zile pre fiica sa — nu-ți place nici unul dintr'ai noștri?“

„O nu, — răspuse Vijelia, nu mă mărit după nici unul din aceia, cari-aū aruncat cu petre în mine; ar trebui să-mi aduc mereū aminte de acēsta, și n'ași putea să-i fiū soție cu dragoste; bărbatul ce voiū iubi trebuie să vie din slavă, unde nu se pôte ridica nici unul dintr'ai noștri, cu tóte că cerbiū ni sunt inaripați!“

Abia le grăi aceste, se ivi pe cer ca un fel de nour înspăimîntător de mare, iară din nour resuna un ceresc cântec de harpă. Norul, încetul cu încetul, se lasă în jos și eși la ivială un june pletos cu o harpă cît un copac, pe care erau întinse niște coarde de aur, ce schimbaū în strălucirea lor tóte fețele curcubeului. Acum suna cu mîna puternică și iar trecea numai ca un resuflet peste coarde, și din tóte acestea eșia un amestec de sunete, de care-ți tremura inima în pept. Vijelia se uita încremenită în sus la el și se uita mereū, după-ce dēnsul făcuse o săritură îndrăznită la pămēnt, împingēnd cu o mișcare mîniī sale nourul, de care fusese adus, în depărtarea albastră. Apoi el se apropiă de dēnsa, i apucă mîna și grăi: „Viu din aer: eū sunt Viscolul, voiești să fiī a mea, căci sunt de o potrivă cu tine!“

— „Da, — răspuse fata ca prin vis, — voiesc să fiū pe tot-dea-una a ta!“

IN INTERIORUL PEȘTEREI IALOMITA

Briar Impărat o întrebă cu fruntea 'ncrețită: "Dar îl iubești tu chiar de pe acum, fata mea? Bagă de seamă, că n'o să fii fericită cu dânsul, iar pentru poporul nostru nu e făcut omul acesta; el va cutriera prin lume, lăsându-te pre tine singură. până-ce nici oștenii nu vor mai voi să ți se supue. Draga mea copilă, lucrul acesta nu iese la capăt bun și tu n'o să te ferecești!"

— "Fericită ori nu: asta mi-e tot-una, taică; nu pot trăi fără de dânsul: mai bucuros nefericită cu el decât fericită cu altul."

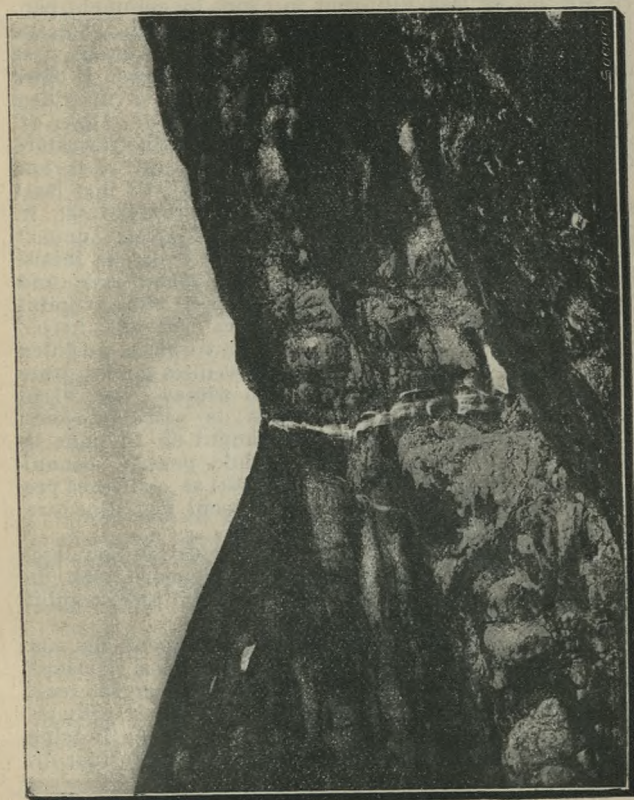
Impăratul își dete suspinând învoirea; dar el curmă cu o mișcare nerăbdătoare a mâinii făgăduielile și jurămintele tînărului. „O să te ved la faptă! — zise el scurt.

La început mergeau toate ca la duntă și ospeție: acum Vijelia se lăsă să fie purtată de nori, iar soțul ei gonit călare pe cerb. Impăratul i auzia pe oștenii săi adese-ori plângându-se, că e prea multă gălăgie în țară și că era mai bine dacă străinul nu venia la dânșii. Inse nu trecu mult, și adese-ori Vijelia rămânea a casă, în vreme-ce soțul ei umbla de a vîntură-țară. Ea nu mai vorbea și era așa de tristă, cum nu fusese de când se afla în grindina de bolovanii, și dac'o întreba cine-va, unde-î este soțul, ea răspundea „Nu știu!“ — „Cînd vine? — „Nu știu!“ — „Dacă în curînd o va duce iar cu dânsul prin nori?“ — „Nu știu!“

Murind Briar Impărat, oștenii se tînguiră cu sulitele 'nchinat la pămînt, stînd zi și noapte la mormîntul lui de nouă ori câte nouă străji de arîndul, iară Vijelia nu-și mai curma plînsul și suspinele până ce nu se văzu, în mijlocul jalei, în brațe cu un copil minunat de frumos, dar nespun de plăpînd. Ah! cum putea el să stăpînescă vre-o dată poporul oșterit, cum putea să poarte asprimea părintelui său? Ea-l ținea zi și noapte în brațe, nu-l părăsia nici pe o clipă: zăcea 'n brațele ei, cînd ea avea să facă judecată, să împace pre cei 'nvrăjbiți, cu înțelepciune și dreptate. Viscol nu 'și putu stăpîni mânia, cînd se abătu pe acasă, și ea'și apăra ca o leoaică pruncul, pre care el voia să-l strivească de o stîncă.

El punea țara în ferbere, făcea judecăți nedrepte, era o plagă până ce nu o lua iar de-a colinda. Harpa, pe care o uitase, era un isvor de mîngăiere și de bucurie pentru mamă și copil; ei învățaseră să cînte pe ea cîntece de jale, pe cari toți le ascultau cu răsufierea oprită; dar' încă mai frumos era, cînd Zefir trecea ca o adiere prin corzi; atunci răsuna par'că tot vîzduhul și de plăcere ți se uimia inima 'n pept.

Zefir se făcuse minunat de frumos, și maică-sa mai

OBĂRȘIA IALOMICIÓREI

vêrtos se gândia să-l pregătască și să-l facă destoinic pentru alegerea de împărat, de care se 'ngrozia, când se gândia la plâpândul ei copil. Ea-l încredința când Vântului, când Mititicei, cari aveau să-l poarte ceasuri întregi și să-l deprindă cu fuga lor cea iute, în vreme ce Mititica se lăsa, din când în când, în genunchi, pentru ca el să-i poată suge laptele. Apoi Vijelia gonja pe 'ntrecute cu băiatul ei, îl învăța să 'ncoarde arcul și să ducă sarcini, iară spre a-l deprinde cu durerea, îl bătea cu curele și arunca cu petre'n el, și dacă el nu rîdea, ci începea să plîngă, ea 'l certa că e slab de ânger, îl scâldea în cea mai rece apă și-l bătea în ziua următoare mai rău, până-ce a învățat să-și strîngă dinții și să rîdă.

Poporul îl ura pe Viscol, încât nici nu l'a mai lăsat să intre în țară și îndată ce-l vedea apropiându-se în noul lui, și slobozia săgețile în el. Pe băiat unii 'l iubeau pentru mama lui, iară alții nu-l aveau la inimă, fiind-că'l vedeau așa de fraged și de plâpând. Inșă, când atîngea corzile, el i îmbăta pre toți, și când copilul bălău se ivia, cu pîrul lui cel môle ca mătasea la harpă, el părea ca venit din altă lume. Nu-i vorba, el nu putea să poarte cincî cerbi de odată, nici să ducă sarcini grele ca maică-sa, dar se făcuse mult mai vînjos decît ei se așteptaseră, când ajunse la vîrsta de șease-spre-zece ani, și oștenii socotiră că e sosit timpul de a-l pune la încercare, ca să vadă, dacă e destoinic pentru scaunul împăratesc; la din potrivă, erau otărăți să o silească pre Vijelia, a-și alege un bărbat din mijlocul lor, din care puteau să aștepte un împărat vînjos.

„O copilul meu, — grai Vijelia; — Dacă mă gîndesc, că ei ar putea să te socotescă neputincios și slab de ânger, ași voi mai bucuros să fi mort. Fiî tare, copilul meu, și-î fă cinste mamei tale!“

El suferi ziua tótă arșița sórelui, și nimeni nu află că 'n urmă-l munciră ferbințelile tótă nóptea și că maică-sa veghia la dînsul, stîmpărîndu-i tîmplele cu apă rece.

Ziua următoare el strînse grămada de petre, iară maică-sa mergea mereu pe lângă dînsul și-î dădea în taină mîna de ajutor. După-ce se înseră, el căzu leșinat în brațele ei.

Acum sosi și ziua, în vederea căreia mama se umplea tot-dea-una de gróză. Tótă pétra, ce lovia frumosul trup al băietului, lovia în inima ei; odată-l văzu șovăind, dar strigătul ei resonător și voios, aduse iar sîngele în obraji și zimbetul ei rezonant pe bazele lui. — Lipsiau încă cei din urmă bolovanî. Acum sbură unul dintr'o mîna înrîntărită, colțuros și ascuțit, și-l lovi pre tînăr în

frunte, la preajma tîmplelor. Mama se repezi cu un țipăt sîlbatic, își prinse copilul doborît în brațe, și în-genunchind, strînse pletele lui pline de sânge la sînul ei. El deschise înc'odată ochii „Harpa mea! — aduceți-mi harpa!” — șopti apoi și îmbrățișând'o, 'și dete sufletul curat, care zbură printre corzi, încât cereștile sunete străbătură din strat în strat tot vîzduhul.

Sîrmana mamă se îndreptă cu privirea sticlită, își ridică brațele pînă 'n nourî, apoi strigă: „Voi oameni cu inimile împetrite, să vă prefaceți în pîtră! — Marele geniū va da ascultare unei mame care strigă rîsbunare! În pîtră să vă prefaceți, voi, cari mi-ați călcat credința, în pîtră, voi, cari ați alungat cel mai curat suflet din mijlocul vostru“.

Și iată că, puși ca o jumătate de cerc împrejiurul ei, toți se împetriră. Iară ea suspină odată din greu, încât suspinul i rupse băierile inimii din pept și 'n lungi sunete de jale, i duse lumiî vestea despre durerea unei mame, cutremurînd omenirea ce sevêrșise o faptă așa de rea.

Iară cerbiî, năvăliră unii asupra altora, se omorîră între dênșii și, cu córnele împleticite, se sfîrșiră pe sub făpturile împetrite ce priviau la dênșii, încremenîți și fără de simțire, ca niște idoli de pîtră.

OMUL ¹⁾

Faptul că un munte se numește Omul, atrage curiozitatea și fie care se întrébă: Ce a fost omul acela? Iată'i dar istoria. — Un cioban rătăcise pe cresta Bucegilor și negăsind drumul pe care să se cobóre, începu să blesteme operile lui D-zeū. Atunci D-zeū, ca să-l pedepsescă, 'l petrifică pe loc. De atunci stîncile din prejur sunt întunecóse ca un pămînt blestemat și sórele arde cu razele sale acest pustiū de stînci cenușii. Nici un sgomot nu se aude, nici o umbră nu se vede. Dar nóptea, când Satan ese din infern, ca să învîrtescă misterile în întuneric, la ora la care morții rătăcesc afară din mormintele lor, sufletele blestemate ale tuturor acelora, care și-aū găsît mórtea tragică în piscurile muntelui, se urcă din gâtul de la Mălăești pe piscurile stîncilor, năzuind să se sue la cer. Ele strigă, cerênd misericordie Judecătorului Suprem, și umple noștile instelate cu vaetele lor dureróse. Dar fie-care rugăciune se schimbă în ocară,

1) L. Bachelin. Castel Peleş din Poveștele Peleşului.

fie-care cerere în blestem; căci diavolul aninat de piscul cel mai înalt, bucurându-se și rîzînd de torturile părtașilor săi, zădărnicește rugăciunile, acoperindu-le cu o flacăra albastră strălucitoare, închizînd în acelaș timp și buzele palide ale rugătorilor. Dar, pe cînd Belzebut, vegheză ast-fel cu multă gelozie asupra vînatului infernului, un înger se ține agățat de porțile cerești, cată să primescă cele mai mici vorbe de căință, care ar fi putut ajunge pînă la dînsul. Și, în dată ce descoperă o plîngere, sboră pe pămînt ca o stea care cade, ca să ducă Domnului sufletul din care ese. Și iată sunt ani de cînd durează această pescuire a sufletelor, căci Satana stăpînul viclén, nu lasă să scape așa repede prada sa și cel mult la o sută de ani, pôte scăpa unul din acești bieți condamnați.

Și nenorocire pe acela, care în aceste nopți va străbate muntele, nu va avea nici bucurie, nici repaus și va muri tînăr.

36. *Sinaia. — Sf. Ana. — Vîrful cu Dor, la Schitul și Peștera Ialomița.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 22 kilometri.

Mergînd pînă la muntele Vîrful cu Dor (12 kil.), pe drumul descris în Excursia B No. 25, luăm drumul pe poteca șoseluită și pe plaî, traversăm Valea Isvorul Dorului, peste muntele Lăptici și Cocora, pînă în Valea Ialomiței, și urmăm de aci drumul pe apă în sus, pînă la schitul și Peștera Ialomița. (1622 m. alt). În schit se găsesc camere care pot adăposti pe călător.

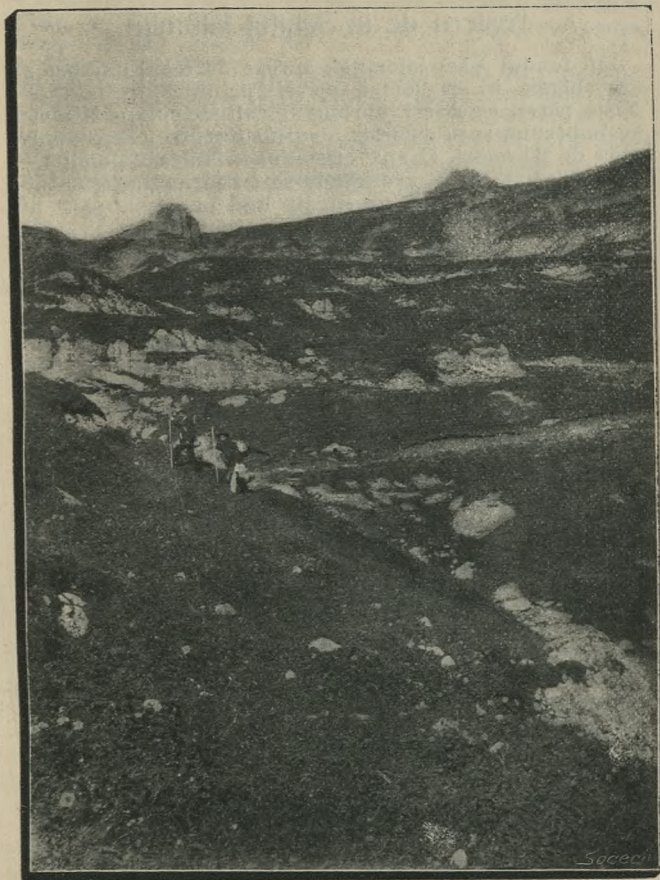
Distanța Vîrful cu Dor pînă la schitul și Peștera Ialomița este de 10 kilometri.

A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

Independent de frumusețea drumului, pozițiunea în care se află așezate, atît schitul cît și Grotă, este din cele mai încântătoare, ast-fel că peștera este vizitată în fie care an, de aproape 500 persoane, atrase de majestatea falnicilor munți.

Condițiunile, în care se pôte visita această peșteră, sunt prevăzute într'un regulament, care se pune la dispoziția călătorului, de Gardianul așezat la Grotă, de Societatea Carpatină.

Planul aci alăturat, va conduce pe excursionist, în interiorul Grotei; cît despre origina și fazele prin care ea a trecut, extragem din Buletinul Societății Inginerilor și Industriașilor (1898), următorea descripțiune făcută peș-

CALEA LA MUNTELE OMUL PRIN VALEA CERBULUI

tereî de la Schitul Ialomița de d-nii V. Popovici-Hatzeg și I. Sângeorzan :

Peștera de la Schitul Ialomița

În fundul Văii Ialomiței, aprópe de locul unde ea 'și are obârșia, ni se oferă o priveriște unică în felul ei. Niște păreți calcaroși, abrupti și înalți de aprópe 90 metri se împreună spre a forma o strâmtóre, o cheie lungă abia de 20 metri. O apă cristalină — Valea Ialomiței — să angagiază în ea, aruncându-se cu furie, după un bolovan pe altul, spre a se liniști însă în urmă și a nu reîncepe acest joc al valurilor de cât mult mai la vale.

O mică potecuță ne urcă din vale pe o mică terasă. situată la 18 metri d'asupra nivelului gârlei. Pe dânsa e construit un mic schituleț; iar în dosul acestui locaș sfânt e renumita „Peștera de la Schitul Ialomiței“.

Acéstă peșteră, de și până acum nu era cunoscută de cât prin grota din față, a ajuns să fie cea mai însemnată la noi în țară. Astăzi însă, când ea este deschisă cu totul până în fundul ei, putem spune fără ezitare că este nu numai cea mai cunoscută, dar și cea mai importantă și mai întinsă din toate peșterile citate în România.

Deschiderea ei arcuată, de vre-o 20 metri înaltă și 16 metri largă, dă acces într'o groță mare și luminósă, lungă de 115 metri. În gura ei se află o mică capelă pendinte de schituleț. Grota păstrează până la profunzimea de 100 metri dimensiile date, în fund însă ea se strîmtează brusc (1 și jumătate metri înălțime), să vírfuește și devine întunecósă. Solul ei este plan și panta foarte dulce. Acésta este „Grota lui Mihnea Vodă“¹⁾; ea era singura parte din întréga peșteră accesibilă până acum publicului. Se știa însă că mai în fund existaú alte grote mult mai frumoșe și cari erau vizitate de câți-va călugări de la acest schituleț. Comunicațiunea cu peștera din față era foarte anevoiósă, une-orî imposibilă, din cauza apei care astupă trecerea înaltă abia de 40 ctm.

Pentru a facilita publicului vizitarea acestor noui grote, Societatea carpatină din Sinaia, în frunte cu zelosul ei președinte S. S. Arhimandritul Nifon, a hotărît și executat în vara anului 1897 lărgirea acestei treceri; astfel că, astăzi orî-ce vizitator, póte admira frumusețele cu cari natura a înzestrat aceste locuri subterane.

1) Prin acéstă denumire, am căutat să eternizăm numele lui Mihnea, Vodă cel réu, domnul Munteniei, care fugind la Sibiu, s'ar fi adăpostit mai mult timp într'ênsa.

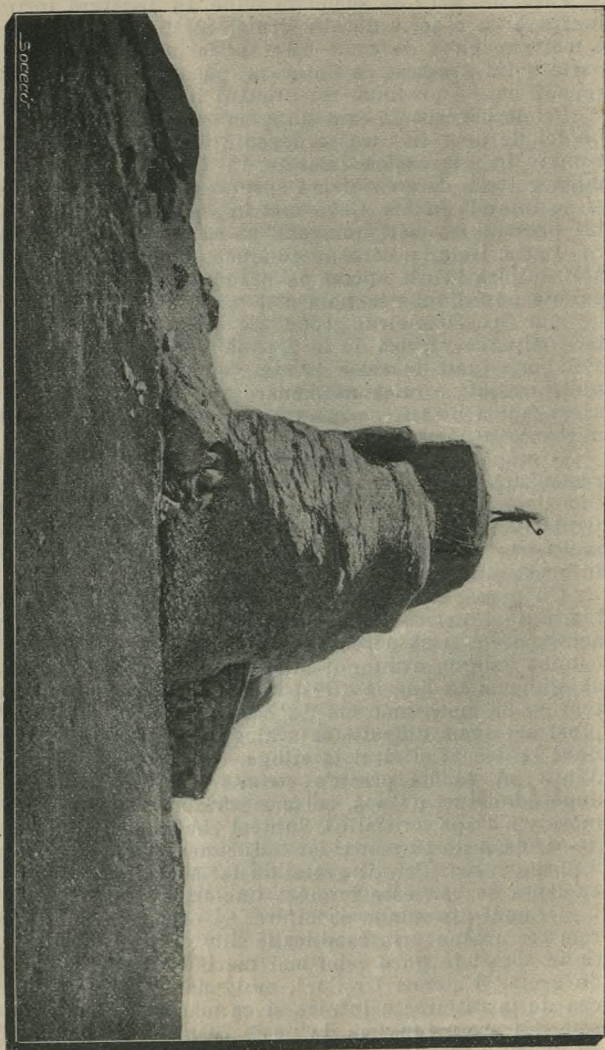
Pasagiul făcut de societate pune în legătură prima încăpere cu o serie de alte grote. Străbaterea lor însă e mai anevoioasă de cât a celei de la intrare; pe de o parte solul presărat cu bolovanî, pe de altă parte panta repede ce ele presintă, fac urcușul lor mult mai greu.

Prima cavernă în care ajungem e „Grotă lui Decebal“, un fel de dom, în care se deschid mai multe intrări ce conduc în alte peșteri laterale. În drépta se desface o mică galerie, care se dirige spre vest. Ea se strîmtéază și se înfundă îndată. Ceva mai în stînga urcăm pe solul presărat cu mari bolovanî, ca să ajungem la „Grotă“ Sf. Maria. Galeria, care ne conduce, devine pe alocurea atât de jósă în cât numai pe brânci și cu óre-care dificultate poți ajunge în hala mai mare, ce pórtă numele de mai sus. Diametrul grotei nu trece peste 8 metri, iar înălțimea variază de la 2 până la 8 metri. Un mic stalagmit, înalt de vre-o 40 ctm., și retras într'o crăpătură, presintă o mică aseménare cu fecióra Sf. Maria, acest fapt a hotărîit pe membrii societății să-i dea numirea ce o pórtă.

O crăpătură se póte observa ceva mai în fund. Intraea noastră mai departe d'aci, nu este însă posibilă. Suntem deci forțați să reluăm drumul înapoi, să revenim în Grotă lui Decebal și să apucăm pe galeria lungă de 40 metri, ce duce la o mică cascadă, prin care să revarsă în acest strîmt culoar.

Un perete drept se ridică înaintea noastră. O scară înaltă de 4 metre, așezată aci, ne permite însă să urcăm acest perete și să percurgem cu multă băgare de sémă o noua galerie, d'alungul unei prăpăstii, o mică hală, și să ajungem în fine la „Rěspântie“. În acest punct suntem cu 35 metri mai sus de cât intrarea în peșteră. Ajunși aci avem dificultatea a alege între două drumuri: unul la drépta și altul la stînga. Ne decidem pentru cel d'întîi; el cobórá printr'o strîmtă și scurtă galerie la două adunături de apă, ce forméază două lacuri fórte frumoșe cu o apă cristalină. Suntem „La lacuri“. Lungimea fie-căruia e de 12 metri, iar adîncimea lor variază între 3 și 3½ metri. Pereții grotei de la lacuri, sunt acoperiți cu lapte de var, care forméază une-orî superbe draperii.

Drumul din stînga se bifurcă și el îndată, ne strecurăm tot urcând prin ramificația din drépta. În fine iată-ne ajunși în gura celei mai mari din acest complex de grote. E „Grotă Urșilor“, mult mai importantă de cât cea de la intrare; o întrece și ca mărime și ca frumusețe. Ea are o lungime de peste 76 metri și o lățime de 35 metri. Tavanul ei cu boltele sale ornate de nenumé-

VIRFUL MUNTELUI OMUL

S. Oprea

rate stalactite îi dau un aspect impunător; iar vatra ei e pretutindenea acoperită cu o mare imensă de bolovanii de mărimi extra-ordinare, ruși din învelitoarea acestei mari grote și răsturnați fără nici o ordine unul peste altul. Drumul ni-l facem peste acești bolovanii urcând continuu; da, continuu, căci mai avem 30 de metre de urcat până la sfârșitul ei. În drumul nostru la fie ce pas ne împedecăm de oseminte diluviale, scheleți întregi de *Ursus spelaeus* Blum, ce zac când la suprafață, pe un pământ umed negru ușor, alte-ori galben argilos, când sub o crustă calcară ce acopere acest pământ. Apa lipsește cu totul din această parte a peșterii.

Spre NV dimensiunile grotei se micșorează. Ea să strîmtează aci. În acest loc se ved din depărtare deja niște blocuri enorme, de mai mulți metri cubi, răsturnați în această parte a grotei urșilor. Pe alocurea blocurile sunt atât de apropiate, încât abia îți se mai oferă câte o mică crăpătură, pentru a te strecura în niște găuri, un refugiu al urșilor speluncilor, în ultimele lor momente. Osemințele lor numeroase, găsite în aceste locuri ne dovedesc această.

Peste blocuri — formând un soi de pod — să efectuăm trecerea, un pasagiu înalt abia de 2 metri, în o altă grotă, „Fundul peșterii“, care nu e mai puțin interesantă.

O superbă colonadă e podoba acestei treceri. Sute de colone, ce se întrec în mărime, lăgă partea superioară și inferioară a acestui pod. Priveliștea ce ni-o oferă la licăritul lumânărilor sașu a torțelor este de nedescris. Stalactitele cristalisate, albe, ajutate de lucirea picăturilor de apă, ce se preling pe aceste colone, îi dau un aspect foarte pitoresc.

Aceste nenumărate și superbe ornamente se prezintă, când sub forma ce au sloii de ghiață, când sub forma de perdele, când drepte, când plisate, formând adevărate draperii, tot atât de frumoase și impunătoare, ca și splendidele colone ce să înalță din vatră în sus.

Coborim în Fundul Peșterii. Alte multe ose de urși, ce întâlnim și aci, ne fac să ne gândim la vremurile trecute. După o distanță de abia 30 m., ne găsim în fața „Galeriei apelor“. O galerie lungă de 75 m. ce se dirige spre NV aproape în linie dréptă; largă de două metri și înaltă de trei, să înfundă la capătul ei.

Acastă galerie, după cum îi indică numele, este străbătută de apă și din această cauză cam greu de parcurs: dar foarte interesantă, pereții din fund fiind acoperiți cu foarte frumoase stalactite și stalagmite, descriind un altar, de unde numirea „La altar“.

Apa în galerie nu era mai adâncă de 30 ctm. în timpul explorărei noastre; primăvara însă în urma ploilor sau topirei zăpezei, după cum se poate deduce din nisipurile depuse de apă în fundul peșterii, ea trebuie să fie mult mai adâncă și deci galeria impracticabilă.

Apa ce se revarsă din această galerie în fundul peșterii, după un parcurs de mai mulți metri, dispare din nou, spre a nu mai reapărea decât la lacuri.

La altar credem a fi dat de sfârșitul acestui labirint subteran.

PAVILIONUL PE VÎRFUL MUNTELUI OMUL

În ce privește formațiunea acestei peșteri, putem spune că este datorită, ca și a altor multor ce se găsesc în aceste calcaruri, acțiunii disolvătoare, însă îndelungate, ce apa a avut-o asupra acestor roce. Pe planul, aci alăturat, se poate vedea că apa străbate întreaga această serie de grote, afară de aceea a Urșilor și că chiar astă-zî prin urmare apa 'și continuă pe acelaș drum procesul chimic, început de atâtea vécuri.

Dacă astă-zî Grota cea mai mare, Grota Urșilor, este lipsită cu totul de apă, formațiunea ei se datorește tot acestui factor; căci observând cu atenție micile caverne de sub localitatea numită „Pe pod“ vedem că suprafețele stâncilor sunt poleite, lustruite cu totul, fapt ce nu se

póte atribui de cât tot acțiunii apei care mai nainte își avea cursul — póte și astă-zí când nivelul apei crește — prin acéstă parte a grotei.

Peștera de la Schitul Ialomiței, cunoscută de mai multe sute de ani, a fost în tot d'auna obiectul admirațiunii publicului care a vizitat-o. O importanță însă deosebită, nu îi s'a dat de cât în secolul acesta, când ómenii din streinătate, în cea mai mare parte germani, au vizitat-o și descris-o în mai multe rânduri, contribuind astfel la respândirea renumelui ei.

Trei kilometri mai jos, la poziția numită Cheia Ialomiței, se află alte 2 grote, în masivul Munților din dreapta, în Muntele Tătaru, pe care Societatea Carpatină 'și propune a le deschide. Aceste grote au fie-care, până la 100 metri lungime, 20 metri lărgime și 15 metri înălțime.

Formația stalactitelor este mai mare și mai albă.

Distanța între ambele grote este de 100 metri.

În prima din aceste grote, s'a găsit culcușuri de urși.

O așa încântătoare pozițiune, nu putea să lase indiferentă, pe Augusta Nóstră Suverană Carmen Sylva, care descrie astfel legenda acestei Peșteri, în fermecătoarele povești ale Peleşului.

Peștera Ialomiței¹⁾

Urcând trecătoarea, dintre Vîrful-cu-Dor și Furnica, înspre cea-l-altă parte a Bucegiului, coborîm la isvórele Ialomiței, dintre care unul se ivește într'o uriasă peșteră de stalactite. La gura peșterei se află o mică mână-tire, așezată acolo încă din timpurile vechi străvechi; se zice, că peștera nu are fund și că un om, intrat odinióră mai adânc în ea, nu s'a mai întors la lumina zilei, nici până în ziua de astă-zí.

Peștera acésta era odată locuința unui vrăjitor înfricoșat, despre care mergea vestea, că fură fetele frumoșe de la țarină, de la casa părintéscă, de lângă pristolul de cununie. Se luaú tóte, fără nici un gând de împotrivire, după dînsul, iar de vëzut nu le mai vedea apoi nimeni. Mulți voinici cutezători se prinseră să le scape, intraseră chiar, luându-și inima în dinți, ba-l chiamaseră pe vrăjitor, strigând: Bucure! Bucure! — dar nici Bucur, nici vre-una dintre fecióre nu li se ivea în préjma vederii.

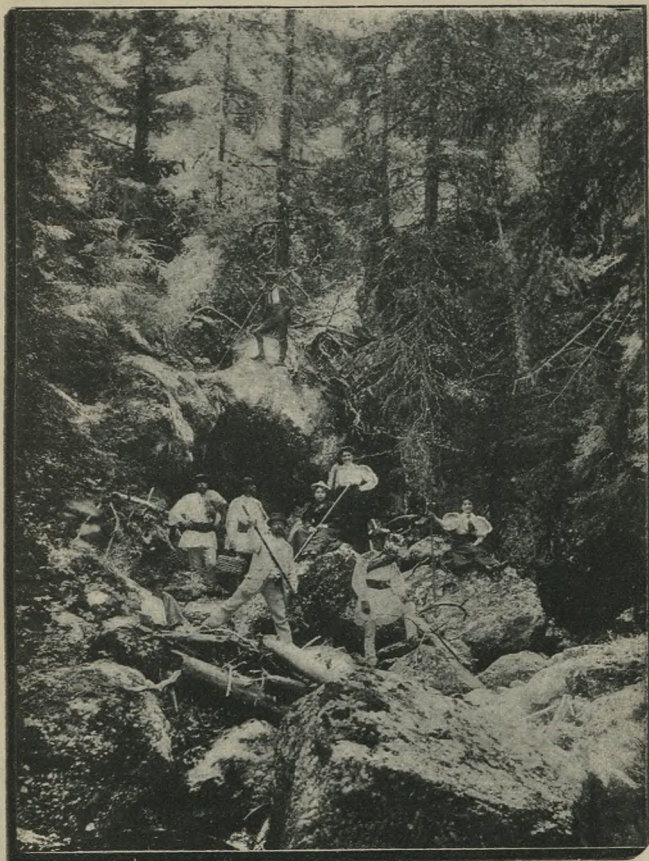
¹⁾ Carmen Sylva. Poveștile Peleşului.

Era acum în Rucăr, satul frumos de la pôlele Bucegiului, o fată frumoasă pe care-o chiăma Ialomița și care se'ncumetase a zice, că nu se va duce la chiămarea vrăjitorului, în orî-și-ce chip s'ar ivi el și cu orî și ce ar căuta s'o ademenescă. „Chiar, — zicea — dacă m'ar duce în peșteră, tot ași eși de acolo. „Asta era o vorbă cutezată; bătrâniî clătinau din cap, dădêu din umeri și ziceau în sine: Numai dacă vine 'n adevêr odată, tot merge și ea din bună draga ei voie, cum s'aũ mai dus și tôte cele-l-alte.

Trecu un timp ôre care mai îndelungat, în care nimeni și nimeni nu se ivi, ca să pună la încercare voi-nicia tinerei fete. Bucuria și hrana vederii le era tuturora cu obrazii ei rumeni, cu buzele ei fragede și rēcôrôse, cu pêrul ei roșiatic, ce-î cădea în unde mărunte, și cu marii ei ochi albaștri. Nasul i era subțire, nările străveziî și numai vârful lui era puțin, abia puțin, adus cam îndrăsneș în sus, avênd și o gropiță de asupra, grumăjorii i eșiau albi ca spuma laptelui din cămașa bogat cusută cu flori, iar pletele de pêr roșiatic, cari se furișau de prin còde și pre cari nu era pepten să le stăpânescă, i cădêu cu îmbelșugare peste frunte, peste tîmple și peste gît: când își despletia părul, era 'nvelită ca 'ntr'o mantie țesută 'n fire de aur, din cari, gătindu-se duminicile de horă, nu putea să vază în mica ei oglindă, nici a treia parte.

Era în sat unul, care se lua mereũ după dînsa, la puț, la țarină, la horă. Însă ea nici nu voia să știe de bietul Coman, de-și era băiat curățel și chiabur. El avea pămênturi frumoșe și cai și vaci, bivolițe și oi și un cojoc alb, cusut de minune cu flori, și-o lungă zeghiă albă, căptușită pe din lăuntru cu postav roșu și bogat împodobită pe din afară. Multe fete se uitaũ lung în urma lui Coman, singură Ialomița nu. Gândul ei era la vrăjitorul Bucur, ce fel și chip voia să-l rēpună și să le rēsbune pre tôte sêrmenele de fete, cari aũ căzut în cursa lui.

Intr'o Duminică minunat de frumoșă, stând înferbentațiî jucători să mai resufle o clipă, se auzi din apropierea lor, un cântec de fluer așa de frumos, încât inimile întregii cete tinere se umplură cu bucurie. Cuprinși de curiositate, ei se întôrseră și vērură un păstor tînăr, rāzemat de un copac, cu piciorolele crucișate unul peste altul, așa de liniștit, ca-și când ar fi stând de când e lumea acolo, și totu-și nimeni nu-l vēruse venind, nimeni nu-l cunoștea. Cânta, cânta mereũ, ca-și când ar fi singur el în lumea asta; o singură dată 'și ridică

!PE VALEA CERBULUI

ochii și privi la Ialomița, care venise cu totul aprópe de el și asculta melodiile ceresci cu buzele desfăcute și cu nările cuprinse de tremurare. Peste cât-va timp se uită iar la ea și-apoi de a treia óră.

Coman, care stetea 'n dosul Ialomiței, șopti acum : „Du-te de aci Ialomițo; omul ăsta e obraznic!”

Tînăra fată dete nerăbdătoare din umér și din cote.

„Ialomițo, — i șopti iar flăcăul gelos, — nu ți-e rușine să-l lași să se înhólbe așa la tine!”

Ea nu-i dete răspuns, ci-i întórse spatele.

„Ialomițo, 'ți spun eú, păstorul ăsta nu e altul de cât Bucur, vrăjitorul!

În clipa aceea, păstorul făcu semn, că are să înceteze a mai cânta, iară Ialomița simți că-i trece un fior rece prin inimă și că i se oprește resuflarea.

— „Ce știi tu! ? — zise ea, dar glasul i cam tremura.

„O știú, fiind c'o simt; o simt, fiind că-mi ești dragă, și fiind că-mi ești dragă, o vėd și aceea, că și el îți place ție și că ai să fii jertfă lui, ca tóte cele-l-lalte.”

„Eú? — Nicí odată! — Pe asta pot jura! —“ strigă Ialomița, făcėndu-se albă ca varul.

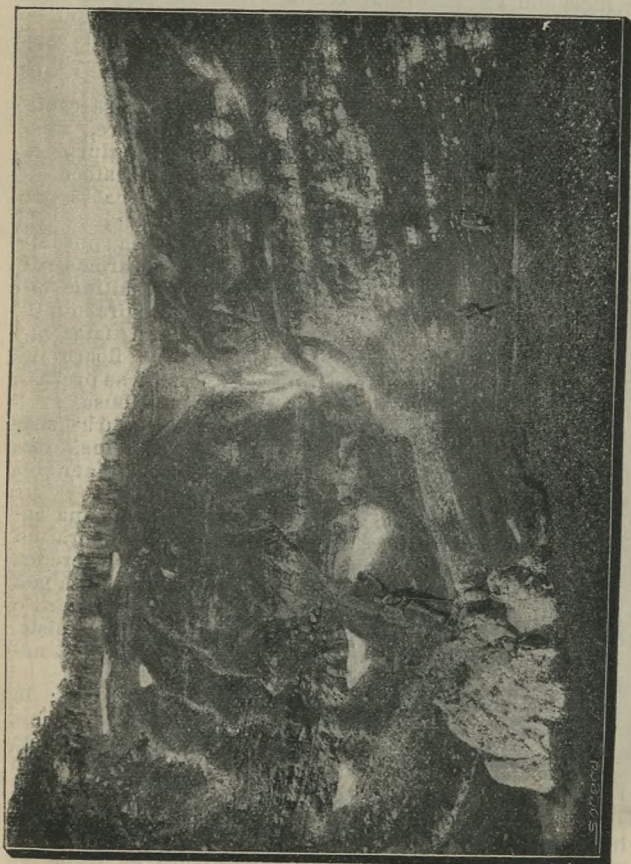
„Eacă fluerul meú, cântă tu!” grăi acum păstorul și-i întinse fluerul lui Coman.

Fără ca să-și dea sémă de ceia ce făcea, Coman' luă fluerul, începu să cânte și cânta așa de frumos ca nicí odată în viața lui; dar, spre marea lui îngrozire, simți în curând, că nu mai póte să înceteze. Scotea hore noui, pre cari nu le auzise nicí odată: Brėu, Chindie, de tóte, și i privia cum străinul juca 'ntr'una cu Ialomița. Acum începu să cânte o doină așa de duiósă, încât femeile se treziră cu lacrimile 'n ochi, iară Ialomița îl ruga să curme. El cânta, mereú cânta, privia cuprins de gróza morții împrejurul seú, dar fluerul nu înceta. — Se înseră; ómenii începură să se ducă unul câte unul orí cete-cete a casă; Coman cânta înainte, și Ialomița stetea ca fermecată lângă el. — Păstorul străin se făcuse nevėzut.

„Încetěză, Comane, — zise ea — mi se rupe inima. — Știi odată, că nu te iubesc; ți-am jurat, că n'am să fiú a celui-alt: încetěză Comane! — Vino-ți în fire!”

Dar Coman cânta mai departe, acum așa de vesel, ca și când ar fi voind să rídă și iar niște doine așa de triste, încât, din fundul văii rėcoróse, i respundea o pri-vighetóre.

Mai aprópe și tot mai aprópe venia priveghetórea; Ialomița vedea în lumina lunii paserea, care se pusese de asupra capului lui Coman și însoțea fluerul cu cantecele ei. Apoi se depărtă, cântând dulce și ademenitor,

FUNDUL VALEI CERBULUI

iar Ialomița se luă după ea și se duse tótă nóptea fără ca să știe unde mergea. Coman se ducea și el cu flue-rul după minunea de pasere spre valea umedă, la țermurii pîrâului.

Incepënd să se rëverse zorile, Ialomița, cuprinsă de spaimă, își pusese mâinele în cap. „Unde mă aflu? — zise, — sunt departe de casă, și partea locului îmi este necunoscută. Comane! — dar unde suntem noi? — m'a-pucă gróza!“

Însă Coman nu-i răspunse nimic, ci începu să cânte una veselă. Și de o dată se ivi un armăsar, care, alergând peste pajiște la dînsa, dete o raită împregiurul ei și o îmbia, aninându-și capul de dînsa, să-l încalece.

„Ah! — suspină ea, — dac' ași fi o pasăre, ca să pot scăpa de voi amândoi!“

Nici nu grăi bine vorba, și iată că sbură ca porumbel departe-departede prin zorile rourate. Iară armăsarul se prefăcu într'un șoim, se rëpezi dintr'o nălțime înflorătoare asupra ei și o duse 'n ghiarele sale spre munți.

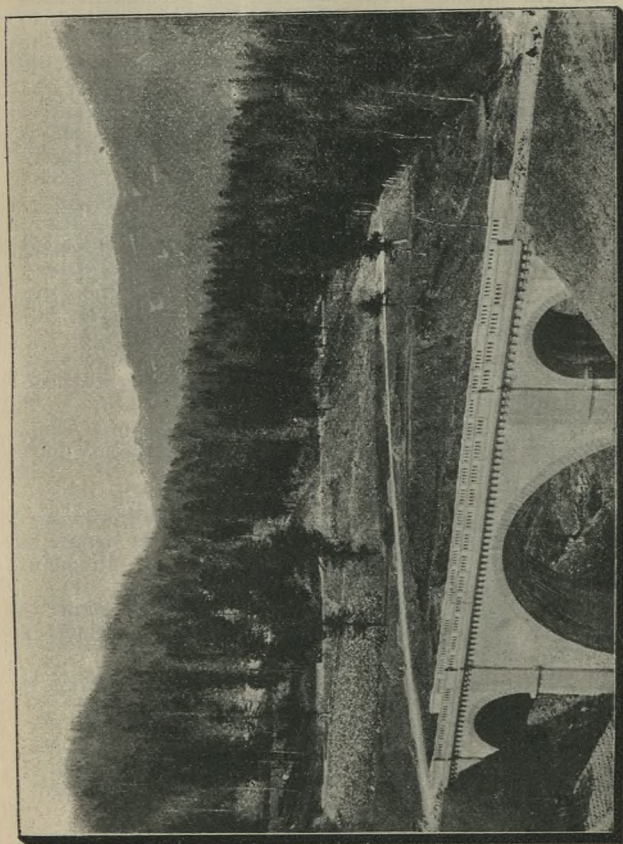
„O! dac' ași fi o flóre din pajiște!“ — grăi fata cuprinsă de spaimă. În clipa aceea se afla ca floare de Nu-mă-uita la marginea pîrâului, iară șoimul se prefăcu în fluture, se puse pe flóre și se legănă pe dînsa.

„Firea-și fi mai bucuros un păstrăv în pîrâu!“ zise Ialomița. — Pe dată ea se prefăcu în păstrăv; însă din fluture se făcu o mréjă, care o prinse, o scóse la aer și-o ținu până ce era gata să-și dee sufletul.

— „Ași vrea să fiu o șopârlă!“ — grăi sërmana copilă, trăgënd de mórte, și de o dată ea se strecură cu iuțéla vëntului prin iarבă și printre florí și se credea adăpostită sub orí-și-ce frunză, orí-și-ce peatră. Însă iată că de sub cea d'întăi peatră eși tērîș un șérpe, care o ținea sub ochii seî înfricoșăți, încât nu putea să se miște.

Remaseră mult timp ast-fel, în vreme ce șopârlei mititele i se bătea inima par' că era să se sfârșească.

— „Mai bine ași fi fost o călugăriță, — zise ea; în mănăstire eram la adăpost“. — În clipa aceea se încheia o boltă de biserică asupra ei; faclile ardeau și o mărétă cântare se înălța din gurile mai multor sute de maici. Ialomița era înghenuchiată, ca maică, înaintea unei icóne sfinte: inima 'i bătea încă de spaimă, și cu tóte acestea începuse a se bucura, că 'n acest sfint locaș e la adăpost. Plină de recunoștință 'și ridică ochii la icóna de deasupra ei. — Dar iată că din icónă se îndreptau țintă la ea ochii lui Bucur și-o țineau sub stăpânirea lor, încât nu se putea duce mai departe, nici chiar după ce biserica se deșertase. Inoptându-se, ochii începură să

POD PE PIRĂUL ISVORUL. ȘOSEAUA SINAIA — MOROENI

lumineze, iară lacrămile Ialomiței curgeau peste petrele, pe cari înghenunchia.

„Ah! — strigă ea — nici chiar la loc sfânt nu mă lași în pace! — O! dac' ași fi un nor!“

Ca prin minune bolta bisericii se prefăcu în boltă cerească, iară ea se legăna ca nour prin văzduh la înălțimi înflorătoare; însă următorul ei se schimbă într'un vânt și o mână de la méză zi la méză noapte, de la răsarit la apus, jur împrejurul pământului.

— „Firea-și mai bucuroș un fir de nisip!“ — zise în cele din urmă micul nor. De odată ea căzu de sus ca nisip de aur drept în Rîul Dómniei. Dar Bucur trecea în chip de țaran desculț prin rîu și căutând aur, scoase firul de nisip din fundul apei.

Nisipul se strecură însă iute printre degetele lui și se prefăcu în o căprieoră, care o luă la fugă spre desișul pădurii. Dar mai 'nainte de a fi atins marginea pădurii adăpostitoare, Bucur se prefăcu în vultur, se rěpezi din înălțime asupra ei și o duse în ghiarele sale spre Bucégiu în cuibul său.

Abia-i dete drumul, ea căzu ca picătură de rouă pe un busiocel: el se prefăcu 'n rază de soare și o atinse, ca să o sórbă.

Acum ea fugi ca o capră négră, fără ca să-și dee sémă, drept spre peșterea lui. El grăbi, ca vênător, rîzënd după dînsa și zise printre dinți:

„Acu ești în mîna mea!“

Ea intră în fuga ei mai adînc și tot mai adînc în peșteră: de odată văzu, că stanele de pėtră de la drėpta și stînga sunt tot fecióre minunat de frumoșe, din ochii căror picură lacrimi.

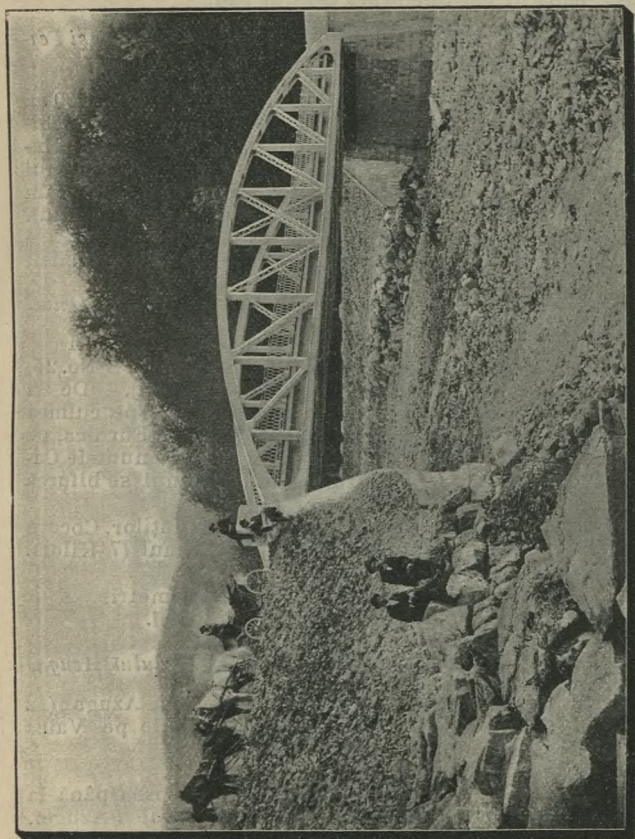
„O, fugi, fugi de aici, — i strigară o sută de glasuri — nenorocită copilă! — dacă te sărută, ai să te prefaci ca noi în pėtră.“

În clipa aceea sbură o săgėtă de a lungul peșterei și o lovi pe căprieora cea fugară. Ingrozită de mórte, ea strigă: „O, dac' ași fi un pîrău, ași putea să scap din mînile lui!“ — Numai decăt ea se prefăcu într'un pîrău sėlbatic ce se vėrsa în afară: vrăjitorul, cuprins de mánie, se prefăcu și el în stîncă și stăvili cu brațele sale pîrăul, care se strecura însă mereu printre ele.

În clipa acésta și Coman sosi la peșteră; recunoscú glasul Ialomiței din strigătul „Comane! — Comane!“ El și adună tóte puterele și lovi cu fluerul în stîncă, din care vedea rânjetul lui Bucur.

Farmecul se curmă.

Bucur, întocmai ca Ialomița, nu-și mai putură schimba

POD PE PIRĂUL ISVORUL. ȘOSEAUA SINAIA — MOROENI

firea, și astfel ea curge până 'n ziua de astă-zî peste brațele lui încremenite.

Iară Coman 'și zidi o bisericuță înaintea peșterei, se făcu sihastru și rămase privind la iubita lui cea drăgălașă, până 'n cel din urmă ceas al său.

37. *Sinaia — Sf. Ana — Vîrful cu Dor — Schitul și Peștera Ialomița, la vama Strunga.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 26 Kilometri 500 m. Percurgem drumul Sinaia-Sf. Ana-Vîrful cu Dor-Schitul și Peștera Ialomița, astfel cum este descris în Excursia C No. 36, (22 Kilometri). Din schit luăm drumul pe valea Ialomiței în jos un Kilometru și de aci, apucăm poteca spre vest până la vama Strunga. (1743 m. alt.). Distanța Schitului și Grota Ialomița la vama Strunga 4 Kilometri 500 m. A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

38. *Sinaia — Sf. Ana — Vîrful cu Dor — la Muntele Omul.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 27 Kilometri. Mergem pe drumul descris la Excursiunea B No. 25, până la muntele Vîrful cu Dor (12 Kilometri). — De la Pavilionul după acest munte, apucăm poteca pe culmea munților, pe lângă Pavilionul după Muntele Furnica, pe muntele Piatra Arsă și Munții Jepi, până la muntele Caraiman, (7 Kilom. 500 metri), de unde drumul se bifurcă la Pavilionul de la obârșia Văei Jepilor.

De aci poteca, merge tot pe culmea munților, Cocora și Babele, prin fundul Văei Cerbului la Omul (7 Kilom. 500 metri).

Distanța Vîrful cu Dor — Omul 15 Kilometri.

A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

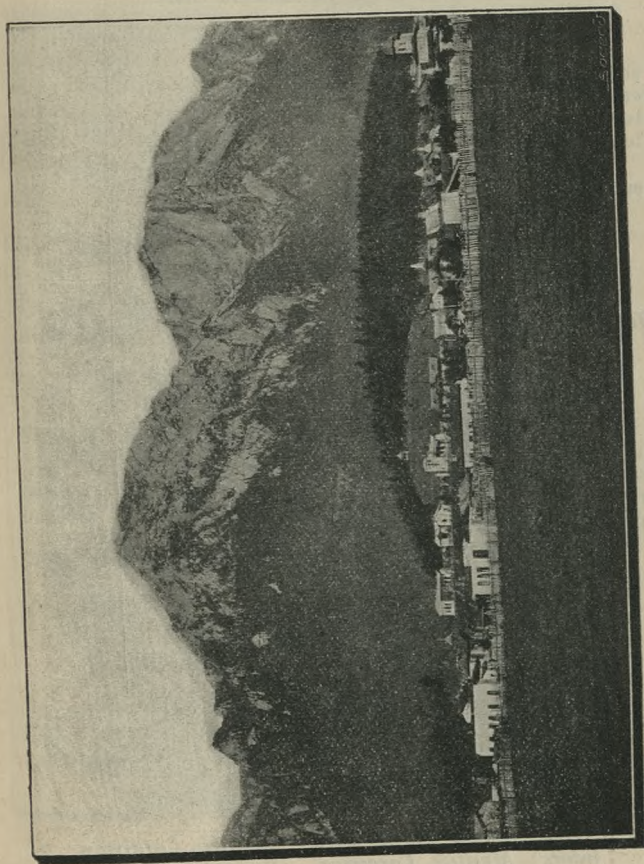
39. *Sinaia — Bușteni — Azuga, pe Valea Pîrâului Azuga.*

Cale ferată și drum de trăsură până la Azuga (12 Kilom.) și de aci cu calea ferată Decauville pe Valea Azugei (16 Kilom.).

Distanța 28 Kilometri.

Plecând din Bulevardul Ferdinand pe șosea până la Azuga (12 Kilom.), se poate face excursie pe valea Azugei, cu permisia Directorului Fabricii de lemnărie, cu calea ferată Decauville, proprietatea d-lor Schiel & C-ia din Azuga.

Acastă linie ferată, pleacă din Azuga pe valea Azugei în sus, pe valea Limbășelului, trecând cu o linie funiculară peste Muntele Susai, iarăși în valea Azugei,

CĂȚUNUL BUȘTENI. VEDERE DUPE MUNTELE ZAMURA

pe care drumul continuă în sus și în jos, până la Muntele Petricica și Stevia.

40. *Sinaia — Sf. Ana — Virful cu Dor — Schitul și Peștera Ialomîța, la Muntele Omul.*

Potecă de cal și de picior. Distanța 32 Kilometri.

Făcînd drumul Sinaia-Sf. Ana-Virful cu Dor până la schitul și Peștera Ialomîța (22 Kilometri), astfel cum este descris în Excursiunea C No. 36, din acest schit luăm poteca spre Nord pe Valea Ialomîța pe lângă Muntele Doar-nele, până la Muntele Omul.

Distanța de la Schitul și Peștera Ialomîța la Omul, este de 10 kilom.

A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

d. Excursiuni circulare

41. *Dus: Sinaia, Calea codrului, Șoseaua Moroeni.*
Intors: Șoseaua Moroeni, prin Calea orăștelor și Bulevardul Ghika, la Sinaia.

Drum de trăsură, de cal și de picior.

Distanța 8 Kilometri.

Din strada Furnica, traversăm întregă Calea Codrului, până acésta dă în șoseaua Moroeni, ne coborâm spre est, pe acésta șosea, până în strada Isvorului și din acésta ultimă stradă, pe Calea Orăștelor și Bulevardul Ghika, intrăm în Sinaia.

A se vedea planul împrejurimilor și al orașului Sinaiei.

42. *Dus: Sinaia — Sf. Ana — la Fântâna Davila.*
Intors: Fântâna Davila — Calea Codrului, la Sinaia.

Potecă de cal și de picior. Distanța 10 Kilometri.

Itinerariul acestei excursiuni este următorul:

Sinaia — Sf. Ana, 2 kilom. 500 metri (Excursiunea A No. 9), Sf. Ana pe pîrâul Peleş la Fântâna Davila 5 kilometri (Excursiunea B No. 22), Fântâna Davila — Sinaia, 2 kilometri 500 metri (Excursiunea A No. 10).

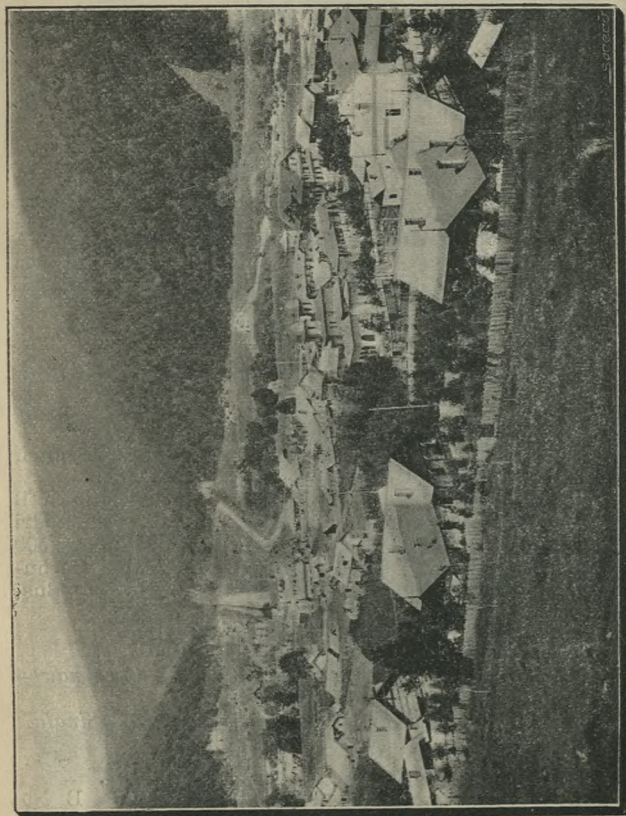
A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

43. *Dus: Sinaia Piatra Arsă — Muntele Caraiman.*
Intors: Muntele Caraiman — Bușteni — Sinaia.

Potecă de cal și de picior. Distanța 32. kilometri.

Itinerariul acestei excursiuni este următorul:

Sinaia — Piatra Arsă 8 kilometri (Excursia B No. 29),

CĂTUNUL BUSTENI. — VEDERE DIN PARC

Piatra Arsă prin munți Jepi la Caraiman (Excursia B. No. 29) 8 kilometri. Muntele Caraiman-Bușteni 8 kilometri (Excursia B. No. 30) Bușteni — Sinaia, 8 kilometri, (Excursia B No. 21.)

A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

44. *Dus: Sinaia — Sf. Ana — Vîrful cu Dor, prin Munții Jepi, la Muntele Caraiman.*

Intors: Muntele Caraiman-Bușteni-Sinaia.

Potecă de cal și de picior. Distanța 35 kilometri 500 metri.

Itinerariul acestei excursiuni este următorul: Sinaia — Sf. Ana — 2 kilometri 500 metri (Excursiunea A No. 9), Sf. Ana Vîrful cu Dor 9 kilometri 500 metri (Excursiunea B No. 25), Vîrful cu Dor prin Jepi la Caraiman 7 kilometri 500 metri (Excursiunea C No. 38).

Muntele Caraiman-Bușteni 8 kilometri (Excursiunea B. No. 30), Bușteni-Sinaia 8 kilometri (Excursiunea B No. 21).

A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

45. *Dus: Sinaia Piatra Arsă—Jepi—Caraiman, la Muntele Omul.*

Intors: Muntele Omul, prin Valea Cerbului—Bușteni—Sinaia.

Drum de cal și de picior. Distanța 44 kilom. 500 metri.

Itinerariul acestei excursiuni este următorul:

Sinaia Piatra — Arsă 8 kilometri (Excursiunea B No. 29), Piatra Arsă prin Jepi la Caraiman 8 kilometri (Excursiunea B No. 29), Caraiman—Omul 7 kilometri 500 metri (Excursiunea C No. 38). Omul prin Valea Cerbului la Bușteni 13 kilometri (Excursiunea C No. 35). Bușteni Sinaia 8 kilometri (Excursiunea B No. 21).

A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

46. *Dus: Sinaia — Vîrful cu Dor — Jepi — Caraiman — Omul.*

Intors: Omul, prin Valea Cerbului — Bușteni — Sinaia.

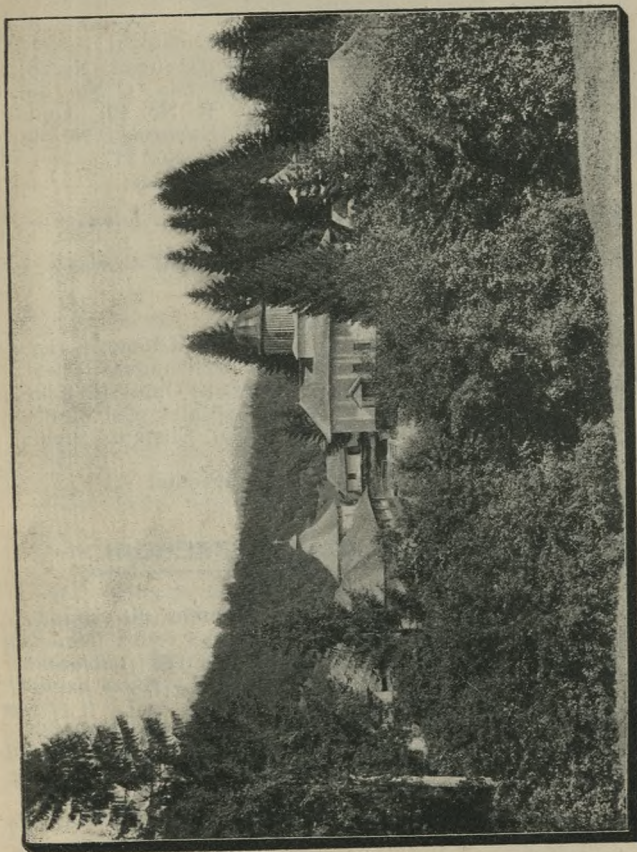
Distanța 48 kilometri.

Itinerariul acestei excursiuni este următorul.

Sinaia-Vîrful cu Dor 12 kilometri (Excursia B No. 25), Vîrful cu Dor—Jepi—la Caraiman 7 kilometri 500 metri (Excursia C No. 38), Caraiman — Omul 7 kilometri 500 metri (Excursia C No. 38. — Omul pe Valea Cerbului — Bușteni 13 kilometri (Excursia C No. 35).

Bușteni-Sinaia 8 kilometri (Excursia B No. 21).

A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

MONASTIREA REDEA (PREDEAL)

47. *Dus: Sinaia — Vîrful cu Dor — Schitul și Peștera Ialomîța — Omul.*

Intors: Omul — Valea Cerbului — Bușteni, Sinaia.

Distanța 53 kilometri.

Itinerariul acestei Excursiuni este următorul:

Sinaia-Vîrful cu Dor 12 kilom. (Excursiunea B No. 25),
Vîrful cu Dor-Peștera 10 kilom. (Excursia C No. 36),
Peștera — Omul 10 kilom. (Excursia B No. 40), Omul
Valea Cerbului-Bușteni 13 kilometri (Excursia C No. 35)
Bușteni-Sinaia 8 kilometri (Excursia B No. 21).

A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

48. *Dus: Sinaia — Vîrful cu Dor — Peștera Ialomîța — Strunga — Omul.*

Intors: Omul — Valea Cerbului — Bușteni — Sinaia.

Distanța 62 Kilometri.

Itinerariul acestei excursiuni este:

Sinaia — Vîrful cu Dor — Peștera 22 Kilometri. (Excursia C. No. 36), Peștera—Strunga și Strunga—Peștera 9 Kilom. (Excursia C. No. 37), Peștera — Omul 10 Kilometri (Excursia C No. 40), Omul—Valea Cerbului—Bușteni 13 Kilom. (Excursia C No. 35), Bușteni—Sinaia 8 Kilom. (Excursia B No. 21).

A se vedea planul împrejurimilor Sinaiei.

SINAIA — BUȘTENI — AZUGA — PREDEAL

Afară de orașul Sinaia și excursiunile din munții Bucegi, descrise până aci, călătorul spre a vedea întréga vale a râului Prahova, 'l sfătuim să percurgă și drumul Sinaia—Bușteni — Azuga — Predeal și să viziteze satele Bușteni, Azuga și Predeal.

Acest drum se pôte face saũ cu trăsura pe șosea saũ cu calea ferată și nu are o lungime mai mare de 18—20 Kilometri, după cum se ia unul saũ altul din aceste două drumuri.

Sinaia—Bușteni.

Plecând din Sinaia, pe unul saũ pe altul din aceste căi, drumul se urmézá prin niște pozițiuni admirabile ale falnicilor șiruri de munți. Observăm imediat spre est Muntele Cumpătul (1658 m. alt.), Muntele Stâna Mare (1565 m. alt.), Muntele Stâna Mică (1538 m. alt.), Muntele

Zamura (1528 m. alt.) și Muntele Dutca (1718 m. alt.); iar spre vest Muntele Piatra Arsă (2020 m. alt.), Muntele Jepii Mari (2075 m. alt.), Jepii Mici (2158 m. alt.), Muntele Caraiman (2496 m. alt.) și Muntele Omul (2510 m. alt.)

În mers, pe lângă majestuoasă panoramă a munților, admirăm frumoasă pozițiune ce ocupă pe costă și la pôlele munților, spre est cătunul Zamura, iar spre vest cătunul Poiana Țapului. După un drum de 8 Kilometri, pe la pôlele celor mai înalți munți, ajungem în cătunul Bușteni (880 m. alt.), care aparține comunei Predeal, localitate renumită ca stațiune climaterică și de vilegiatură, situată pe proprietatea Domeniului Corónei.

Pe suprafața ce ocupă acest cătun, sunt semănată aproape 200 vile și case, care se închiriază pe timpul sezonului de la 100—1000 lei. Din aceste vile, unele din cele mai frumoase, sunt construite de Administrația Domeniului Corónei, pentru același scop.

Aci se află:

Otelul Bușteni, construit în 1892, de Administrația Domeniului Corónei, cu 22 camere, care se închiriază cu luna, cu ziua saŭ cu întregul sezon.

Restaurant. Sală de dans. Camerile cu ziua de la 3—5 lei, iar cu sezonul după învoială.

Dejunul de la 3—5 lei, prânzul același preț.

Otelele Focșăneanu și Carpați. Camera de la 2—3 lei. — Restaurante populare.

Eliseul Valea Cerbului. Sală specială pentru dans și musică.

Stabiliment de băi calde și cură de apă minerală.

Farmacie.

Oficiul telegrafo-poștal și telefonic.

Școlă primară cu atelier de lucru manual și Societate de cultură.

Biserica, clădită la 1889 de M. S. Regele, posedă între altele o evanghelie legată în aur, precum și vase de argint aurite și icóne dăruite de M. S. Regele.

Fabrica de hârtie C. & S. Schiel, înființată în 1882, produce hârtie de împachetat, pungă, carton, hârtie de tipar și de scris și are un atelier de liniatură.

Fabrica posedă aproape 400 lucrători și este iluminată cu electricitate.

Instalațiunile sunt puse în mișcare prin forța hidraulică, adusă după valea Jepilor și de la cascada Urlătórea.

De la aceiași fabrică, se iluminéză cu electricitate și localitatea Bușteni.

Afară de excursiunile pe munți, mai multe poteci conduc pe călător, la diferite pozițiuni frumoase din apropierea Buștenilor.

Bușteni—Azuga

Părăsind Buștenii, admirăm spre est munții Urechia (1709 m. alt.), munții Cazacul (1790 m. alt.), și munții Clăbucetul Azugei (1590 m.), iar spre vest muntele Clăbucetul (1457 m. alt.) și după 4 kilometri ajungem în Azuga (960 m. alt.).

Neîndoios că și drumul de la Bușteni spre Azuga, pe unde începe să se îngusteze valea Prahovei, este încântător.

Azuga, este unul din centrurile industriale cele mai importante, din care cauză, de și așezată în mijlocul munților, nu poate fi utilizată ca stațiune climaterică.

Fabricile din această localitate sunt :

Fabrica de postav, proprietatea societății în comandă: Rhein, Scheeser & C-ie, este înființată în 1886, cu un capital de 4,500,000 lei, cu 400 lucrători.

Instalațiunile sunt puse în mișcare de două turbine, de 285 cai putere, alimentate de pîrâul Azuga, printr'un canal de 3 $\frac{1}{2}$ kilometri, la o cădere de 33 metri, iar pentru timpul de secetă sau îngheț, este instalată ca ajutor o mașină de vaporî de 350 cai putere.

Produce postavuri militare și de comerț, precum și toate țesăturile și împletiturile de lână pentru îmbrăcămîntea țeranilor și în fine stofe de lână.

Fabrica este iluminată cu electricitate.

Fabrica de bere, înființată în 1899, este proprietatea unei societăți anonime pe acțiuni.

Dispune de un capital de 1,400,000 lei, ocupă 40 lucrători și este alimentată cu apă cristalină de isvor, care se întrebunțeză la fabricarea berei.

Fabrica este iluminată cu electricitate.

Fabrica de mobile, proprietatea societății în comandă Ludwig Rhein & C-ie, este înființată în 1898, cu un capital de 250,000 lei și ocupă 120 lucrători.

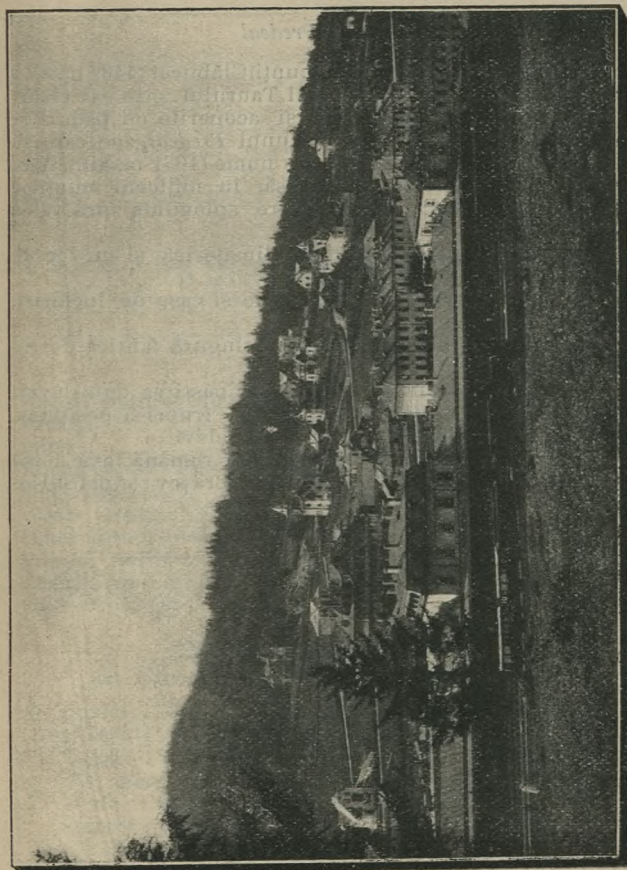
Produce mobile de toate stilurile, din lemn încovoiat.

Fabrica este iluminată cu electricitate.

Fabrica de sticlărie, proprietatea societății române de sticlărie, cu un capital de 500,000 lei, ocupă 150 lucrători și produce tot felul de obiecte de sticlă ordinară și de lux.

Fabrica de cherestea, C. & S. Schiel, cu un capital de 800,000 lei, ocupă 150 lucrători și produce lemne de construcție.

Fabricade ciment, E. Erler Succesorii, cu un capital de 750,000 lei, ocupă 100 lucrători și produce ciment și var hydraulic.

GARA PREDEAL. VEDEREA PREDEALULUI

Afară de acestea mai sunt: fabrica de salam, Carol Scheeser; fabrica de conserve alimentare Waller & C-ia, și fabrica de cașcaval, Moceanu & G. Ghimbășanu.

Azuga—Predeal

Lăsând Azuga, traversăm munții Clăbucet (1462 m. alt.) spre vest, iar munții Clăbucetul Taurului spre est (1457 alt.), în pozițiuni admirabile și acoperite cu păduri și după 8 kilometri, atingem cătunul *Predeal*, pe care se află gara de frontieră cu acelaș nume (1031 m. alt.). Așezat într'o pozițiune foarte frumoasă, în mijlocul munților Carpați, Predealul, are o vedere splendidă spre valea Temeșului.

Predealul este o stațiune climaterică și un loc de vilegiatură.

Pe timpul verei se găsesec vile și case de închiriat, afară de oteluri.

Ca industrie nu are de cât o singură fabrică de căramidă presată.

În această localitate, se află mânăstirea de călugări Redea, așezată și densa într'o prea frumoasă pozițiune, precum și un sanatoriū pentru 100 elevi.

Gara Predeal, așezată la frontiera română, este locul de trecere, pe valea Temeșului, la Brașov (Austro-Un-garia).

TABLA DE MATERII

	Pag.
Sfaturi pentru călători	3
Prefața	5
Istoric	7
București — Ploesci — Sinaia	23
Orașul Sinaia	27
Clima Orașului Sinaia	29
Informațiuni practice	33
Parcul. Edificii. Excursiuni în Oraș	37
Monastirea Sinaia	38
Castelul Peleş	45

Excursiuni în munții Bucegi

a) *Excursiuni până la 5 Kilometri distanță.*

1. Castelul Peleş, la Cuibul Principesei, 600 metri .	67
2. Strada Furnica, la Pescăria Eforiei, 1 kilometru.	67
3. Strada Furnica, la strada Brătianu, 1 Kilometru 100 metri	68
4. Plaiul Casărmei vechi, la calca Codrului, 1 Ki- lometru 400 metri	68
5. Sinaia, la Pavilionul Piscul Căinelui, 1 Kilometru 500 metri	69
6. Sinaia, Usina electrică, la Pavilionul Piscul Căi- nelui, 1 Kilometru 500 metri	69
7. Castelul Peleş, la Poiana Reginei, 2 Kilometri .	69
8. Castelul Peleş, la Stânca Franz Iosef, 2 Kilom.	69
9. Sinaia, la Stânca Sf. Ana, 2 Kilometri 500 metri	69

	<u>Pag.</u>
10. Calea Codrului (Pavilionul Zgarbura), la Pavilionul de la Fântâna Davila, 2 Kilom. 500 metri	72
11. Strada Brătianu, pe potecă, la Spitalul Sinaia, 3 Kilometri	72
12. Castelul Peleş, la Cariera Piatra Arsă, 3 Kilometri 500 metri	72
13. Sinaia, la Fundul Văei Rele, 3 Kilom. 500 metri	72
14. Sinaia, pe la Pavilionul Piscul Câinelui, la Pavilionul de lângă stâna Piscul Câinelui, 4 Kilometri	76
15. Castel Peleş, la Poiana Țapului, 4 Kilometri 500 metri	76
16. Sinaia, până la Poiana Reginei, pe pârâul Peleş, 5 Kilometri	78
17. Calea Codrului, până la șosea Moroeni, 5 Kilom.	78
b) <i>Excursiuni de la 5 Kilometri la 20 Kilometri distanță</i>	
18. Sinaia, la Muntele Cumpătu și la stâna mare, 6 Kilometri	78
19. Sinaia, la Pescăria Cantacuzino, 6 Kilometri 500 metri	80
20. Sinaia, prin Poiana Țapului, la Cascada Urlătoarea din munții Jepii, 7 Kilometri	80
21. Sinaia, la Bușteni, 8 Kilometri	80
22. Sinaia, la Pavilionul de la Fontâna Davila, pe pârâul Peleş, 8 Kilometri	80
23. Sinaia, la muntele Vîrful cu Dor, drumul vechi pe plai, 9 Kilometri	84
24. Sinaia, pe la captarea apelor, prin Munții Piatra Arsă, la Munții Jepii, 11 Kilometri	88
25. Sinaia, prin Sf. Ana, la Muntele Vîrful cu Dor, 12 Kilometri	88
26. Sinaia—Bușteni—Azuga, 12 Kilometri	88
27. Sinaia, Poiana Reginei, Muntele Piatra Arsă, la Munții Jepi și Muntele Caraiman, 13 Kilometri	90
28. Sinaia, prin Bușteni, la Muntele Dihamu, 15 Kilometri	96
29. Sinaia, pe la captarea apelor, Muntele Piatra Arsă, la Muntele Caraiman, 15 Kilometri	97
30. Sinaia, prin Bușteni, la Muntele Caraiman, 16 Kilometri	97
31. Sinaia, Sf. Ana, Muntele Vîrful cu Dor, la Muntele Păduchiosul, 16 Kilometri 500 metri	106
32. Șoseaua Moroeni—Muntele Zănogă, 20 Kilometri	106

	Pag.
33. Sinaia—Moroeni, 20 Kilometri	106
34. Sinaia—Buşteni—Azuga—Predeal, 20 Kilometri .	106

c) *Excursiuni de la 20 Kilometri la 32 Kilometri.*

35. Sinaia, prin Buşteni şi Valea Cerbului, la Muntele Omul, 21 Kilometri	108
36. Sinaia, Sf. Ana, Muntele Vîrful cu Dor, la Schitul şi Peştera Ialomiţei, 22 Kilometri	122
37. Sinaia, Sf. Ana, Muntele Vîrful cu Dor, Schitul şi Peştera Ialomiţa, la Vama Strunga, 26 Kilometri 500 metri	138
38. Sinaia, Sf. Ana, Muntele Vîrful cu Dor, la Muntele Omul, 27 Kilometri	138
39. Sinaia—Buşteni —Azuga—pe Valea Azugei, 28 Kilometri	138
40. Sinaia—Sf. Ana—Muntele Vîrful cu Dor, Schitul şi Peştera Ialomiţa, la Muntele Omul, 32 Kilometri	140

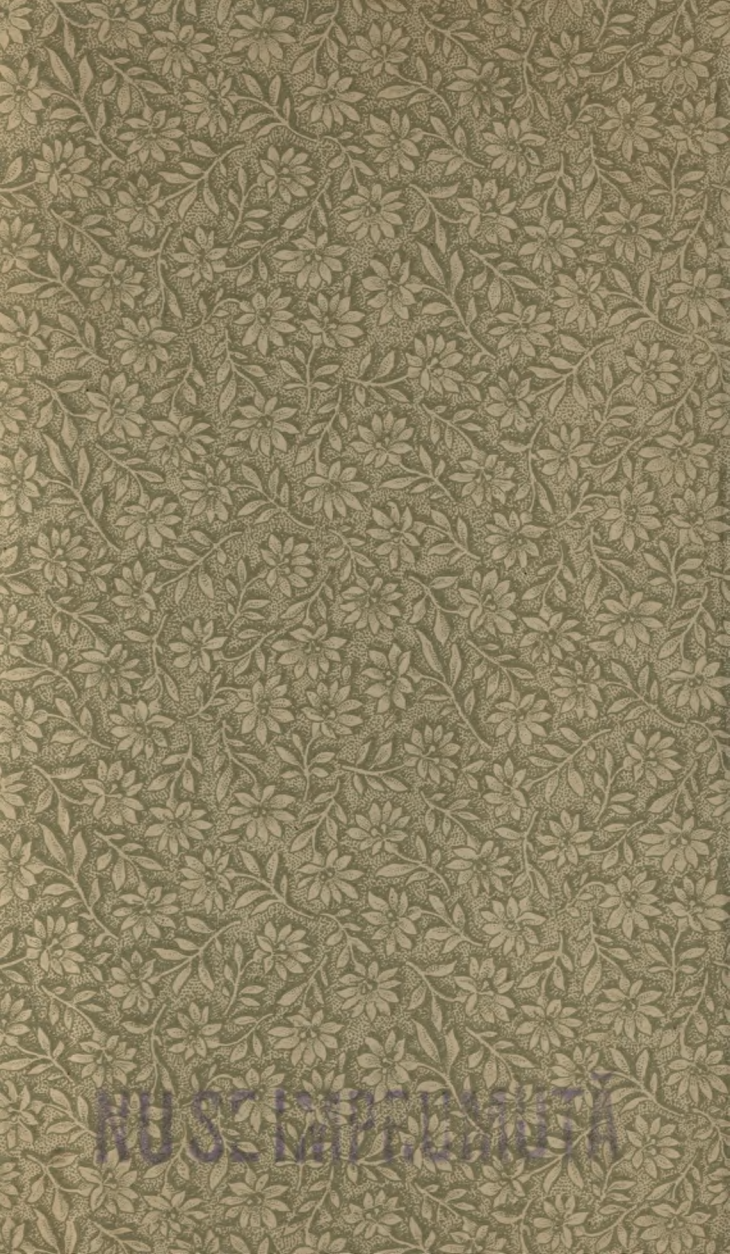
d) *Excursiuni circulare.*

41. Plecarea : Sinaia, Calea Codrului, Şoseaua Moroeni. Intorcerea : Şoseaua Moroeni, prin Calea Oraşilor şi Bulevardul Ghika, la Sinaia, 8 Kilometri	140
42. Plecarea : Sinaia—Sf. Ana, la Fântâna Davila. Intorcerea : Fântâna Davila—Calea Codrului la Sinaia, 10 Kilometri	140
43. Plecarea : Sinaia, pe la Captarea apelor, Muntele Piatra Arsă, la Muntele Caraiman. Intorcerea : Muntele Caraiman, Buşteni—Sinaia, 32 Kilometri	140
44. Plecarea : Sinaia—Sf. Ana, Muntele Vîrful cu Dor, prin Munţii Jepi, la Muntele Caraiman. Intorcerea : Muntele Caraiman, Buşteni—Sinaia, 35 Kilometri 500 metri	142
45. Plecarea : Sinaia — Piatra Arsă, Munţii Jepi, Muntele Caraiman, la Muntele Omul. Intorcerea : Muntele Omul, prin Valea Cerbului—Buşteni — Sinaia, 44 Kilometri 500 metri	142
46. Plecarea : Sinaia, Vîrful cu Dor, Jepi, Caraiman, la Muntele Omul. Intorcerea : Muntele Omul, prin Valea Cerbului, Buşteni, Sinaia, 48 Kilometri	142

47. Plecarea : Sinaia, Vârful cu Dor, Schitul și Peștera Ialomița, la Muntele Omul. Intoarcerea : Muntele Omul, Valea Cerbului, Bușteni, Sinaia, 53 Kilometri	141
48. Plecarea : Sinaia, Vârful cu Dor, Peștera Ialomița, Vama Strunga, Muntele Omul. Intoarcerea : Muntele Omul, prin Valea Cerbului, Bușteni, Sinaia, 62 Kilometri	144
Cătunele Bușteni, Azuga și Predeal.	144

NU SCIMPALESTI

Pretul ~~2~~ Lei

10

N

2,70

I. V. SOCECŪ.